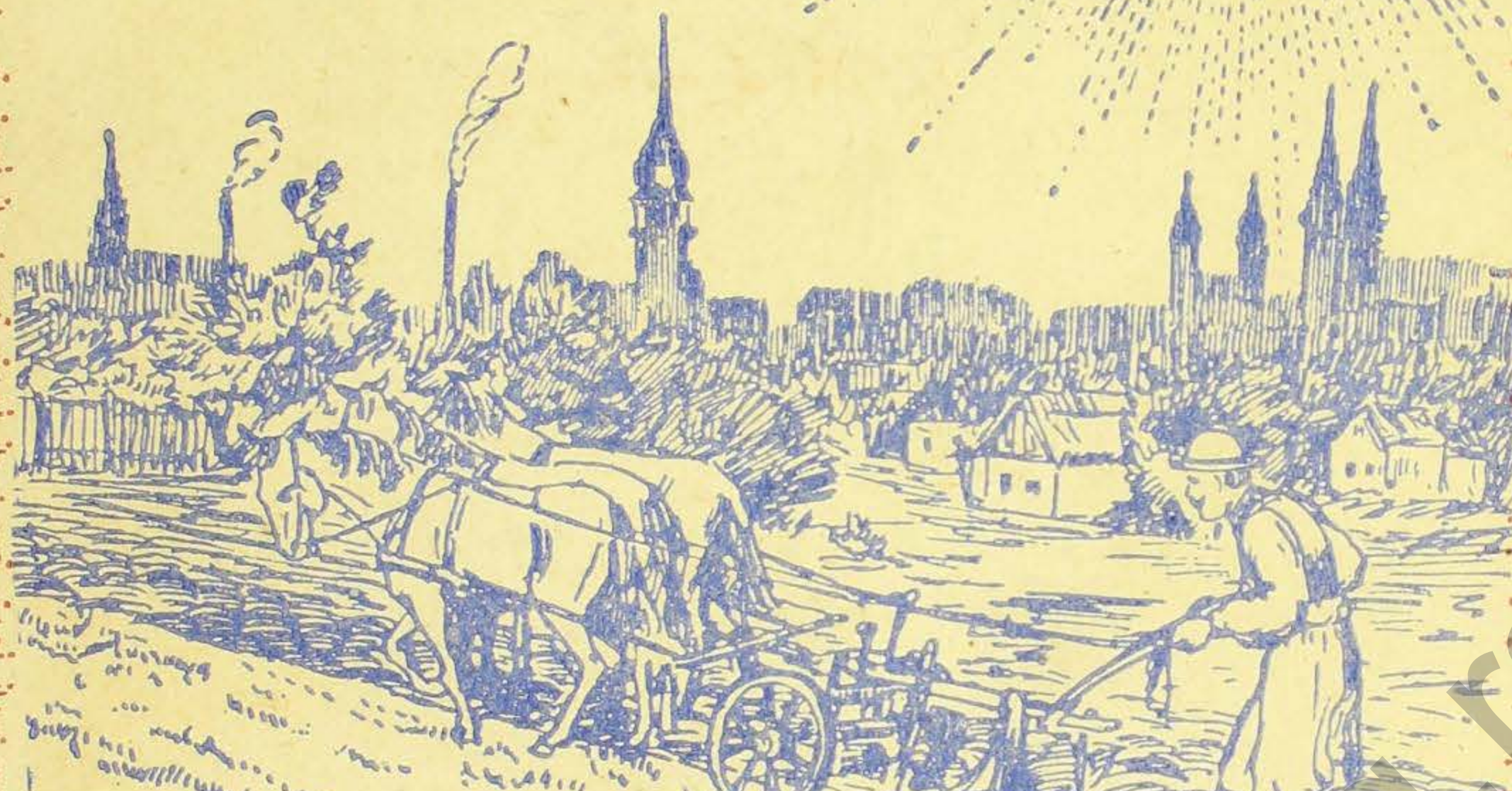

SUBOTIČKA

DANIČA

KALENDAR

1932.

ГОД.

ЗА

11

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

49. GODINA.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

SUBOTIČKA DANICA

ILI

BUNJEVAČKO-ŠOKAČKI

KALENDAR

(SA SLIKAMA)

INSTITUT „IVAN ANTUNOVIĆ“

Br.: 26/97. - ZP

SUBOTICA

KNJIŽNICA „IVAN KUJUNDŽIĆ“

ZA PRESTUPNU GODINU

1932.

Za uredništvo i izdavače odgovara: BLAŠKO RAJIĆ Subotica, Beogradski put 52.

PREJASNA
KRALJEVSKA KUĆA
KRALJEVINE JUGOSLAVIJE.

Njegovo Veličanstvo kralj

ALEKSANDAR I. KARADORĐEVIĆ

rođen 17. prosinca god. 1888. na Cetinju. Na prijesto stupio 16. kolovoza 1921. Oženio se dne 8. lipnja 1922. sa Njezinim Veličanstvom kraljicom

MARIJOM

rumunjskom princezom rođena 9. siječnja god. 1899. u Goti.

Djeca njihova

Njegovo Visočanstvo

PETAR

priestolonasljednik kraljevine Jugoslavije, rođen u Beogradu 6-og rujna god. 1923.

Njegovo Visočanstvo kraljević
TOMISLAV
rođen u Beogradu 19. siječnja 1928.

Njegovo Visočanstvo kraljević
ANDREJ
rođen na Bledu 29. lipnja 1929.

Njegovo Visočanstvo princ
ĐORĐE
brat kraljev, rođen 8. rujna 1887. na Cetinju.

Njezino Visočanstvo kneginja
JELENA
sestra kraljeva, rođ. 4. studenoga 1884. na Rijeci, vjenčana 9. rujna 1911. sa knezom Ivanom Konstantinovićem.

Stric Njeg. Veličanstva kralja, Njegovo Visočanstvo knez

Arsenije Karadordjević,
rođen 16. travnja 1859. u Temišvaru.

Sin njegov Njegovo Visočanstvo knez

Pavle Karadordjević.
rođen 27. travnja 1893. u Petrogradu, vjenčan 22. listopada 1923. sa grčkom kneginjom

Olgom.
rođena 29. svibnja 1903. u Tatoju.

KRŠĆANSKA GODINA 1932. JEST PRESTUPNA GODINA.

Zvijezda vladarica ove godine jest JUPITAR.

I. ČETIRI GODIŠNJA DOBA.

Proljeće počinje ove godine 20. ožujka u 8 s. 54 m. uvečer. Toga je dana noć jednako duga kao i dan.

Ljeto počinje 21. lipnja u 4 s. 23 m. po podne. Ovo je najdulji dan i najkraća noć.

Jesen počinje 23. rujna u 7 s. 16 m. u jutro. Noć i dan jednako su dugi.

Zima počinje 22. prosinca u 2 s. 15 m. u jutro. Ovo je najdulja noć i najkraći dan u godini.

II. GODOVNI RAČUNI.

Zlatni broj mjesečnoga kruga	14
Mjesec kazatelj (Ėpakta)	XXII
Sunčani kolobar	9
Rimske daće (Indikcije)	15
Nedjeljno slovo po Gregoriju	CB
Nedjeljno slovo po Juliju	DC

III. POMIČNE SVETKOVINE.

1. Po rimskom kalendaru:

Sedamdesetnica	24. siječnja
Pepelnica	10. veljače
Uskrs	27. ožujka
Spasovo	5. svibnja
Duhovi	15. svibnja
Tijelovo	26. svibnja
Srce Isusovo	3. lipnja
I. nedjelja Adventa	27. studenoga

2. Po grčkom kalendaru:

Triodij	8. februara
Mesopust	22. februara
Uskrs	18. aprila
Spasovdan	27. maja
Duhovi	7. juna

IV. POSTOVI.

Treća zapovijed crkvena nalaže nam post dvije vrsti i to: **nemrs** i **post**.

1. **Nemrs** sastoji u tom, da svaki kršćanin počam od 7 god. do smrti ne jede mesa od živine vruće krvi. Mašću zaprigati jela slobodno je u svako doba. Takav se nemrs obdržava svakog petka preko godine.

2. **Post** je određen samo za odrasle od 21 g. do 60 i obdržava se tako, da se može jesti tripud na dan a samo jedared do sitosti. Ako je u ove dane po dopustu Crkve slobodno mesa jesti, ipak ostaje **post** bez **nemrsa**. Ovakav je post bez nemrsa **olakšan post**. Tako se obdržavaju svi dani u Korizmi osim petka. U oči Svi Svetih, kod Kvatrih posta srijeda i subota.

3. **Strogi post** sadržaje i nemrs i post; i taki su strogi postovi: petkovi u korizmi i u Kvatrih, čista srijeda, u oči Duhova, Velike Gospojine i Božića.

Ako na petak pada zapovijedna svetkovina ne ima ni nemrsa ni posta.

V. KVATERNI POSTOVI.

Proljetni: 17., 19. i 20. veljače; **ljetni:** 18., 20. i 21. svibnja; **jesenski:** 21., 23. i 24. rujna; **zimski:** 14., 16. i 17. prosinca.

VI. POMRČINE 1932.

1. **Prstenasta pomrčina sunca** 7. ožujka počinje u 8 s. 27 m. prije podne. Opazit će se u Australiji i okolnim krajevima.

2. **Djelomična pomrčina mjeseca** 22-og ožujka počinje o podne (11 s. 59 m.) a svršava u 5 m. poslije 3 sata. Opazit će se u Istočnoj Aziji, Vel. Oceanu, Sjever. Americi (osim sjeveroistočn. dijela) te u zapadnom dijelu Juž. Amerike.

3. **Potpuna pomrčina sunca** 31. kolovoza počinje u 8 s. 4 m. uvečer i svrši 3 m. iza 10 s. uvečer. Opazit će se u sjever. krajevima, naročito u Sjevernoj Americi, gdje kod Bostona prelazi na Ocean.

4. **Djelomična pomrčina mjeseca** 14. rujna počinje u 8 s. 18 m. uvečer i svršava u 11 s. 43 m. pred ponoć. Opazit će se u Južnoj Americi, istočnom dijelu Sjeverne Amerike, Atlanskom Oceanu, Evropi, Aziji, Africi, Australiji i Indij. Oceanu.

VII. VELIKI BLAGDANI i NORME.

Glazba i plesanje zabranjeno je i po državnom zakonu u zadnja tri dana Velikoga tjedna, na prvi dan Uskrsa i Duhova, na Tijelovo, Badnjak i Božić. Vjerna pak djeca katoličke Crkve uzdržavaju se od toga još i u ozbiljno vrijeme adventa i u pokorničko vrijeme korizme te u kvatrene dane.

Kazališne predstave zabranjene su na iste dane osim na Tijelovo.

Norme: Božić, Uskrs, Duhovi, Tijelovo, Velika Gospa, Svi Sveti.

Državni praznici: 24. svibnja, 28. lipnja; 1. i 17. prosinca.

VII. SVETKOVANJE NEDJELJE I BLAGDANA.

1. Prema propisima kat. Crkve treba da svaki katolik, koji je navršio 7 god. **pribiva sv. Misi** i to cijeloj; inače griješi ako ga ne ispriča važan razlog.

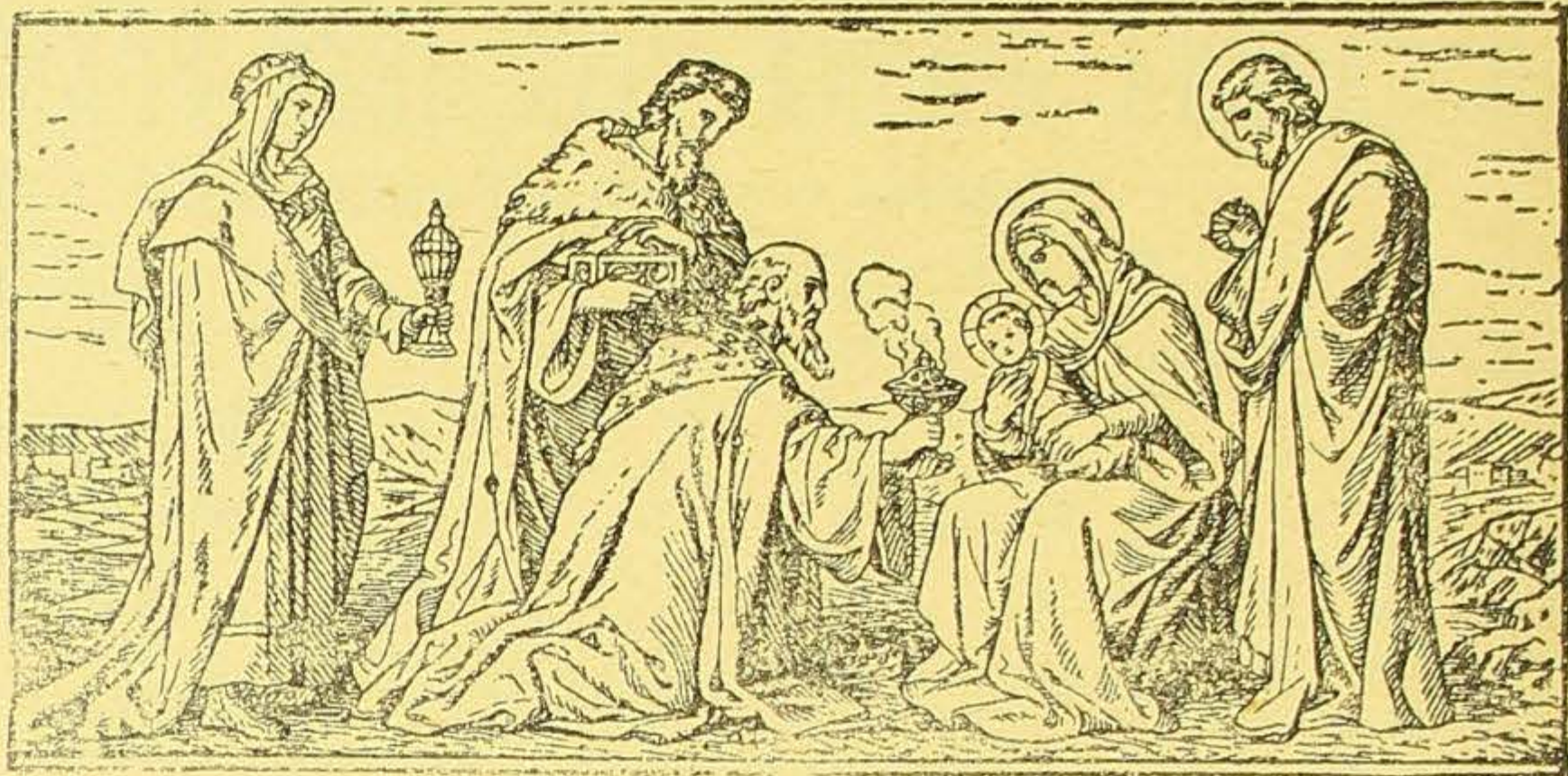
2. **Ne smiju se obavljati težački poslovi** ni bučne rasprave kao ni sajmovi.

3. **Treba slušati kršć. nauk** i vjersku pouku. Na to su i pod teški grijeh obvezani osobito oni, koji ne znadu ni temeljnih istina katoličke vjere.

Siječanj

BROJI 31 DAN

Januar

Tri Kralja donesoše Isusu zlata, tamjana i mirhe.

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Petak	1 Nova Godina ☾	19 Bonifacij †
Subota	2 Makarije pust	20 Ignatije
1. tjed.	Kad se navršilo osam dana. Lk. 2, 21.	
Nedjelj.	3 Ime Isusovo	21 Ned. Otaca.
Poned.	4 Tito bp.	22 Anastazija †
Utorak	5 Telesfor p.	23 10 mučenika †
Srijeda	6 Tri Kralja	24 Naveč Rođ. †
Četvrt	7 Lucian m.	25 Rođ. Kristovo
Petak	8 Severin op † ☾	26 Zbor Bogor.
Subota	9 Macelin bp	27 Stjepan Prv.
2. tjed.	Kad bi Isusu 12 godina. Lk. 2, 24.	
Nedjelj.	10 1. po B. Sv. Obitelj	28 Ned. po Rođ.
Poned.	11 Higin p.	29 Mladenci
Utorak	12 Ernest op.	30 Anisije
Srijeda	13 Bogomir b.	31 Melanija
Četvrt.	14 Radovan b.	1 Novo ljeto Vas
Petak	15 Mavro op. ☾ †	2 Silvestar
Subota	16 Marcel p.	3 Malahija
3. tjed.	Prvo čudo Isusovo na svadbi. Iv. 2, 1.	
Nedjelj.	17 2. po B. Antun pust.	4 Ned. pr. Prosv.
Poned.	18 Stol. Sv. Petra u R.	5 Naveč. Bogoj
Utorak	19 Marije m.	6 Bogojavljenje
Srijeda	20 Fabijan i Seb. m.	7 Zbor Iv. Krst.
Četvrt.	21 Janja dj. m.	8 Georgij i El.
Petak	22 Vincencije m. †	9 Polieukto
Subota	23 Zaruke B. Dj. M. ☾	10 Gregorij Nis.
4. tjed.	O poslenicima u vinogradu. Mt. 20, 1.	
Nedjelj.	24 Sedamdeset. Timot.	11 Ned. po Prosv.
Poned.	25 Obraćenje sv. Pav.	12 Tatjana
Utorak	26 Polikarpo bm.	13 Emil
Srijeda	27 Ivan Zlat. b.	14 Oci Sin. i R.
Četvrt.	28 Margarita	15 Pavao i Od. B.
Petak	29 Franjo Sal. b. †	16 Verige ap. Pet.
Subota	30 Martina dj. m. ☾	17 Antonije Vel.
5. tjed.	Iziđe sijač da sije sjeme. Lk. 8, 4.	
Nedjelj.	31 Šezdesetnica Pet N.	18 2. po Bog. At.

SIJEČANJ

posvećen je Pres. Imenu Isusovom.

SUNCE

ulazi 21. u 7 s. 6 m. u jutro u znak Vodenjaka. Dan poraste za 1 s. i 1 min. t. j. od 8 s. 25 m. na 9 s. 26 minuta.

Izlazi:

Zalazi:

1. 7 s. 42 m.	4 s. 25 m.
10. 7 s. 40 m.	4 s. 34 m.
17. 7 s. 37 m.	4 s. 43 m.
24. 7 s. 32 m.	4 s. 53 m.
31. 7 s. 23 m.	5 s. 3 m.

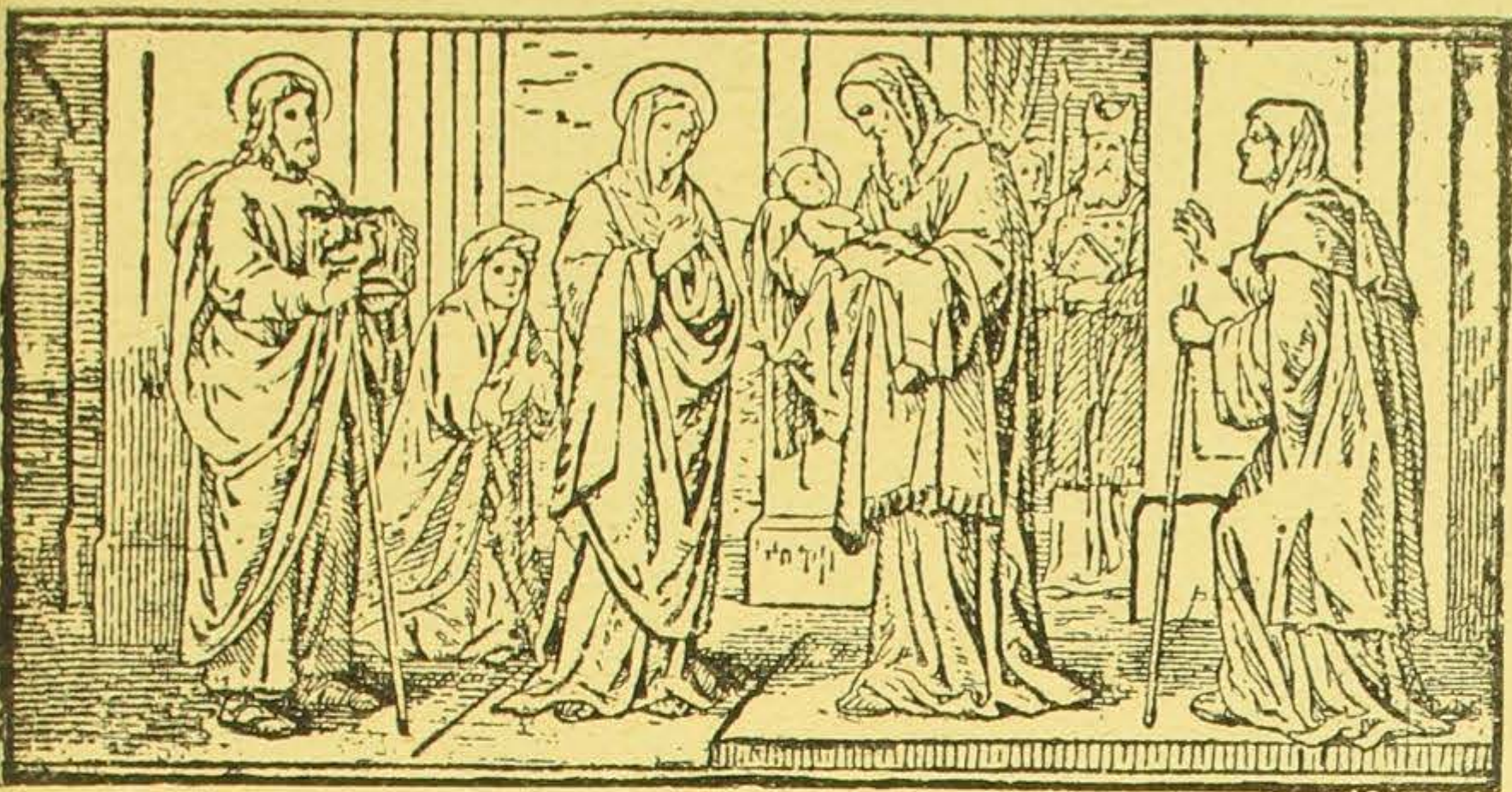
MJESEČEVE MIJENE:

- ☾ Trećak 1. u 2 s. 23 m. u noći.
- ☾ Mlađ 8 u 29 m. po ponoći.
- ☾ Prvak 15. u 9 s. 55 m. uvečer.
- ☾ Uštap 23. u 2 s. 44 m. po podne.
- ☾ Trećak 31. u 10 s. 32 m. pred podne.

VRIJEME

1. siječnja zaruđena zora donša nezgodno vrijeme. Kako je na 2. takav je rujan. Ako je obraćenje Pavlovo vedro dobra se god. iščekiva

U siječnju vode:
Vino nam ode!

Isuse, Marijo, Josipe pomozite nas!

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Poned.	1 Ignacije bm.	19 Makarij
Utorak	2 Svit. Marijino	20 Jevtimij
Srijeda	3 Blaž bm.	21 Maksim
Četvrt.	4 Andrija Kor. priz.	22 Timotej
Petak	5 Jaga dm. †	23 Kliment
Subota	6 Doroteja dm. ☾	24 Ksenija

6. tjed. Isus proriče svoju muku. Lk. 18, 31.

Nedjelj.	7 Poklade Vranka	25 3. po Bog. Grig.
Poned.	8 Ivan Mat. priz.	26 Ksenofon
Utorak	9 Ćiril Alex. b.	27 Ivan Zlat.
Srijeda	10 <i>Pepelnica</i> †	28 Efrem
Četvrt.	11 Ukaz. Gospe Lurd. †	29 Ignacij
Petak	12 7 utem. r. Gosp. Ž. †	30 Tri Svetitelja
Subota	13 Stjepan op. †	31 Kir i Jovan

7. tjed. Isusa napastuje đavao u pustinji. Mt. 4, 1.

Nedjelj.	14 Čista. Valentin m. ☾	1 4. po B. Trifon
Poned.	15 Klaudije Kol. priz. †	2 Sretenije
Utorak	16 Julijana dm. †	3 Simeon
Srijeda	17 Donat m. Kv. †	4 Izidor
Četvrt.	18 Simeon bm. †	5 Agatija
Petak	19 Gabinij m. Kv. †	6 Vukol
Subota	20 Eleuter bm. Kv. †	7 Partenije

8. tjed. Isus se preobrazi na gori. Mt. 17, 1.

Nedjelj.	21 Pačista. Eleonora	8 Mitr. i F. Triod.
Poned.	22 Stol. sv. Pet. u A. ☽ †	9 Nikifor
Utorak	23 Petar Damj. b. †	10 Haralampij
Srijeda	24 Prestupni dan †	11 Vlasij
Četvrt.	25 <i>Matija ap.</i> †	12 Meletije
Petak	26 Viktorin m. †	13 Martinijan
Subota	27 Aleksander bm. †	14 Auksentij

9. tjed. Isus izgoni đavla. Lk. 18, 14.

Nedjelj.	28 Bezimen. Leander ☾	15 Blud. Sina. On
Poned.	29 Roman op. †	16 Pamfil i dr.

VELJAČA

posvećen je Svetoj Obitelji.

SUNCE

ulazi 19. u 9 s. 26 m. uvečer u znak Riba. Dan poraste za 1 s. 30 m. t. j. od 9 s. 27 m. na 10 s. 57 m.

Izlazi:

Zalazi:

2. 7 s. 22 m.	5 s. 4 m.
7. 7 s. 15 m.	5 s. 14 m.
14. 7 s. 6 m.	5 s. 25 m.
21. 6 s. 55 m.	5 s. 34 m.
28. 6 s. 43 m.	5 s. 44 m.

MJESEČEVE MIJENE:

- ☾ Ml. d 6. u 3 s. 45 m. po podne.
- ☾ Prvak 14. u 7 s. 16 m. uvečer.
- ☽ Uštap 22. u 3 s. 7 m. u jutro.
- ☾ Trećak 28. u 7 s. 3 m. uvečer.

VRIJEME

Kad je Marin dan vedar Dugačka će biti zima, ako pada i duše, proljeće se približava. Ako je na 22. na stolicu Petra hladno, trajat će zima dugo.

U veljači prašina
Znači: dobra ljetina.

Ožujak
BROJI 31 DAN
Mart

Zaručnice Bogorodičin moli se za nas!

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Utorak	1 Albin b. †	17 Teodor
Srijeda	2 Simplicij p. †	18 Lav p.
Četvrt.	3 Kunegunda kr. †	19 Arhipa
Petak	4 Kazimir pr. †	20 Sadok i Ag.
Subota	5 Miroslav pr. †	21 Timotej
10. tjed. Isus nahrani 5000 ljudi. Iv. 6, 1.		
Nedjelj.	6 Sredoposna. Perp. †	22 Mesopust. Pet
Poned.	7 Toma Akv. priz. ☺ †	23 Polikarp
Utorak	8 Ivan od B. †	24 Prestupni dan
Srijeda	9 Franciska R. ud. †	25 Naš. gl. Iv. Kr.
Četvrt.	10 40 mučenika †	26 Tarazij
Petak	11 Eulogije m. †	27 Porfirij
Subota	12 Grgur Vel p. †	28 Prokopij
11. tjed. Isusa hoće da kamenuju. Iv. 8, 40.		
Nedjelj.	13 Gluha. Rosina dj. †	29 Siropust. Vas. †
Poned.	14 Matilda ud. †	1 Evdokija †
Utorak	15 Longin m. ☾ †	2 Teodot †
Srijeda	16 Kanadski muč. †	3 Evtropij †
Četvrt.	17 Patricije b. †	4 Gerasim †
Petak	18 7 Žalosti M. B. †	5 Konon †
Subota	19 Josip zar. B. D. M. †	6 42 muč. Zad.
12. tjed. Isus svečano ulazi u Jerusolim. Mt. 21, 1.		
Nedjelj.	20 Cvjetna. Niceta b. †	7 1. Posta. Vas. †
Poned.	21 Benedikt op. †	8 Teofilakt †
Utorak	22 Oktavijan m. ☺ †	9 40 muč. †
Srijeda	23 Oton b. †	10 Kodrat Kv. †
Četvrt.	24 Vel. Četvrtak †	11 Sofronij †
Petak	25 Vel. Petak †	12 Grigorije Kv. †
Subota	26 Vel. Subota †	13 Nikifor. Zad.
13. tjed. Isus uskrsnu iz groba. Mt. 16, 1.		
Nedjelj.	27 USKRS	14 2. P. Bened. †
Poned.	28 Usk poned.	15 Agapij †
Utorak	29 Eustazij m. ☾ †	16 Savin †
Srijeda	30 Viktor m.	17 Aleksij †
Četvrt.	31 Balbina dm.	18 Kiril Al. †

OŽUJAK

posvećen je sv.
Josipu.

SUNCE

ulazi 20. u 8 s. 54 m.
uvečer u znak Ovna i
počinje proljeće. Dan
poraste za 1 s. 45 m.

Izlazi: Zalazi:

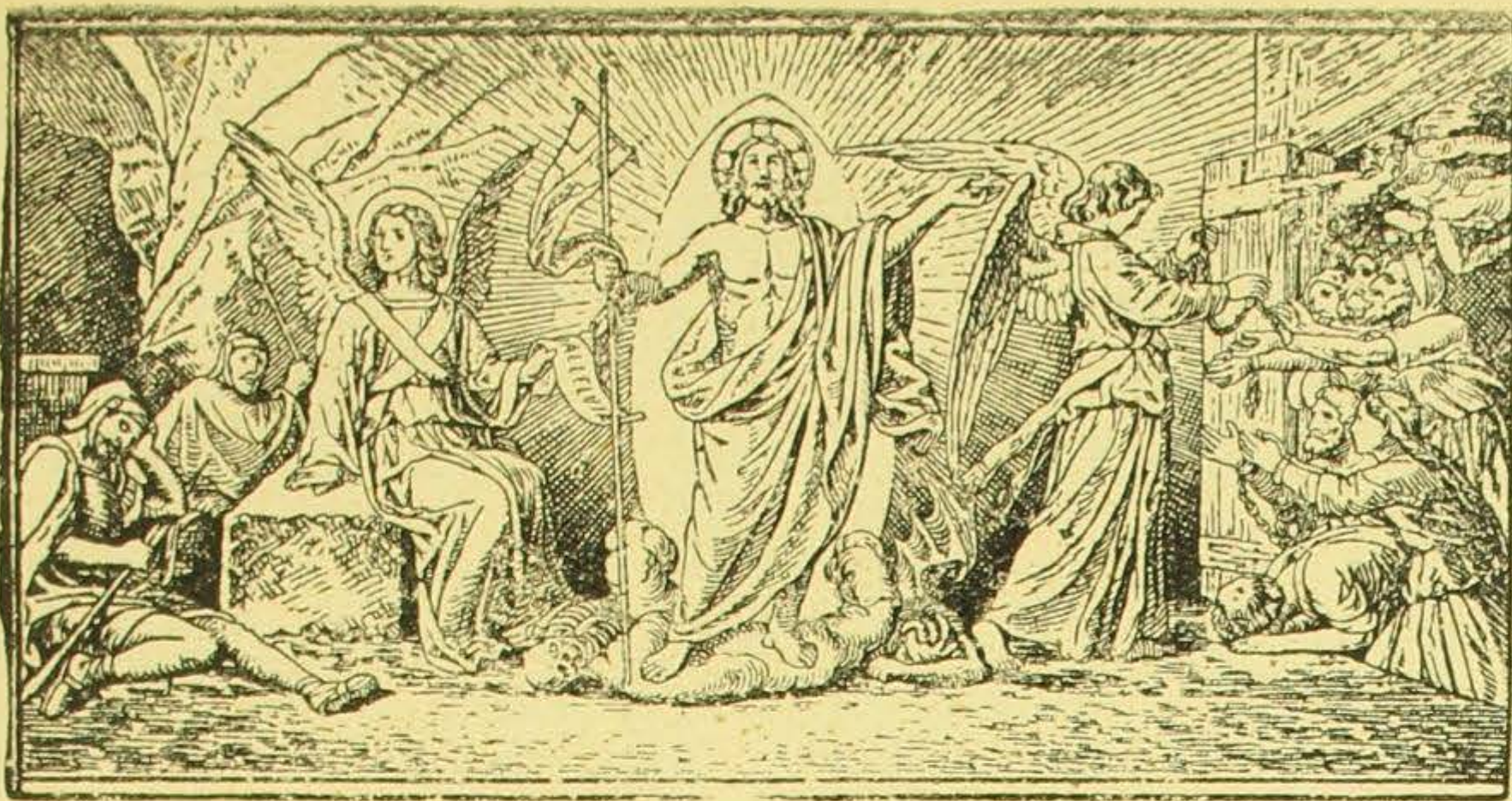
6. 6 s. 30 m.	5 s. 54 m.
13. 6 s. 17 m.	6 s. 3 m.
20. 6 s. 3 m.	6 s. 13 m.
27. 5 s. 40 m.	6 s. 22 m.

MJESEČEVE MIJENE:

☺ Mlađ 7. u 8 s.
44 m. u jutro.
☾ Prvak 15. u 1 s.
41 m. po podne.
☺ Uštap 22. u 1 s.
37 m. po podne.
☾ Trećak 29. u 4 s.
44 m. u jutro.

VRIJEME

Ako je na Josipovo ve-
dar dan, plodna se go-
dina obećaje.
Kako je vrijeme 10. na
40 mučenika tako ostaje
40 dana.
*Bolje da te majka bije,
Neg ožujsko sunce grije.*

Nema ga tu, On uskrsnu.

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Petak	1 Hugo b. †	19 Hrizant †
Subota	2 Franjo P. priz.	20 O ob. sv. S. Z.
14. tjed.	Isus dođe kroz zatvorena vrata. lv. 20, 19.	
Nedjelj.	3 Bijela. Rikard	21 6. P. Jakov
Poned.	4 Blagovijest.	22 Vasilije †
Utorak	5 Vinko Fer. priz.	23 Nikon †
Srijeda	6 Siksto p. ☺	24 Zaharije †
Četvrt.	7 Herman Jos. priz	25 Blagovijest
Petak	8 Dionizij b. †	26 Zbor A. Gabr. †
Subota	9 Marija Kleofa	27 Matrona. Zad.
15. tjed.	Isus dobri pastir. lv. 10, 11.	
Nedjelj.	10 2. po U. Mehtilda d.	28 4. P. Ilarion
Poned.	11 Leon p.	29 Marko i Kir. †
Utorak	12 Julije p.	30 Ivan Lj. †
Srijeda	13 <i>Zašt. sv. Josipa</i>	31 Hipatij †
Četvrt.	14 Justin m. ☾	1 Marija Eg. †
Petak	15 Lidvina d. †	2 Tito †
Subota	16 Turibij b.	3 Nikita. Zad.
16. tjed.	Malo i nećete me vidjeti. lv. 16, 16.	
Nedjelj.	17 3. po Us. Rudolf m	4 5. P. Juraj
Poned.	18 Apolonij m.	5 Teodul i dr. †
Utorak	19 Krescenij m.	6 Evtihij †
Srijeda	20 Suplicije m. ☺	7 Gregorij †
Četvrt.	21 Anselmo b.	8 Irodion †
Petak	22 Soter i Kajo mm. †	9 Eupsihij †
Subota	23 Adalbert b.	10 Serentij i dr
17. tjed.	Idem k Onom, koji me poslao. lv. 16, 5.	
Nedjelj.	24 4. po Us. Đurđevo	11 Cvjetnica Ant
Poned.	25 <i>Markovo</i>	12 Vasilij †
Utorak	26 Kleto p	13 Artemon †
Srijeda	27 Petar Kan. priz. ☾	14 Martin p. †
Četvrt.	28 Pavao od Kr. pr.	15 <i>Vel. Četvrtak</i> †
Petak	29 Petar m. †	16 <i>Vel. Petak</i> †
Subota	30 Katarina S. d.	17 <i>Vel. Subota</i>

TRAVANJ

posvećenje štovanju sv. 5 Rana Isusovi.

SUNCE

ulazi 20. u 8 s. 28 m. u znak Bika. Dan poraste za 1 s. 37 m.

Izlazi: Zalazi:

3. 5 s. 37 m.	6 s. 31 m.
10. 5 s. 24 m.	6 s. 40 m.
17. 5 s. 11 m.	6 s. 49 m.
24. 4 s. 59 m.	6 s. 59 m.

MJESEČEVE MIJENE:

☺ Mlađ 6. u 2 s. 21 m. u noći.

☾ Prvak 14. u 4 s. 16 m. u jutro

☺ Uštap 20. u 10 s. 57 m. uvečer.

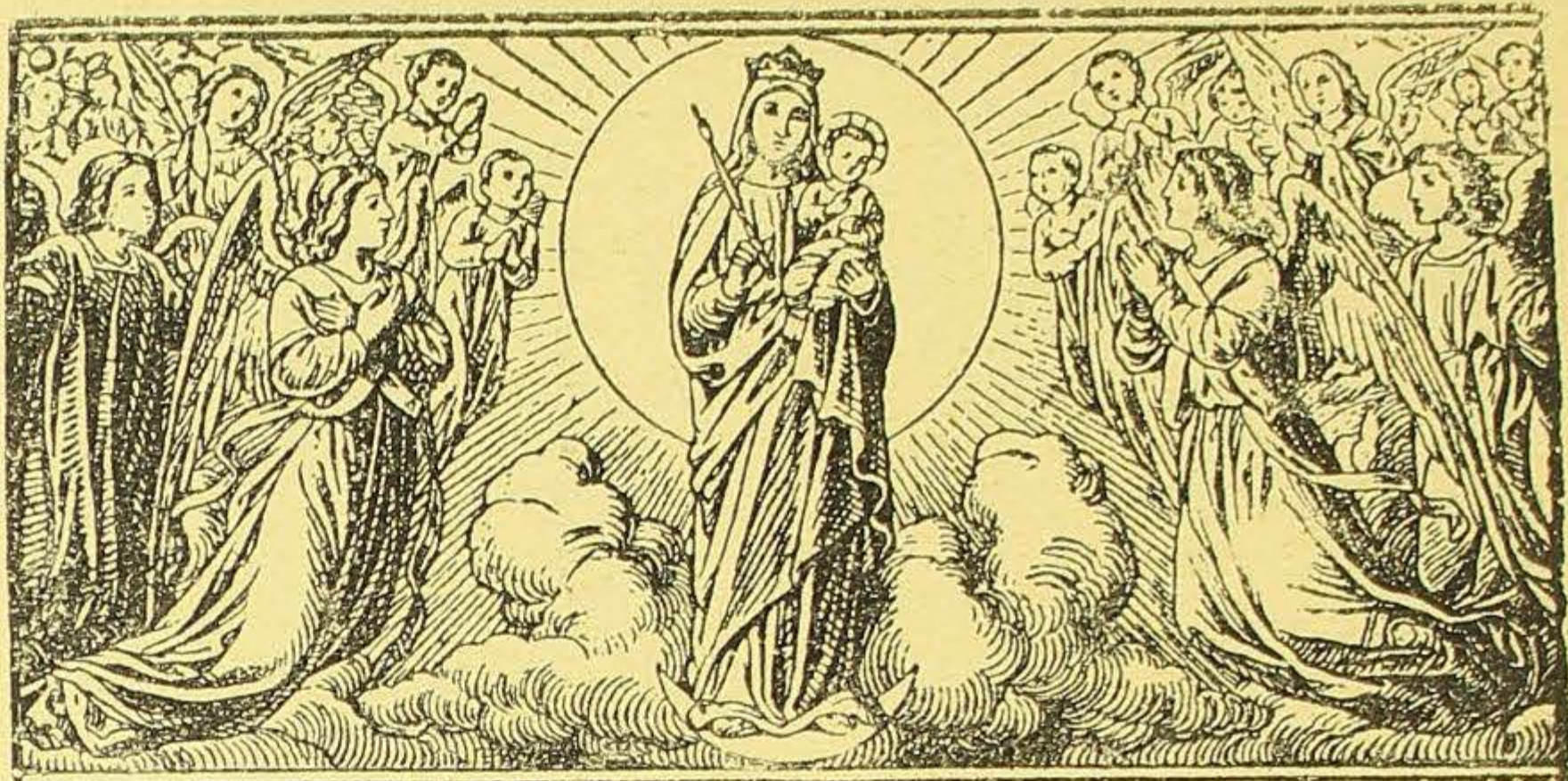
☾ Trećak 27. 4 s. 14 m. po podne.

VRIJEME

Ako žabe zapjevaju prije ožujka šulit će u travnju. Đurđevska kiša donša blagoslova. Kišovit travanj rodna godina.

Vedri li se travanj noću škodi vinu ko i voću.

Svibanj
BROJI 31 DAN
M a j

Gospe svibanjska moli se za nas!

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
18. tjed. Ako što zaištete od Oca, dat će vam. Iv. 16, 23.		
Nedjelj.	1 5. po Us. Fil. i J. ap.	18 USKRS
Poned.	2 Atanazije b.	19 Usk. poned.
Utorak	3 Naš. sv. Križa	20 Usk. utorak
Srijeda	4 Florijan m.	21 Januarij
Četvrt.	5 Spasovo	22 Teodor S.
Petak	6 Ivan pr. vr. lat. †	23 Georgij Vel.
Subota	7 Stanislav bm.	24 Sava Str.
19. tjed. Kada dođe Utješitelj. Iv. 15, 26.		
Nedjelj.	8 6. po Us. Miholjice	25 N. Tomina M.
Poned.	9 Grgur Naz. b.	26 Prepol. 50.
Utorak	10 Antonin b.	27 Simeon S.
Srijeda	11 Franjo Hier. priz.	28 Jazon i Sost.
Četvrt.	12 Pankracij m.	29 Muč. Kizič.
Petak	13 Servacij m. †	30 Jakov Z.
Subota	14 Bonifacij m. †	1 Jeremija
20. tjed. Učitelj Duh Sv. učit će vas. Iv. 14, 23.		
Nedjelj.	15 DUHOVI	2 N. Žen. Mir. A
Poned.	16 Duh. poned. Ivan N.	3 Teodosij peč.
Utorak	17 Paskal priz.	4 Pelagija
Srijeda	18 Venancij m. Kv. †	5 Irena
Četvrt.	19 Petar Cel. p.	6 Job
Petak	20 Bernardin pr. Kv. †	7 Poj. sv. Kr.
Subota	21 Feliks m. Kv. †	8 Jovan bogosl.
21. tjed. Dana mi je sva vlast. Mt. 28, 18.		
Nedjelj.	22 Presv. Trojstvo	9 N. o raslab.
Poned.	23 Zeljko bm.	10 Simon Zil.
Utorak	24 Ivan Prado bm.	11 Mokij
Srijeda	25 Urban p.	12 Epifanij
Četvrt.	26 TIJELOVO	13 Glikerija
Petak	27 Beda Časni priz. †	14 Izidor
Subota	28 Augustin b.	15 Pahomij
22. tjed. Neki čovjek zgotovi večeru. Lk. 14, 16.		
Nedjelj.	29 2. po Duh. Mar. Paz.	16 N. o Samarit.
Poned.	30 Ferdinand kr.	17 Andronik
Utorak	31 Marija djel mil.	18 Teodot

SVIBANJ

posvećen je Majci
Božjoj.

SUNCE

ulazi 21. u 7 s. 56 m.
u jutro u znak Blizana-
ca. Dan poraste za 1 s.
15 minuta.

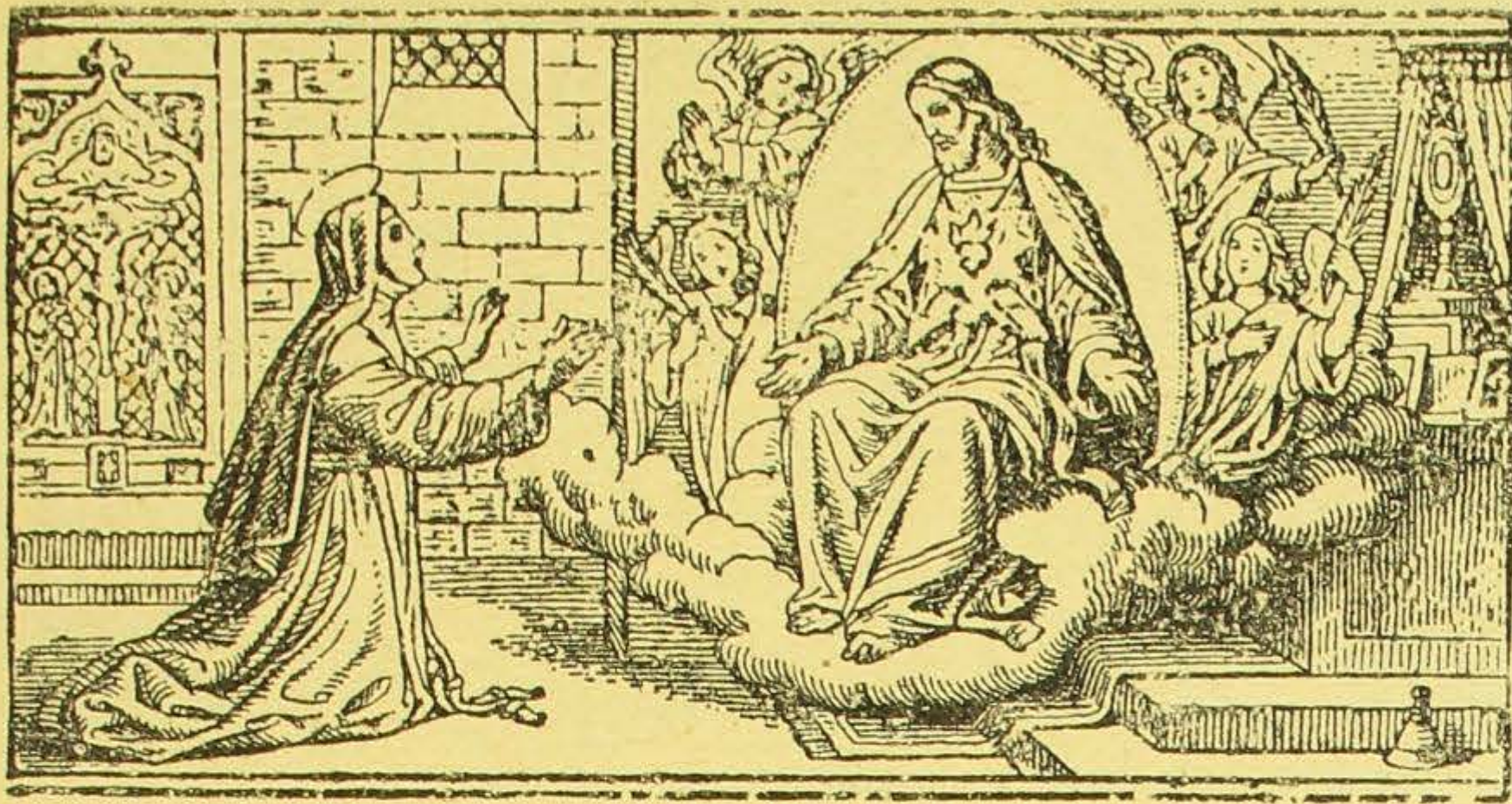
Izlazi:	Zalazi:
1. 4 s. 48 m.	7 s. 7 m.
8. 4 s. 38 m.	7 s. 16 m.
15. 4 s. 29 m.	7 s. 24 m.
22. 4 s. 21 m.	7 s. 32 m.
29. 4 s. 15 m.	7 s. 40 m.

MJESEČEVE MIJENE:

- ☾ Mlađ 5. u 7 s. 12 m. uvečer.
- ☾ Prvak 13. u 3 s. 2 m. po podne.
- ☾ Uštap 20. u 6 s. 9 m. u jutro.
- ☾ Trećak 27. u 5 s. 55 m. u jutro.

VRIJEME

Spasovska kiša donosi
dobru godinu. Ako Pan-
krac, Servac, Bonifac i
Urban prođu bez mrzla,
Božja je blagodat. Du-
hovi kišni, ambari puni.
Suh Maj, prazne vreće
Kad u svibnju mnogo
[sijeva.
Zemljodjelac neka pjeva.

Presv. Srce Isusovo štiti obitelji naše.

Lipanj

BROJI 30 DANA

Juni

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Srijeda	1 Pamfil m.	19 Patricij
Četvrt.	2 Erazno bm.	20 Talalej
Petak	3 Srce Isusovo. †	21 Konstantin
Subota	4 <i>Srce Marijino</i> ☽	22 Vasilisko

23. tjed. Priča o izgubljenoj ovci. Lk. 15, 1.

Nedjelj.	5	3. po Duh. Bonif.	23	N. o slijepcu
Poned.	6	Norbert b.	24	Simeon prep.
Utorak	7	Robert op.	25	Naš. gl. sv. Iv.
Srijeda	8	Medardo b.	26	Karpo
Četvrt.	9	Primo i Fel. m.	27	Voznesenije
Petak	10	Margarita kr. †	28	Nikita
Subota	11	Barnaba ap. ☽	29	Teodozija

24. tjed. O obilatome ribolovu. Lk. 5, 1.

Nedjelj.	12	4. po D. Ivan Fak.	30	N. Ot. nik. sab.
Poned.	13	Antun Pad.	31	Jermej
Utorak	14	Bazilije b.	1	Justin
Srijeda	15	Vid m.	2	Nikefor
Četvrt.	16	Ivan Regis priz.	3	Lukilijan
Petak	17	Adolf b. †	4	Mitrofan
Subota	18	Efrem Sir. priz. ☽	5	Dorotej

25. tjed. Ako pravda vaša ne bude veća. Mt. 5, 20.

Nedjelj.	19	5 po D. Julijana F. d.	6	Soš. Duha Sv.
Poned.	20	Silverij p.	7	Duh. poned.
Utorak	21	Alojzije priz.	8	Teodor Str.
Srijeda	22	Pavlin b.	9	Kiril Al.
Četvrt.	23	Agripina m.	10	Timotej
Petak	24	<i>Rođ. Ivana Krst.</i> †	11	Barnaba
Subota	25	Vilim priz. ☽	12	Onufrij i P.

26. tjed. Pomnoženje hljeba. Mr. 8, 1.

Nedjelj.	26	6. po D. Ivan i P. m.	13	N. Svih Sveti
Poned.	27	Ladislav priz.	14	Elizej †
Utorak	28	Irenej b.	15	Amos †
Srijeda	29	Petar i Pavao ap.	16	Tihon †
Četvrt.	30	Spomen sv. Pavla.	17	Manuil †

LIPANJ

posvećen je Presv. Srcu Isusovom

SUNCE

ulazi 21. 4 s. 23 m. po podne u znak Raka i počinje ljeto. Dan poraste za 19 minuta, a od 21. do konca smanji se za 4 minute.

Izlazi: Zalazi:

3. 4 s. 12 m.	7 s. 44 m.
12. 4 s. 8 m.	7 s. 51 m.
19. 4 s. 8 m.	7 s. 54 m.
24. 4 s. 9 m.	7 s. 55 m.
29. 4 s. 11 m.	7 s. 55 m.

MJESEČEVE MIJENE:

- ☽ Mlađ 4. u 10 s. 16 m. prije podne.
- ☾ Prvak 13. u 3 s. 2 m. po podne.
- ☽ Uštap 20. u 6 s. 9 m. u jutro.
- ☾ Trećak 27. u 5 s. 55 m. u jutro.

VRIJEME

Kiša 8. na Medarda lako ne pristaje. Magla il kiša na Vidovdan šturavo će biti žito. Al ni u suši glada ni u kiši blaga.

Hladan Juni
Sve pokunji.

Srpanj
BROJI 31 DAN
Juli

Gospe škapularska moli se za nas!

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Petak	1 Presv. Krv. Isus. †	18 Leontije †
Subota	2 Pohod Bl. Dj. M.	19 Juda ap.
27. tjed. Čuvajte se lažnih proroka. Mt. 7, 15.		
Nedjelj.	3 7. po D. Heliod. b. ☺	20 N. 2. po D. Met.
Poned	4 Udarlik b.	21 Julijan †
Utorak	5 Ćiril i Metod ap.	22 Kiril i Metod
Šrijeda	6 Izaija pr.	23 Agripa †
Četvrt.	7 Vilibald b.	24 Rožd. Iv. Krst.
Petak	8 Elizabeta kr. †	25 Febronij †
Subota	9 Brcko b.	26 David
28. tjed. O nepravdom upravitelju. Lk. 16, 1.		
Nedjelj.	10 8. po D. Ljubica dj. ☾	27 N 3. po D. Sam.
Poned.	11 Pijo I. p.	28 Kir i Ivan †
Utorak	12 Ivan Gv. priz.	29 Petar i Pavao
Šrijeda	13 Margareta dj.	30 Zbor 12. ap.
Četvrt.	14 Bonaventura b.	1 Kuzma i Dam.
Petak	15 Vladimir kr. †	2 Haljina Bogor.
Subota	16 Gospa Škapularska	3 Jakinto
29. tjed. Isus plače nad Jeruzalemom. Lk. 19, 41.		
Nedjelj.	17 9. po D. Aleksij ☺	4 N. 4. po D. Andr.
Poned.	18 Miroslav priz.	5 Atanasij
Utorak	19 Vinko Paul. priz.	6 Sisoj
Šrijeda	20 Ilija pr.	7 Toma
Četvrt.	21 Danijel pr.	8 Prokopij
Petak	22 Mar. Magdalena †	9 Pankracij
Subota	23 Apolinar bm	10 Antonije peč.
30. tjed. O farizeju i cariniku Lk. 18, 9.		
Nedjelj.	24 10. po D. Kristina dj. ☾	11 N 5 po D. Euf.
Poned.	25 Jakov ap.	12 Proklo
Utorak	26 Ana m. B. Dj. M.	13 Zbor Ark. G.
Šrijeda	27 Pantaleon m.	14 Akila
Četvrt.	28 Nazarije i Inoc. m.	15 Vladimir
Petak	29 Marta dj. †	16 Antinogen
Subota	30 Abdon i Senen m.	17 Marina
31. tjed. Isus izliječi gluhonijemoga. Mr. 7, 31.		
Nedjelj.	31 11. po D. Ignacije L.	18 6. po D. Emil.

SRPANJ

posvećen je štovanju predragocjene Krvi Isusove.

SUNCE

ulazi 23. u 3 s. 18 m.
u jutro u znak Lava.
Dan se smanji za 58 m.

Izlazi: Zalazi:

3. 4 s. 14 m.	7 s. 54 m.
10. 4 s. 20 m.	7 s. 50 m.
17. 4 s. 26 m.	7 s. 45 m.
24. 4 s. 34 m.	7 s. 38 m.
31. 4 s. 41 m.	7 s. 30 m.

MJESEČEVE MIJENE:

- ☺ Mlađ 3. u 11 s. 20 m. u noći.
- ☾ Prvak 11. u 4 s. 7 m. u jutro.
- ☺ Uštap 17. u 10 s. 6 m. uvečer.
- ☾ Trećak 25. u 2 s. 42 m. po podne.

VRIJEME

Kakav je srpanj takav je siječanj
Jul močvaran svačemu je kvaran.
*Bijeli oblak pada.
Bit će kiše hlada.
Crni oblak leti
Duga kiša prijeti.*

Velika Gospe moli se za nas!

Kolovoz

BROJI 31 DAN

August

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Poned.	1 Petar u okov.	19 Makrina
Utorak	2 Porciunkula ☺	20 Ilija pr
Srijeda	3 Augustin b. zagr.	21 Simeon
Četvrt.	4 Dominik priz.	22 Magdalena
Petak	5 Sniježna Gospa †	23 Trofim i Teof.
Subota	6 Preobr. Kristovo	24 Boris
32. tjed. O milosrdnom Samaritancu Lk. 10, 23.		
Nedjelj.	7 12 po D Kajetan	25 N. 7. po D. Ana
Poned.	8 Cirijak m.	26 Ermolaj
Utorak	9 Ivan Vianej priz. ☾	27 Pantalejmon
Srijeda	10 Lovrinac m.	28 Prohor
Četvrt.	11 Suzana dm.	29 Kalinik
Petak	12 Klara dj. †	30 Sila
Subota	13 Hipolit i Kas. m.	31 Jevdokim
33. tjed. Isus ozdravi 10 gubavaca. Lk. 17, 11.		
Nedjelj.	14 13. po D. Euzebije	1 N 8 po D. Pr. s
Poned	15 Velika Gospa	2 Prenos sv. St. †
Utorak	16 Joakim. Rok priz. ☺	3 Izakij i dr. †
Srijeda	17 Hijacint priz.	4 7 djet. ef. †
Četvrt	18 Jelena kr.	5 Evsigenij †
Petak	19 Ljudevit b. †	6 Preobraženje
Subota	20 Bernardo pr.	7 Domentije
34. tjed. Nitko ne može 2 gospodara služiti. Mt. 6, 24.		
Nedjelj.	21 14 po D. Francis. Š	8 N 9 po D. Em.
Poned.	22 Simforijan m.	9 Matija ap. †
Utorak	23 Filip Ben. priz.	10 Lavrentij †
Srijeda	24 Bartol ap. ☾	11 Euplo †
Četvrt.	25 Ljudevit kr.	12 Fokije †
Petak	26 Zefirin p †	13 Maksim. i Od. †
Subota	27 Josip Kalas. priz.	14 Miheja
35. tjed. Isus uskrisuje mladića u Naimu. Lk. 7, 11,		
Nedjelj	28 15 po D. Augustin	15 Uspenije Bogr.
Poned.	29 Glavosjek Iv. Kr.	16 Diomid
Utorak	30 Ruža Lim. d.	17 Miron
Srijeda	31 Raimund N. priz. ☺	18 Flor i Lauro

KOLOVOZ

posvećen je prečistom Srcu Marijinu

SUNCE

ulazi 23. u 10 s. 6 m. u znak Djevice Dan se smanji za 1 s 34 m.

Izlazi:	Zalazi:
2 4 s. 44 m.	7 s. 27 m.
7 4 s. 47 m.	7 s. 21 m.
14 4 s. 58 m.	7 s. 10 m.
21 5 s. 7 m.	7 s. 58 m.
28 5 s. 15 m.	6 s. 45 m.

MJESEČEVE MIJENE:

- ☺ Mlađ 2. u 10 s. 42 m. prije podne.
- ☾ Prvak 9. u 8 s. 40 m. prije podne.
- ☺ Uštap 16. u 8 s. 42 m. prije podne.
- ☾ Trećak 24. u 8 s. 21 m. prije podne.
- ☺ Mlađ 31. u 10 s. 55 m. uvečer.

VRIJEME

Vedri i vrući dani oko Gospojine dozrijevaju jako vince. Rosa blaga, svakom draga.

Ako august žeže. Žeže i vino.

Rujan

BROJI 30 DANA

Septembar

Anđele čuvaru, čuvaj i brani nas!

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Četvrt.	1 Egidije op.	19 Andrija
Petak	2 Stjepan kr. †	20 Samujlo
Subota	3 Milojka dj.	21 Tadej ap.
36 tjed. Isus ozdravi vodeničavoga. Lk. 14, 1.		
Nedjelj.	4 16 po D. Rozalija dj	22 N. 11. po D. Ag.
Poned.	5 Lovro Just. b.	23 Lup
Utorak	6 Zaharija priz.	24 Eutih
Srijeda	7 Marko Križ. m. ☾	25 Bartol
Četvrt.	8 Mala Gospa	26 Adrijan
Petak	9 Petar Klaver priz. †	27 Pimen
Subota	10 Nikola Tol. priz.	28 Augustin
37. tjed. Koja je najveća zapovijed. Mt. 22, 34.		
Nedjelj.	11 17. po D. Proto i Hij.	29 12. po D. Usj I.K.
Poned.	12 <i>Ime Marijino</i>	30 Aleksander
Utorak	13 Amat b.	31 Polož. poj. B.
Srijeda	14 <i>Uzv. sv. Križa</i> ☺	1 Načalo ljeta
Četvrt.	15 <i>Gospa Žalosna</i>	2 Mamant
Petak	16 Ludmila dj. †	3 Antim
Subota	17 Rane sv. Franje	4 Vavilo i M.
38. tjed. Isus ozdravi uzetoga Mt 9, 1.		
Nedjelj.	18 18. po D. Josip Kup.	5 N. 13. po D. Zah
Poned.	19 Januarij m.	6 Eudok
Utorak	20 Eustahij m.	7 Sozont. Predv.
Srijeda	21 <i>Matej ap.</i> Kv. †	8 Rožd. Bogor.
Četvrt.	22 Mauricije m.	9 Joakim i Ana
Petak	23 Tekla dj. Kv. † ☾	10 Minodora
Subota	24 M. B. otk. suž Kv. †	11 Teodora
39. tjed. Priča o kraljevskoj svadbi Mt. 22, 1		
Nedjelj.	25 19. po D. Kleofa m.	12 N. 14. po D. Avt
Poned.	26 Ciprijan i Justina m	13 Kormel
Utorak	27 Kuzma i Damjan m.	14 Uzv. sv. Kr. †
Srijeda	28 Venceslav kr.	15 Nikita
Četvrt.	29 <i>Mihael Ark.</i>	16 Eufemija
Petak	30 Jeronim priz. † ☺	17 Sofija

RUJAN

posvećen je šlovanju Anđela čuvara.

SUNCE

ulazi 23. u 7 s. 16 m. u znak Tezulje i počinje jesen. Dan se smanji za 1 s 40 min

Izlazi: Zalazi:

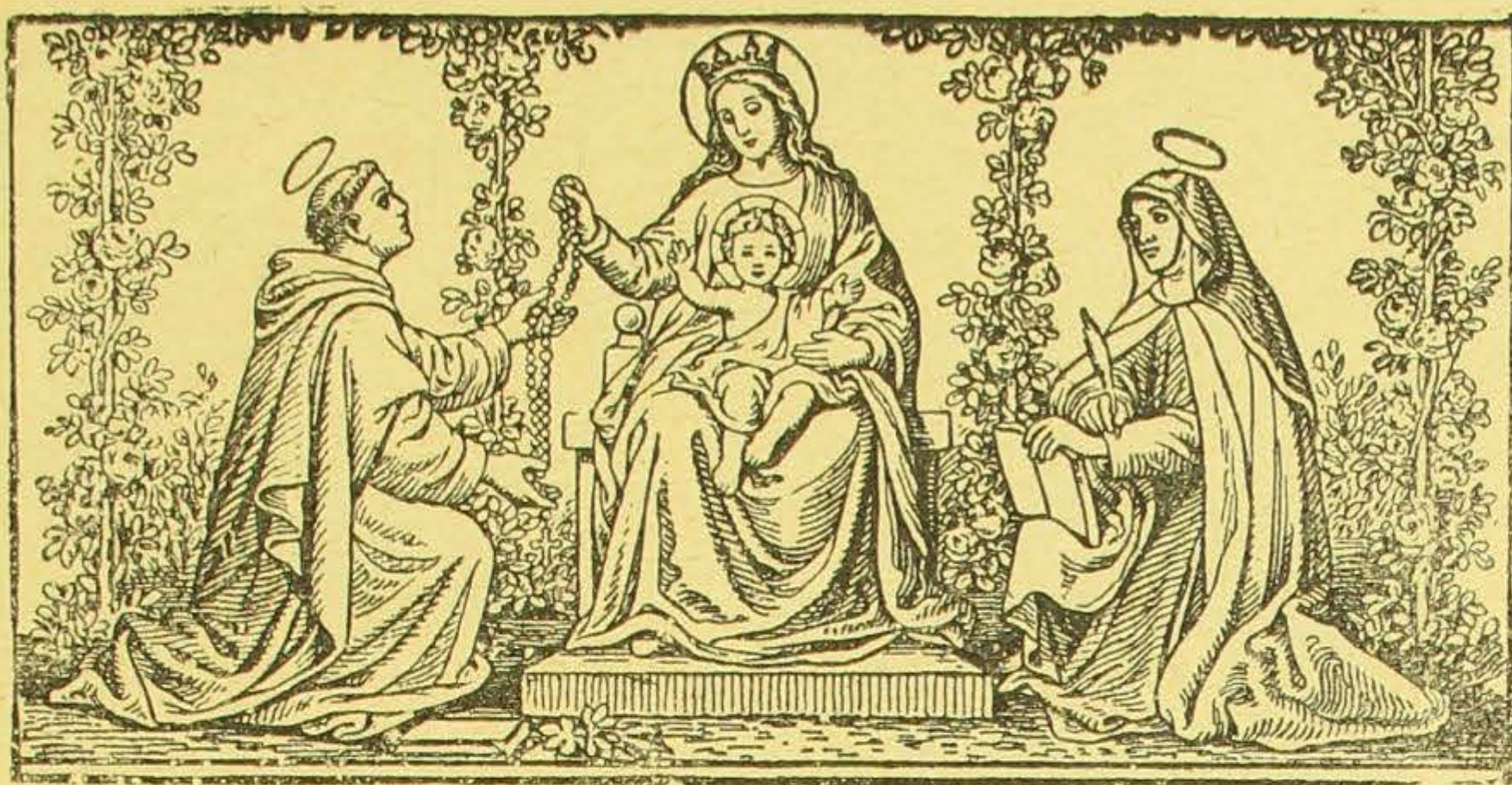
4. 5 s 24 m.	6 s 33 m.
11. 5 s 32 m.	6 s. 20 m
18. 5 s. 42 m.	6 s 6 m
25. 5 s 50 m.	5 s. 52 m.

MJESEČEVE MIJENE:

- ☾ Prvak 7. u 1 s. 49 m. po podne.
- ☺ Uštap 14. u 10 s 6 m. uvečer.
- ☾ Trećak 23. u 1 s. 47 m po ponoći.
- ☺ Mlađ 30. u 6 s. 30 m. u jutro.

VRIJEME

Početak pokazuje cio mjesec. Prvi dan vedar cio mjesec lijep.
Rujanski hlad
Gotov jad.
Crvena zora,
Mokra polja.

Kraljice presv. Krunice moli se za nas!

Listopad

BROJI 31 DAN

Oktoabar

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Subota	1 Remigije b.	18 Eumenij
40. tjed.	Isus ozdravi sina kraljeva čovjeka Iv. 4, 46	
Nedjelj.	2 20. po D. Anđ Čuv.	19 N. 15. po D. Trof
Poned.	3 Terezija od Djet. Is.	20 Eustahij
Utorak	4 Franjo As. priz.	21 Kodrat
Srijeda	5 Placid m.	22 Foka
Četvrt.	6 Bruno priz. ☾	23 Zač. Iv. Kr.
Petak	7 <i>Sv. Krunica</i> †	24 Tekla
Subota	8 Brigita ud.	25 Eufrosinija
41. tjed.	Priča o praštanju duga. Mt. 18, 23.	
Nedjelj	9 21. po D. Dionizij b.	26 N. 16. po D.
Poned.	10 Franjo Borg. priz.	27 Kalistrat
Utorak	11 Nikasije bm.	28 Hariton
Srijeda	12 Maksimilijan b.	29 Kirijak
Četvrt.	13 Slavoljub kr.	30 Grigorij
Petak	14 Kalisto p. ☺ †	1 Pokr. Bogor.
Subota	15 Terezija dj.	2 Kiprijan
42. tjed	Da li je slobodno porez dati. Mt 22, 15.	
Nedjelj	16 22. po D. Hedviga	3 N. 17. p. D. Dion.
Poned.	17 Margareta Al. dj.	4 Jerotej
Utorak	18 <i>Luka ev.</i>	5 Haritima
Srijeda	19 Petar Alk. priz.	6 Toma ap.
Četvrt.	20 Ivan Ken. priz.	7 Sergij
Petak	21 Ursula djm. †	8 Pelagija
Subota	22 Kordula dj. ☾	9 Jakov ap.
43. tjed.	Isus uskrse kćer Jairovu Mt. 9, 18.	
Nedjelj.	23 23. po D. Ignacije b.	10 N. 18. po D. Eul.
Poned.	24 Rafael Ark.	11 Pilip đ.
Utorak	25 Krizanto i Dar. m.	12 Prohor i Tar.
Srijeda	26 Demetrije m.	13 Karpo i Pap.
Četvrt.	27 Šabina m.	14 Nazarij
Petak	28 <i>Šimun i Juda ap.</i> †	15 Lukijan
Subota	29 Narcis b. ☺	16 Longin
44. tjed	Isus utiša oluju na moru. Mt. 8, 23.	
Nedjelj.	30 24. po D. Isus Kralj	17 19. po D. Ozeja
Poned.	31 Vuk b. †	18 Luka ev.

LISTOPAD

posvećen je Kraljici presv. Krunice.

SUNCE

ulazi 23 u 4 s. 3 m po podne u znak Štipavca Dan se skрати za 1 s. 43 m.

Izlazi: Zalazi:

2. 5 s. 59 m.	5 s. 39 m.
9. 6 s. 8 m.	5 s. 26 m.
16. 6 s. 18 m.	5 s. 12 m.
23. 6 s. 27 m.	5 s. 1 m.
30. 6 s. 37 m.	4 s. 50 m.

MJESEČEVE MIJENE:

- ☾ Prvak 6. u 9 s. 5 m. uvečer.
- ☺ Uštap 14. u 2 s. 18 m. po podne.
- ☾ Trećak 14. u 6 s. 14. m. po podne.
- ☺ Mlađ 29. u 3 s. 56 m. po podne.

VRIJEME

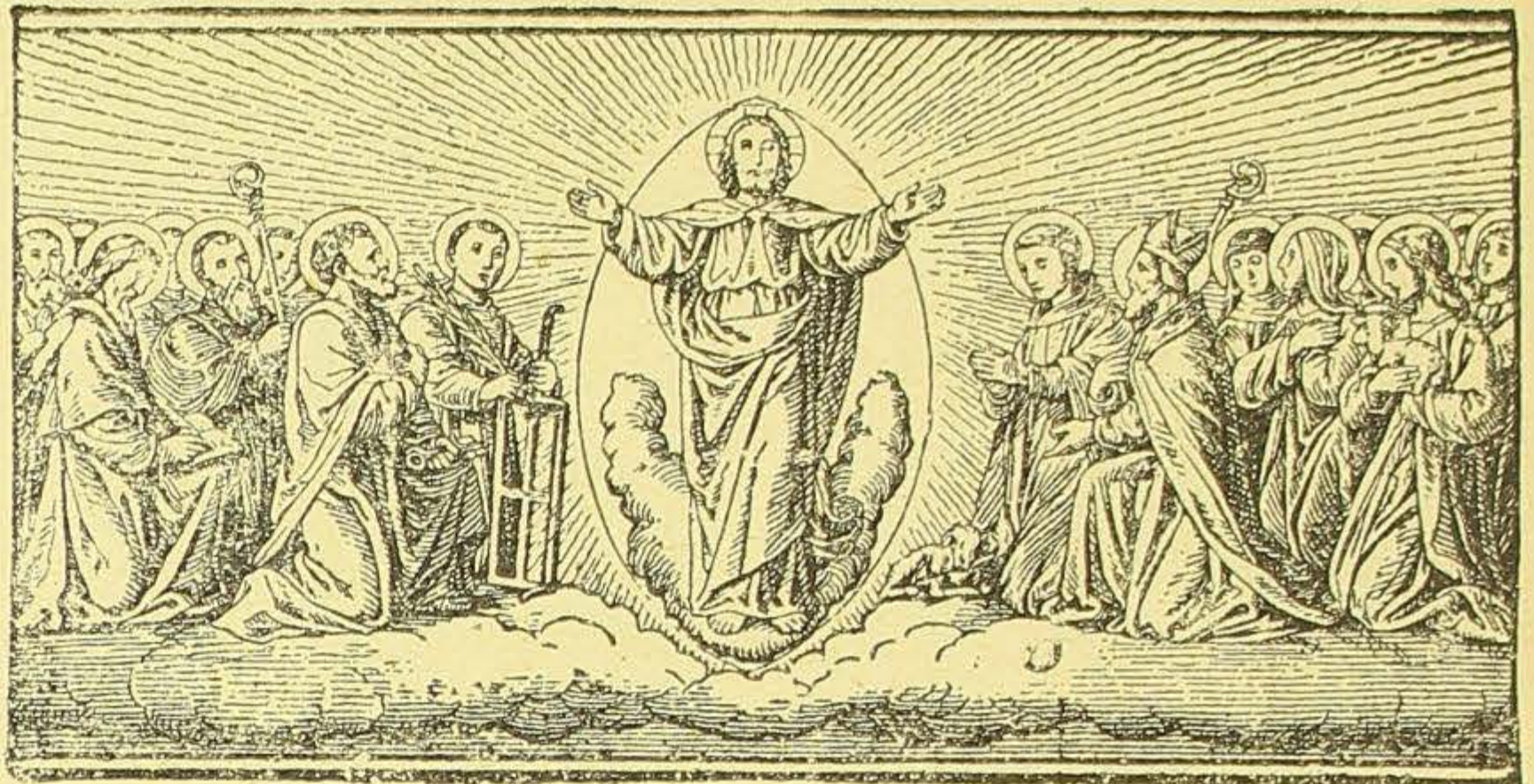
Luki kišica, Petru pšenica. Kad oktobrom mnogo magle pane, bit će zimi snijega na sve strane.

Kakvo sjeme, Takav plod.

Studeni

BROJI 30 DANA

Novembar

Svi sveći i svetice Božje molite se za nas!

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Utorak	1 Svi Sveti	19 Joel i Mar.
Šrijeda	2 Mrtvi dan	20 Artemij
Četvrt.	3 Hubert b.	21 Ilarijon
Petak	4 Karlo Bor. b. †	22 Avkerij
Subota	5 Mirko priz. ☾	23 Jakov ap.
45. tjed. O dobrom sjemenu i kukolju Mt. 13, 24		
Nedjelj.	6 25. po D. Leonard	24 N. 20. po D. Ar.
Poned.	7 Anđelko b.	25 Markijan
Utorak	8 Bogdan priz.	26 Dimitrije
Šrijeda	9 Teodor m.	27 Nestor
Četvrt.	10 Andrija Av. priz.	28 Petka
Petak	11 Martin b. †	29 Anastazije
Subota	12 Martin p.	30 Zinovij
46. tjed. Kralj. nebesko kao zrno gorušično. Mt. 13, 31.		
Nedjelj.	13 26. po D. Stanisl. ☺	31 N. 21. p. D. Stah.
Poned.	14 Jozafat m.	1 Kozma i Dam.
Utorak	15 Leopold priz.	2 Akidin
Šrijeda	16 Ivan Trog. b.	3 Akepsinij
Četvrt.	17 Grgur Čud. b.	4 Joanikij
Petak	18 Odo priz. †	5 Galaktion
Subota	19 Elizabeta ud.	6 Pavao b. c.
47. tjed. Isus naviješta propast Jerusalema. Mt. 24, 15.		
Nedjelj.	20 27. po D. Feliks Val.	7 N. 22. p. D. Jer. i L.
Poned.	21 <i>Prikaz Bl. Dj. M. ☾</i>	8 Zbor Mih Ark.
Utorak	22 Cecilija dm.	9 Onizifor
Šrijeda	23 Klement p.	10 Erasto
Četvrt.	24 Ivan od Kr. priz.	11 Mino
Petak	25 Katarina dm. †	12 Jozafat m.
Subota	26 Ivan Berch priz.	13 Ivan Zlat.
48. tjed. Isus proriče sudnji dan. Lk. 21, 25.		
Nedjelj.	27 1. Adv. Virgilije	14 N. 23. po D. Fil.
Poned.	28 Sosten priz. ☺	15 Gurij. Poč. p. †
Utorak	29 Saturin b.	16 Matej ev. †
Šrijeda	30 <i>Andrija ap.</i>	17 Gregorij †

STUDENI

sjeća nas groznih muka, što ih trpe duše u čistilištu.

SUNCE

ulazi 22. u 1 s. 10 m. po podne u znak Strijelca. Dan se smanji za 1 s. 16 m.

Izlazi: Zalazi:

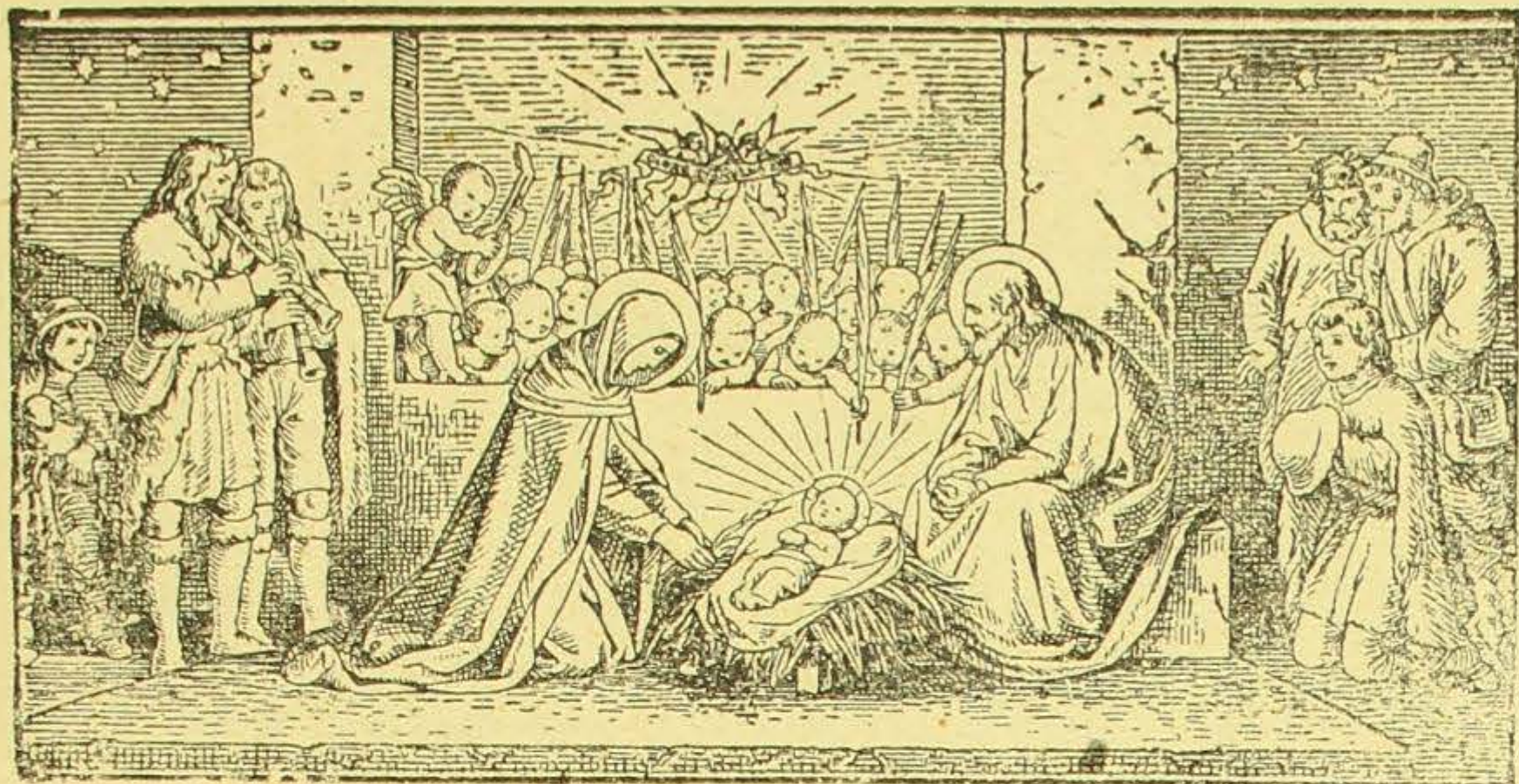
1. 6 s. 40 m.	4 s. 47 m.
6. 6 s. 47 m.	4 s. 40 m.
13. 6 s. 57 m.	4 s. 32 m.
20. 7 s. 7 m.	4 s. 25 m.
27. 7 s. 16 m.	4 s. 18 m.

MJESEČEVE MIJENE:

☾ Prvak 5. u 7 s. 50 m. u jutro.
 ☺ Uštap 13. u 8 s. 28 m. u jutro.
 ☾ Trećak 21. u 8 s. 59 m. prije podne.
 ☺ Mlađ 28. u 1 s. 43 m. po ponoći.

VRIJEME

Ako je na SveSvete vlažno, bit će mnogo snijega. Sv. Martin kišu voli, jer ima svoj ogrtač. Sv. Kata snijeg za vrata. Mjesec blijed, tužan: Dan ružan Teška zima. Težak snop.

Rodi Marija Isusa, Spsasitelja svijeta. (Božić).

Prosinac

BROJI 31 DAN

Decembar

Dani	Rimski kalendar	Grčki kalendar
Četvrt.	1 Eligij b.	18 Platon †
Petak	2 Babijana dm. †	19 Abdija †
Subota	3 Franjo Ks. priz.	20 Gregorij
49. tjed. Ivan šalje učenike k Isusu Mt 15, 2		
Nedjelj.	4 2. Adv. Barbara ☾	21 N. 24. Uv. B.
Poned.	5 Saba op.	22 Filimon †
Utorak	6 Nikola b.	23 Amfilohij †
Srijeda	7 Ambrozije b.	24 Katarina †
Četvrt	8 Bezgr. Zač. B. Dj. M.	25 Kliment †
Petak	9 Leokadija dm. †	26 Alipij †
Subota	10 Prenos kuće Loret.	27 Jakov
50. tjed. Židovi šalju svećenike k Ivanu Iv. 1, 19		
Nedjelj.	11 3. Adv. Materice	28 N. 25. po D. Stj.
Poned.	12 Maksencij m.	29 Paramon †
Utorak	13 Lucija dm. ☺	30 Andrija ap. †
Srijeda	14 Spiridion m. Kv. †	1 Naum †
Četvrt.	15 Irenej m.	2 Avakum †
Petak	16 Adelhajda. Kv. †	3 Sofonij †
Subota	17 Lazar b. Kv. †	4 Barbara
51. tjed. Ivan propovijeda u pustinji Lk. 3, 1.		
Nedjelj.	18 4. Adv. Oci	5 N. 26. po D. Sav.
Poned.	19 Vladimir priz.	6 Nikola
Utorak	20 Amon m. ☾	7 Ambrozij †
Srijeda	21 Toma op.	8 Patapij †
Četvrt.	22 Zenon m.	9 Bezgr. Z. Bog.
Petak	23 Viktorija dj. †	10 Mino †
Subota	24 Adam i Eva. Bad. †	11 Danilo
52. tjed. Izade zapovijed cara Augusta. Lk. 2, 1.		
Nedjelj.	25 BOŽIĆ Rođ. Krist.	12 N. Praotaca
Poned.	26 Stjepan prvom.	13 Eustratij i dr. †
Utorak	27 Ivan op. ☺	14 Tirs i Leukij †
Srijeda	28 Mladenci	15 Eleuterij i P. †
Četvrt.	29 Toma bm.	16 Agej †
Petak	30 David kr. †	17 Danijel †
Subota	31 Silvestar p.	18 Sevastijan

PROSINAC

posvećen je Malom Isusu.

SUNCE

ulazi 22 u 2 s. 15 m u noći u znak Kozoroga i počinje zima Dan se smanji za 19 m.; a od 21 do konca poraste za 5 minuta

Izlazi:

Zalazi:

4 7 s 24 m	4 s 17 m.
11. 7 s. 31 m.	4 s. 15 m.
18. 7 s 36 m	4 s. 17 m
25. 7 s 40 m	4 s. 21 m.
31. 7 s. 41 m	4 s. 26 m.

MJESEČEVE MIJENE:

- ☾ Prvak 4. u 10 s. 45 m. uvečer.
- ☺ Uštap 13. u 3 s. 21 m. ujutro.
- ☾ Trećak 20. u 9 s. 22 m. uvečer.
- ☺ Mlađ 27. u 12 s. 22 m. po podne

VRIJEME

Bolje decembar ružan nego južan Crni Božić bijeli Uskrs. Kakve su otačke kvatre tako je sve lito.

Dim se vije,
Sunce sije;
Dim k tlu teži,
Skoro će da sniježi.

POGLAVARSTVO CRKVE KATOLIČKE:

Vrhovni poglavar Crkve, namjesnik Kristov:

SV. OTAC PAPA PIJO XI.

vlada od 6. veljače 1922.

ZBOR KARDINALA BROJI SADA 62 KARDINALA.

Zastupnik Sv. Oca Pape u našoj državi:

Dr. HERMENEGILDO PELLEGRINETTI,
nadbiskup, ima sjedište svoje u Beogradu.

EPISKOPAT U NAŠOJ DRŽAVI:

Hrvatski metropolita i predsjednik biskupskih konferencija:

Dr. ANTUN BAUER,
nadbiskup zagrebački.

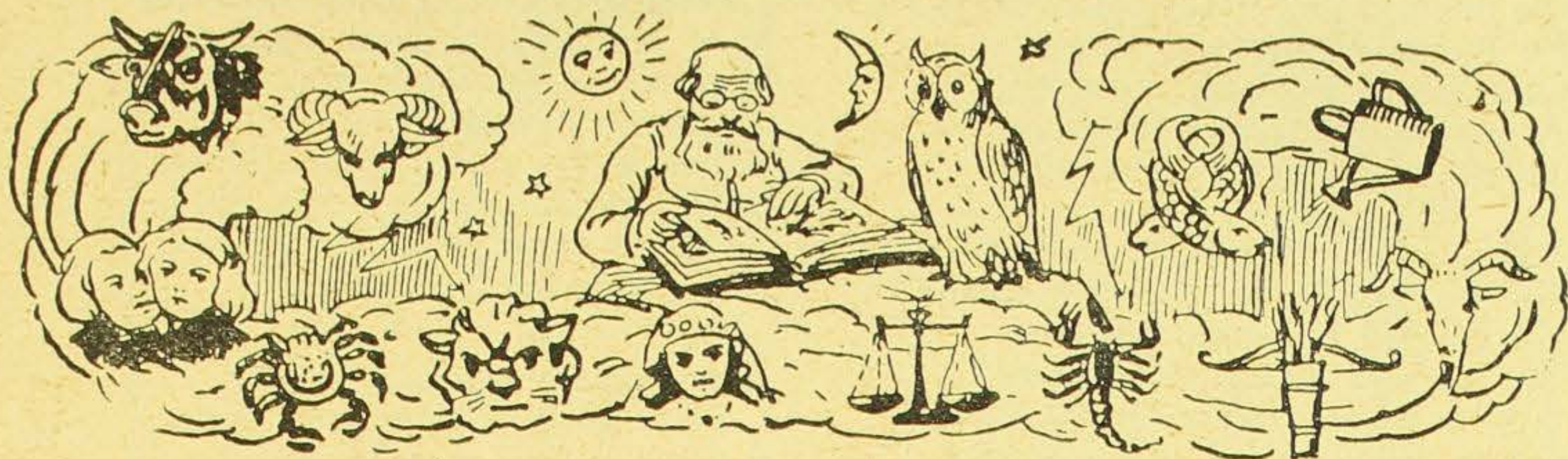
Sarajevski nadbiskup:	Dr. Ivan Ev. Šarić.
Beogradski nadbiskup:	O. Rafael Rodić.
Barski nadbiskup:	Dr. Nikola Dobrečić.
Đakovački biskup:	Dr. Antun Akšamović.
Krčki biskup:	Dr. Josip Srebrnić.
Križevački biskup:	Dr. Dionizije Njaradi.
Splitski biskup:	Dr. Klement Bonefačić.
Šibenički biskup:	Dr. Fra Jerolim Mileta.
Hvarski biskup:	Msgr. Miho Pušić.
Dubrovački biskup:	Dr. Josip Carević.
Kotorski biskup:	Dr. Franjo Uccellini.
Mostarski biskup:	O. Alojzije Mišić.
Banjalučki biskup:	O. Josip Garić.
Subotički biskup:	Msgr. Lajčo Budanović.
Velikobečkerečki biskup:	O. Rafael Rodić.
Senjski biskup:	Još nije imenovan.
Ljubljanski biskup:	Dr. Josip Rožman.
Mariborski biskup:	Dr. Andrija Karlin.
Skopljanski biskup:	Dr. Ivan Fr. Gnidovec.
Vojni vikar:	Msgr. Ferdo Rožić.

Pomoćni biskupi zagrebački:

Dr. Dominik Premuš i Dr. Franjo Salis-Sevis.

Umirovljeni biskup ljubljanski:

Dr. Antun Jeglič nasl. nadbiskup.

STOGODIŠNJI GATALAC ZA GOD. 1932.

Već je prošlo drugi niz vjekova,
 Kako motrim visoka nebesa,
 Kako pratim preko neba zv'ezde,
 Mjerim pute po kojima jezde,
 I nalazim mnogih tajnih veza,
 S kojima ih **Tvorac** sve poveza',
 Da se ne bi one sukobile
 I postale skrhane gomile,
 Jer bi ovaj njihov udes zao
 Propast bila mnogih još svjetova.
 Sveto Pismo, r'ječ Božja govori,
 Da će zv'ezde jednoć potavnuti
 I sila se neba pokrenuti
 Pa će sv'jeta ovoga nestati.
 Ali dotle: sva nebesa ova,
 Milijuni nebeskih svjetova
 Spojeni su tajnima vezama
 Da bi Sunce privezali nama.
 I na Zemlji života da bude
 Da Bog tude stvori, smjesti ljude.
 Čuj, poslušaj pa shvatit pokušaj:
 Prije no sve stvoreno postade,
 Bog bijaše: Otac, Sin, Duh Sveti
 Jedan bićom a troj u sopstvima;
 Srećan, blažen s dobrim beskrajnima.
 Nije posto, nego **jest** od v'jeka
 Prestat neće, nego **jest** do v'jeka.
Sin u Boga **jedinorođeni**,
 Što se rađa od v'jeka od Oca
 Po kome bi sve, što je postalo:
 Ljubio je čovjeka od v'jeka
 Prije nego što ga je stvorio;
 Njega radi sv'jetove sagradi,
 Njega meće usred Raja sreće
 Pa ni gr'ješnog stamanut ga neće.
 Ljudsku narav prima, Ocu haran,
 Sin čovječji Sin on Boga, posta
 A i dalje Sin Božji je osta'.
 Ljubav ga je za čovjeka nagla:
 Svojom smrću otkupi ga pakla.

„Sin čovječji“: brat sinova ljudskih;
 Ljudska djeca braća Božjeg Sina.
 Ljubav ova žarka, Isusova
 Još i više nama učiniše;
 Da ostane među nama v'jeke,
 Nov on način živovanja prima;
 Pod oblike kruha, vina s' skriva.
 Krv od t'jela rastavljena mrtva,
 Što na **Križu** bi Božanska **Žrtva**,
 Tu se evo vječito ponavlja
 A bez nova Krvi prolivanja.
 U Pričesti hranu duši daje
 Zdravu krepki, boljanu vida je,
 Da i čovjek žrtvu prinet može
 Sv'jetu mr'jeti Isusu živjeti.
 To mi eto trepet zv'jezda kaže:
 Da je Isus vječno Sunce naše,
 Što nam sije, što nas žarko grije;
 Da je T'jelo i Krv, Svetotajstvo
 Sreća, život i veselje rajsko.
 Za to nek Mu pute cv'jećem pospu,
 Ko što bješe na Veliku Gospu
 A u našoj Subotici bjeloj
 Gdje Ga prati **šezdeset hiljada**,
 Narod silni, mirni i umilni
 Vjeru, ljubav Isusu iznesu
 Na **Euharistijskome Kongresu**.

*
 Vladajuća zv'jezda je **Jupitar**,
 Sjanjem bistar u vladanju hitar
 To je ime boga poganskoga:
 „Djaus-pitar“ to znači bog otac.
 Znali su ga i priznavali ga
 Još kako su od Adama čuli,
 U njega je, vele svemoguća
 Vlast svevišnja, on s gromovi bije.
 Ali su ga nagrdili ružno
 I svoje mu natrpali gr'jehe
 Da je posto pravi bog poganski,
 Što ga oni na svoj kalup sveše,

Da im nije „ni malo uteko“,
Po njemu su najveću planetu
Okolo Sunca što hodi, prozvali.
A sudbinu Zemlje i zemljana
Vezali su za tu zvijezdu, stari.

*

Već je davna ljudskog roda mana,
Nij' ni mana, već je narav sama;
Da on želi upoznati tajne:
Šta no ima među tim brdima?
Kog je stvora s onu stranu mora?
Šta to šumi po toj gustoj šumi?
Kakva lijeka ima voda rijeka,
I melema travica zelena?
On se vine nebu nad oblake
Gdje je leglo sn'jega, kiše mlake;
Kamen drobi zemlji u utrobi
Moru na dne sa spravama padne:
I sve tajne otkrije, što prije.
Samo jedna tajna se otela:
U **budućnost** on uvida nema.
Ta ga tajna muči i izjeda,
Al se dići ta zavjesa neda.
Za to čovjek zgađa i pogađa,
Što će da se iz buduća rađa
Po znacima, što su prije bili,
Događaje što su popratili
Čovjek slaže i buduće stvari
I pogađa — ako s' ne prevari.

*

Evo dakle pri razuma luči
Iskustvo nas za budućnost uči:
Zima će bit jaka i ne kratka,
Kiše plave i sn'ježne mećave,
Sn'jega dosta sve do svetog Posta,
Kraj putova debelih smetova.
Al će žito sačuvat od mrzla,
Miši, crvi izginuće prvi.
Vinograde ipak zagrnite
U računu da s' ne prevarite.
Proljeće će doći dosta kasno,
Al će biti bogato i krasno,
Kakvo davno već ne dočekasmo.
Ponegdje će i mrazova biti,
Al ti neće mnogo naškoditi.
Vjetrovi će biti malo tiši,
O Durđevu nadajmo se kiši,
U svibnju će biti vlažno hladno,
Prskat lozu, kukuruze rad'mo!
Ljeto čekaj s motikom u ruci,
Kukuruzu:
Kopan, prašen i već zagrnut si!
O Petrovu još će biti kiše,
Da priroda suha ne izdiše,
Ali poslje doći će jalovci,
Suha trava neće prijat ovcu.
Kanikula rano će prižeći,
Uz sve voće mnoge će bit žeđi;
Poslje suše i ginuća toga
Prolit će se, kasno kiša mnoga.

„**Jesen** prava Gospojina Mala“,
Neće proći bez vodnih poplava
Mrazovi će zaintačiti rani,
I kukuruz propadat nebrani.
A poslje će granut Sunce toplo,
Sazret grožđe, ko još nije obro,
Sunčano će vrijeme tad prispjeti
I trajati do iza Svih Sveti.

*

Rana trešnja cvjetaće bogata,
I, ne smrzne l' biće je ko gada.
A kajsiji neće nahuditi
Susnježica, ako je zaleti.
Jabuke će ponet izobilno
Al prskanje neizostavimo!
Pšenica će rano se razbusit,
Al se mora plug duboko pustit,
Jer se nježna pšeničina žila
S pirovine mnogo već tužila.
Raž će bit još travnja do pojasa,
Gdje ne bude vode, ni vijavca.
Zob i ječam baciš li ga rano
U tlo torno i dobro orano
Rodiće ti i slame i zrna
Da će škripat voz i zemlja crna.
Čuj što ću ti na uvo šapnuti:
Sij pšenicu, ne odastaji se,
Ma sad bilo „odviše“ pšenice,
I ne dođeš do željene c'jene:
Dvadeset četiri dok je milijuna
Što umiru od gladi i jadi
U velikom kineskome „carstvu“,
Dotle nema „hiper produkcije“
Mudro čini, ko pšenicu sije.
Još sad jedno čuj, za vinograde;
Gdje motikom i mašinom rade,
Gdje se pazi danju i u noći,
Neće kuga naškodit tu moći.
Loze zdrave, dobro sačuvane
Nose roda više nego lane.
A da od tog mnogo i ostane,
Šake popluj kad se kopat stane,
Ruke sklapaj kad smrkne, kad svane.
To ti nosi **prestupna godina**
Tridest dv'je vrh devetnajst stotina.
A šta će ti ona još doneti,
To ćeš znati kad kraj s krajom shvati.
Prava sreća nije: hrpa veća;
Pravog mira ne da njiva šira;
Pravo blažen bićeš, da ti kažem:
Dok zakucaš na nebeski vrati,
I opaziš, da te anđo prati,
I nebeske dvore ti otvore,
Dobra djela za te tu prozbore,
Pa blaženstvo zadobiješ rajsko:
Eto sreće, što ju otet neće,
Eto kuće, pa ko u nju uđe
Nikad iz nje neće njega iznet.
To ti želim poslje svih godina,
Kada bude volja Gospodina.

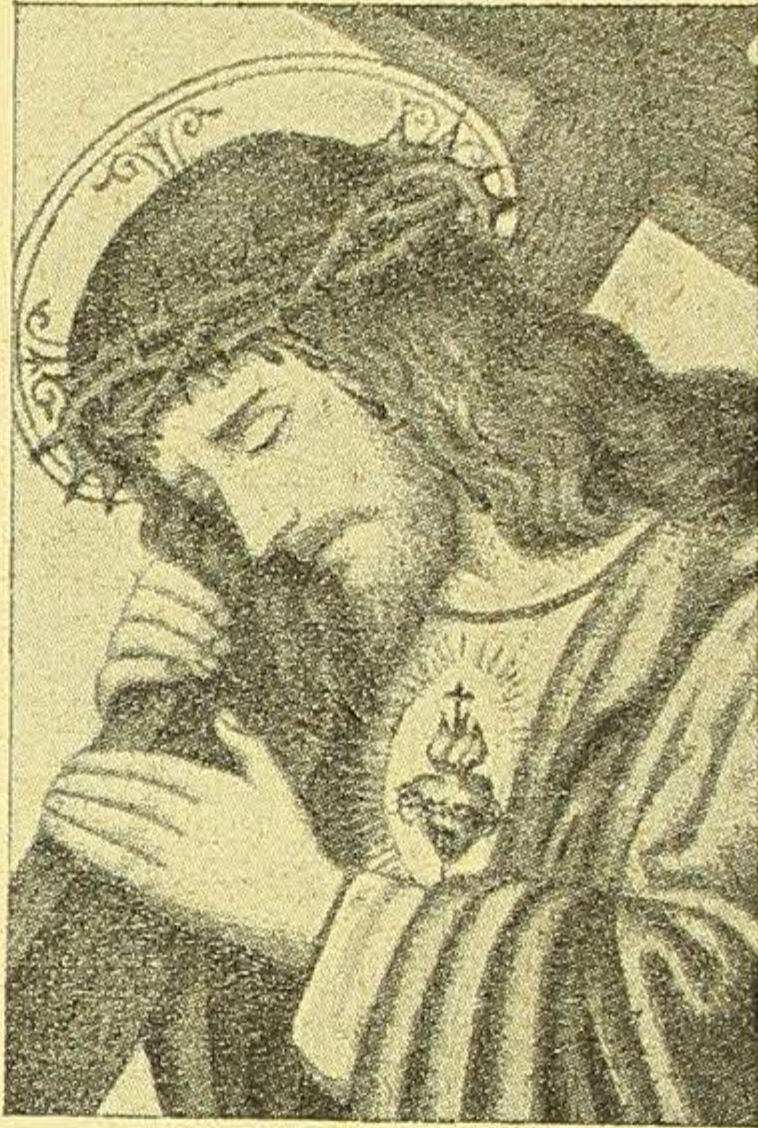
Zašto se još mučite

s trljanjem i lupanjem
rublja, kad je pranje sa
Schichtovim RADIO-
NOM tako jednostavno i
lako. Evo šta treba činiti:

1. Preko noći, kao obično, nakvasiti rublje.
2. Schichtov RADION u hladnoj vodi rastopiti; rublje 20 minuta iskuhati.
3. Najprije u toploj, zatim nekoliko puta u hladnoj vodi dobro isprati.

Pokušajte samo jedamput, pa ćete se uvjeriti, koliko vremena možete uštediti i kako će Vam rublje biti savršeno čisto, ako za pranje uzmete

Schichtov
RADION

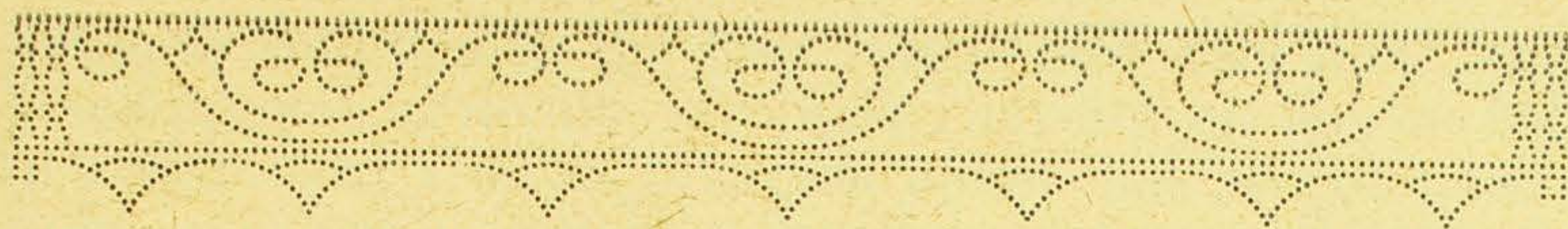
Srce Božje — ono bīje za nas.

Kad u bījedi ostave nas ljudi,
 U nevolji pomoć kad se krati —
 Pomoć će nam Srce Božjeg Sina,
 Ljubav kojeg svud nas budno prati.
 Srce Božje, ono bīje za nas,
 Božje Srce, ono ljubī nas!

Kad utjehe traži naša duša,
 U napasti jedna kad se bori —
 Tješit će nas Srce Božjeg Sina,
 Ljubav jer u njemu silna gori.
 Srce Božje, ono bīje za nas,
 Božje Srce, ono ljubī nas!

I u sreći kad nam duša pjeva,
 U veselju kad nam Srce bīje —
 Smiješi nam se Srce Božjeg Sina,
 Ljubav svoju nikome ne krije.
 Srce Božje ono bīje za nas,
 Božje Srce, ono ljubī nas.

D.

Šta nam najviše treba?

Stara je godina prošla, a nova evo došla. Pametan je običaj, što trgovci, obrtnici i uopće svi poslovni ljudi prave koncem svake godine takozvanu „bilancu“, to jest pregled svega rada kroz jednu godinu, pa odatle vide, da li su im poslovi dobro išli, da li su šta zaradili ili izgubili, i šta im svega u novoj godini najviše treba, pa da uravnoteže svoju „bilancu“. Ali to ne čine samo poslovni ljudi, već uopće svaki savjestan čovjek. Nema sumnje, da se to i nas tiče.

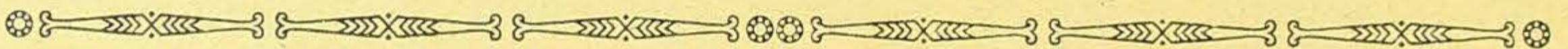
I mi, ako hoćemo da povećamo svoju „aktivu“ a smanjimo „pasivu“, te tako uzmognemo — u ovoj velikoj svjetskoj krizi — i dalje uspješno raditi, moramo nastojati iz svih sila oko toga, da se sve zadahne životvornim duhom Kristovim: i znanost i umjetnost, i trgovina i obrt, i poljodjelstvo i sve grane ljudskoga djelovanja.

A da se sve ovo postigne, treba nam *pravih katoličkih muževa*: muževa molitve i rada; muževa koji ne gledaju samo natrag i neplodno ne žive od prošlosti, već puni tvrdog ufanja siju sjeme bolje budućnosti u brazde od Boga nam darovane sadašnjosti; muževa, koji se ne troše u vječnom jadanju i naricanju, već drage volje trud i muku podnose u nesebičnom djelovanju; muževa, koji se kukavički ne povlače u samotnu i tamnu kutove, koji ne spavaju u vrtu Getsemani, već straže i gledaju da opaki svijet poprave i za Krista osvoje, da sve u Kristu obnove; muževa, koji ne očekuju pobjedu dobrim istom nakon velikih čudesa iz ruku Božjih, već računaju sa svakidanim prilikama, u kojima živimo; muževa, koji oholo ne obožavaju svoja mišljenja, već svakako gledaju da sa svojom braćom žive u slozi i ljubavi; mu-

ževa, koji više vole sebe i svoj rad svaki dan popravljati, negoli na grijehе i pogrješke drugih prstom pokazivati; muževa, koji umiju skromno raditi i žrtve prinostiti na oltar Boga, vjere, dužnosti, slobode, domovine; muževa, koji tvrdokorno ne zahtijevaju „sve ili ništa“, već se zadovoljavaju s onim, što je sad za sada moguće; muževa, koji ne grade kula po zraku, već idu za onim, što je potrebno i što se danas može postići; muževa, koji znadu štošta naučiti i od istih svojih neprijatelja; muževa, koji malodušno ne dršću za svoje uspjehe, već puni vjere i pouzdanja u Boga ne plaše se ni časovitih neuspjeha; muževa koji se ne obaziru na ono, što njihovu tijelu godi, niti na ono što ovoga vijeka cvate, nego im sva nada i težnja smjera na vječno dobro, ništa im nije do svoje slave i ugodnosti, sve samo za Krista, Crkvu, i za svojega bližnjega.

Takovih muževa treba Krist u naša danas vremena, takovih muževa treba vjera i domovina, takovih muževa treba i nama svima, pa će nam onda svanuti dani bolje budućnosti, a takovih muževa želi i hoće Rodu svome i naša

Danica.

GDJE DA TRAŽIM?

Kad utjehe srcu treba,
Gdje da tražim?

I kad boli lijeka nema,
Čim da blažim?

Kad u duši mira nije,
Gdje ću naći?

Kad bez cilja lutam svijetom,
Kud ću zaći? . . .

Svima milost svoju dijeli
Isus dragi

Iz svetišta, gdje boravi
Isus blagi.

1921.

1931.

Svijetloj Kruni Kralju Aleksandru I. prigodom 10-godišnjice kraljevanja šalju skromne svoje čestitke i Njegovi vjerni i odani podanici Bunjevci i Šokci, te iz sveg srca kliču: Živilo Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksandar I.! Bog Ga živio na mnogaja!

Surha života.

Spjevao Petar Pekić, a na Bunjevačkom Velikom Prelu
deklamovala gdjica Gabrijela Skenderović.

Za veseljem neprestano
Žudi svako srce mlado,
Amo sada, amo hitno,
Omladino, naša nado!

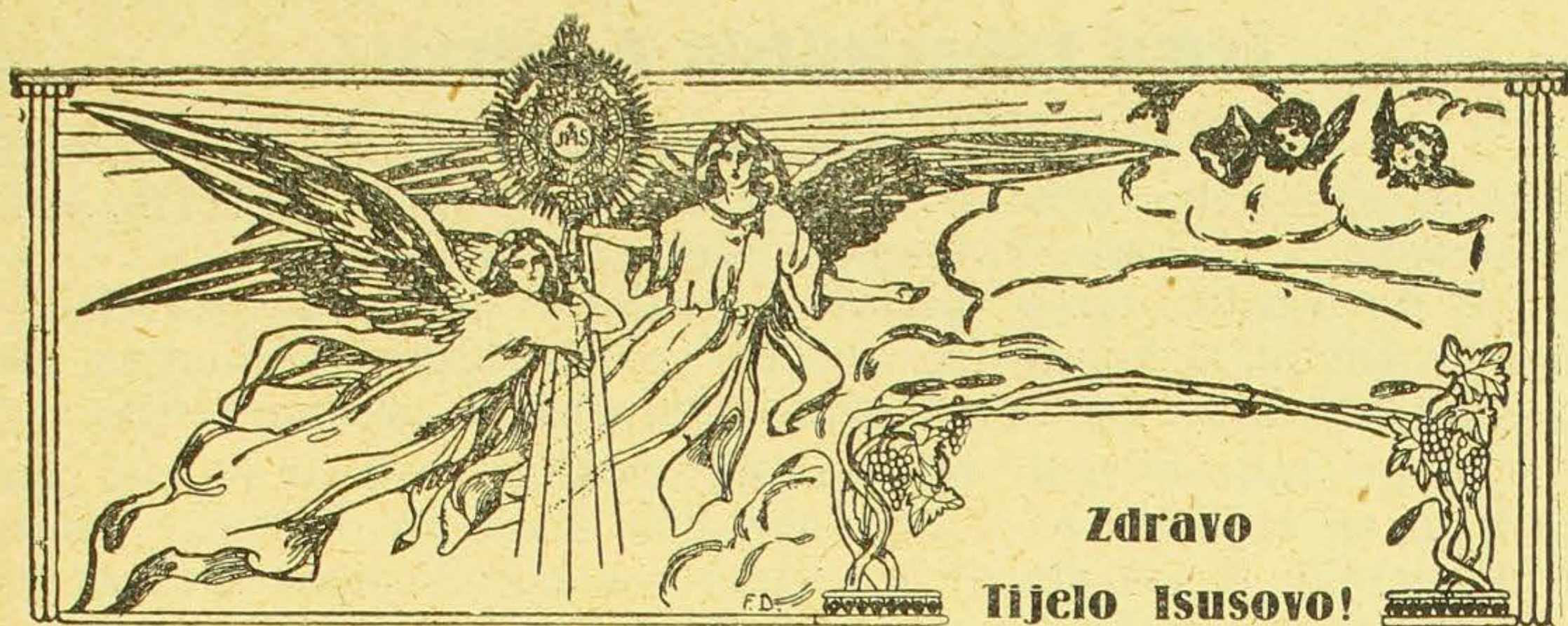
U prošlosti pjesme zvuci
Budili su rod naš mili;
I mi glazbu, ples hoćemo
Dok smo mladi, zdravi, čili.

U kolu će djevojaka,
Gdje ljepote sjaju draži,
Mnogi mladić žića svoga
Naći dragu koju traži.

A djevojka tu će mlada
Upoznati svoga para
S kojim će je ljubav žarka
Sjediniti kod oltara.

I tada će u omilju
Uživati sretne dane
Pored vjerna vojna svoga,
Pored drage odabrane.

I oni će sv'jesni biti,
Kad godine lete mlade,
Da kroz život dobro prođe
Onaj koji živjet' znade.

Euharistijski kongres u Subotici.

Šta je Euharistijski Kongres?

Šta je? To su vidili ono 50 hiljada ljudi, koji su učestvovali na tome kongresu u Subotici. Vidili su svečanu svetu Misu, vidili su ogromne hiljade katolika koji su se sastali, da čuju govore svojih crkvenih i svjetovnih vođa, što su govorili o Euharistiji. Vidili su Euharistiju, koju prate najsvečanije, puni vjere i ljubavi hiljade i hiljade katolika.

Šta je Euharistija?

Euharistija ili presveti oltarski Sakrament Isus Krist, Sin Božji jedinorođeni, koji je za nas čovjek postao i koji je pod oblicima kruha prisutan, pravo, stvarno i bitno, kako je on Isus, to sam odredio. Euharistija postaje u žrtvi Svete Mise.

Ko priređuje euharistijski kongres?

Priređuju ovakav kongres katolici: ili iz sveg svijeta, i to je svjetski Euharistijski kongres; ili katolici jedne zemlje i tada je zemaljski e. k.; ili katolici jedne biskupije i tada je dijecezanski e. k.; ili kojeg grada i tada je mjesni euharistijski kongres. Uvijek sa dozvolom, odobrenjem, često po želji sv. majke Crkve. Posljednji svjetski euh. kongr. bio je u gradu Kartagi u Africi, gdje je negda živio i sveti Augustin, ona sjajna zvijezda svega čovječjega roda; najskorije će biti svjetski euhar. kongres u Dublinu u Irskoj.

Čemu Euharistijski Kongresi?

1. za to, da katolici jednog grada, jedne zemlje, ili katolici svega svijeta javno očituju i ispovjedu svoju vjeru u Isusa, koji živi posebnim načinom življenja u presvetoj Euharistiji.

2. da iskažu svoju ljubav, zahvalnost Isusu u presvetome Otajstvu Oltara, u Euharistiji. To čine euharistijskim ophodom, ispovijeđu, pričesću i raznim drugim euharistijskim svečanostima.

3. da znanstvenim raspravama dokažu svemu svijetu, da nema spasa za ljude za njihov zemaljski život, za kulturu; nema napredovanja u privatnom, u javnom, u porodičnom, u ekonomskom, u političkom životu, ni u života narodâ, ni država: do li po Isusu Kristu, sa Isusom Kristom i u Isusu Kristu u Kraljevstvu Kristovu. To crkva katolička svake godine i svakog dana sve jače naglašava jer se ljudi svake godine, svakog dana sve većma ođaljuju od Isusa Krista i traže sebi bez Njega, osim Njega, proti Njega života i sreće i nalaze svake godine, svakog dana sve veću bijedu i duševnu i tjelesnu i hrle sve brže u susret svojoj potpunoj propasti.

Euharistijski su dakle Kongresi slavlje Krista Kralja Sina Božjega Spasitelja ljudskoga Roda, na kojima katolici slave svoga Kralja svoga Boga, da ga i oni bolje upoznaju i ljube, te da ga svi ljudi zavole i uzmu za kralja duši svojoj i tako ispune ljudi svoj zadatak, što ga im je Bog naložio: proslave Boga, nađu sreću i *mir* na zemlji a vječno spasenje u nebu.

Efeški veliki sabor.

Lanjske 1931. godine navršilo se je 1500 godina, kako je u gradu Efezu u Maloj Aziji bio veliki crkveni sabor, na kojemu su malone svi, biskupi, i zapadnog i istočnog obreda, uz predsjedavanje papinoga povjerenika, aleksandrijskoga biskupa sv. Ćirila svečano objavili vjerski članak svih katolika: da je blažena djevičica Marija Bogorodica, da je Isus u jednoj osobi, a to je druga osoba božanska, pravi Bog i pravi čovjek i otkupitelj roda ljudskoga. To je veliki sabor objavio ujedinjen pod rukom svetog oca pape, gdje su svi biskupi i istočnog i zapadnog obreda priznali papu za poglavicu Isusove jedne svete apostolske katoličke crkve. Prigodom 1500 godišnjice lijepog složnog sabora Istoka i Zapada, ujedinjenog u slavljenju svete Bogorodice te Isusa Boga i Čovjeka: katolici se na Euharistijskim kongresima koje su priređivali po svemu svijetu uticahu Isusu, da po zagovoru svoje Majke Marije učini slogu i jedinstvo među svim onima što poštuju Bogorodicu i Krista Boga, Sina Božjega i Sina Marijina.

U Subotici

kao u prijestolnici bačke biskupije priređen je 14., 15. i 16. kolovoza euharistijski kongres. Na ovaj je način htjela bačka biskupija da se oduži velikom jubileju, 1500 godišnjici efeškog velikog sabora.

Nećemo da govorimo o velikom radu, koji su razvili ne samo članovi priređujućeg odbora, nego i razna katolička udruženja, koja su dobrovoljno primila uloge u pripremanju Kongresa.

Za kongres se javilo toliko mnoštvo vjernika iz bližih, kako i iz najdaljih mjesta, da je odbor za ukonačenje gostiju, i ako je kod privatnih kuća osigurao mjesto za do 5000 ljudi morao da se obrati mjesnom školskom odboru, da bi ovaj stavio za ukonačenje stranaca koju školsku zgradu. Ovaj je dao na raspoloženje više školskih zgrada i gosti su zapremili do 4 školske zgrade.

Defile vjernike ispred Svetotajstva.

Pobožnosti.

14. kolovoza u večer u 6 sati bilo je upriličeno klanjanje pred presvetom Euharistijom u 4 subotičke župske crkve, prema potrebama vjernika raznoga govora. Za Hrvate-Bunjevce bilo je u crkvi sv. Terezije, za Mađare u crkvi sv. Mihajla kod Franjevaca, za Nijemce u crkvi sv. Roke, a za vjernike istočnog obreda u crkvi sv. Đurđa. Tu je bila pobožnost euharistijska sa govorom 14-og u večer, a 15-og i 16-og razne pobožnosti za iste vjernike. Još i za Slovake, kojih je baš malo u biskupiji, bila je određena kapelica sv. Roke na Jelačićevoj ulici. Ispovjedilo se je za ovu prigodu koje Subotičana, koje stranih do preko 12 hiljada.

15-og u jutro u 7 sati bila je zajednička sv. Pričest za djecu a u 8 sati za omladinu. Ne znaš šta je bilo veličajnije: sabranost

djece, koja je sasvim zaboravila na svoju živahnu narav, ili samo-svijest omladine, koja je ispovjedala vjeru i ljubav prema Isusu Euharistijskom.

U 8 sati su bile svete Žrtve u svim crkvama za sve grupe vjernika, a zatim se pošlo pod barjacima na igralište „Bačke“ gdje je na tribini priređena svečana pontifikalna Misa, koju je služio sam biskup preuzvišeni gosp. Lajčo Budanović. Za tim su se podijelili na jezične grupe i počelo je

zborovanje.

Misi i zboru prisustvovala je i gradska uprava na čelu joj načelnik grada general g. Selimir Ostojić.

Govornici i predmeti su bili: Zborovanje je otvorio predsjednik preuzv. g. biskup L. Budanović, sa biranim riječima ističući prigodu: jubilej efeškoga sabora, koji najdostojnije proslavljamo slavljem Euharistije, koja je Isus Krist, Bog i čovjek Sin Božji, druga Osoba Božanska; Isus, kojega je rodila Djevica Bogorodica; Isus, koji je osnovao Crkvu, na Petru, i u njoj, po Euharistiji vodi ljude k spasenju; po Euharistiji, žrtvi i apostolatu. Predložio je da se sa ovog zborovanja pošalje brzojavni pozdrav Svetom Ocu Papi Piju XI. i Njeg. Vel. kralju Alesandru I. što je sa velikim oduševljenjem primljeno. Javlja da je kongres pozdravio brzojavno hrvatski kat. episkopat, sakupljen na euhar. kongresu na Trsatu, predlaže da i mi isti kongres pozdravimo brzojavno, što je i učinjeno. Onda je govorio dr. Mirko Ivković Ivandekić, advokat, bivši veliki župan. On je u svome krasno sazdanome djelu govorio o *božanskoj misiji Isusa Krista za kršćanski društveni poredak*. On je u svome govoru spojio sigurno teološko znanje sa historijskim te izveo rezultate stoljeća, koja sva svjedoče, i prije i poslije Krista, za božansko porijeklo Kristove nauke i čudorednog poredka te nauke. Govor bi ovaj bio sjajna tačka ma na kojoj znanstvenoj konferenciji. Ogromna publika slušala ga je napeto od početka do zadnje riječi. Za njim je govorio župnik crkve sv. Roke Blaško Rajić o temi: *Euharistija i familija*. Narodno razlaganje župnika Rajića svoga staroga znanca slušala je publika pomno sa odobravanjem.

Poslije zborovanja ogromne mase kongresinaca u najljepšem redu sa „križem“ pod barjacima vratile su se na odmor, da se priprave za poslije-podnašnju slavu za

Ophod.

Teoforiski, bogonosni ophod bio je sjajno sunce na nebu Euharistijskog kongresa u Subotici. Tu se je svrstalo, koncentrisalo sve što god se moglo i znalo dati i učiniti. Ophod je krenuo tačno u 4 sata po podne.

Poklon pred Euharistijom.

Presveto Svetotajstvo postavljeno je na kola, koja su iskićena cvijećem i vlačom. U kola upregnuto 6 čilaša, koje drže za uzdu 6 mladih ljudi. Svećenik uznese pokazalo sa svetom Hostijom na vrh oltara, što se diže na kolima, tu ga pričvrsti; siđe. Četiri klerika sa četiri strane kleknu na samim kolima prema Svetotajstvu, da adoriraju. Svećenstvo sa Biskupom obučeno u najsvečanije, poreda se za Presvetim, a do svećenstva svjetovna poglavarstva.

Bunjevačko Kat. Djevojačko Društvo u ophodu sa svojom zastavom.

Tada krene nepregledna vojska klanjalaca. Napred jezdi 8 vojnih trubača na bijelim konjima, uporedo i sviraju. Za njima narodi, povrstani u po 8 u redu, ovako: *podunavski vjernici*; crkvene zastave, djevojčice, djevojke, žene, dječaci, mladići, ljudi. Svi koracaju pjevajući u slavu Presvetoga. Kada stignu pored Svetotajstva, tu se poklone zastave, Kralju i Gospodaru neba i zemlje i sav narod kako prolazi tako se klanja, preginjući glave prema Hostiji, kako koji red dođe napram Sakramentu. Defile ove grupe trajalo je 25 minuta. Onda evo *potiskih vjernika*. Cijelo Potisje je došlo. Barjaci, djevojčice, djevojke žene; dječaci mladići, ljudi i ponekoje korporacije obaška. Kako koji stignu pred Euharistiju: tu se poklone i stupaju dalje, nastavlajući pobožne pjesme. Defile ovih je trajalo tri četvrta sata. Tada dođoše *Slaveni*:

Hrvati, Slovaci, Rusini.

Zastave se duboko nagnju pred Bogom-Spasiteljem, a pobožni narod, suze u očima, poginje glavu, a volili bi, da je dozvoljeno, da padaju ničice pred svojim Isusom, koga, sada osjećaju, kako ga vole i obožavaju. Stupaju djevojčice, kao bašća od ljljana, koja se krenula, kao nošena na anđeoskim krilima; tu djevojke, sa svim nakitima, kao da će na vjenčanje; tu „Katoličko Djevojačko Društvo,“ pod svojom neokaljanom zastavom, kao četa amazonki, što se bore za najljepšu emancipaciju, za slobodu djece Božje, da ne dadu nijednoj djevojci, da robuje paklenome „duhu vremena“, modi i nemoralu. Tu su žene mlađe i starije. One što drže i nose po 3 ugla u svojoj kući; one, što ih bije oluja života; one, što ih pritište sredina križa; one, što na krilu svome uče nejačad: „Oče naš koji si na nebesima“; one što neslomivom silom nose terete i one „od Boga“, i one što ih grijesi i strasti natovare suprugama i majkama; one, što nose veće boli, nego što bi ih srce čovječje moglo podneti, a one ih nose i njino srce ne prepukne; one, što za izvesti sve ove herojske zadatke dobiju snagu kod Euharistijskoga Isusa. Idu: priprosto, ponizno, a duše im lete pred Spasitelja na krilima vjere i ljubavi. Tu su, za njima dječaci. Oni idu, još nesvijesni, da će Gospodar neba i zemlje, da sada još bira između njih svoje svećenike, svoje alterego. Tu su mladići, „prognani sinovi Evini“, koji u najžešćim borbama, i sa najsilnijim neprijateljem znaju da iznesu pobjedu, sa pomoću Onoga, koji je rekao: dosta je tebi milost moja, jer se krepost u slabosti iskazuje. Tu je, pod krasnom svojom zastavom, „Momačko Kolo“ u kojemu ima da se odgoje budući katolički muževi. Tu su muževi i starci, koji u žestini svijet-ske borbe ispovijedaju, da: pobjeda vaša, što savladava svijet jest *vjera vaša*, koju istinu potvrđuju svojim sijedim glavama, dugim iskustvom stari borci — starešine. Defile Slavena trajala je dobro tričetvrta sata.

Po računanju stručnjaka, u ophodu je išlo više nego

50 hiljada ljudi.

Nekih 20 hiljada je motrilo *ophod* koji je išao ulicom Prestolonasljednika Petra, prema Jelenu, onda Zagrebačkom, do vatrogasaca, onda Vilsonovom, do Sudskoga Stola, onda ulicom Kralja Aleksandra, ispred gradske kuće, pa do crkve. Pred Svetotajstvom, neposredno išle su djevojčice, pa su sipale cvijeće, sa redovnicama, što im se redovi nalaze u Subotici, a za Sakramentom je išlo svećenstvo sa bogoslovima i klericima više od stotine njih, oko Biskupa kojemu su asistirala osim obične asistencije još 3 mitronosca, iz ove biskupije. Kuće, kuda je ophod prolazio bile su osvijetljene i nakićene zastavama, cvijećem i sagovima te drugim dragocjenostima.

Blagoslov, konac.

Pred stolnom crkvom sv. Terezije poredao se je narod na tri strane i zaorio je „Tebe Boga hvalimo“ pa nekoliko pjesama o presvetoj Euharistiji, himna katolika „Hoćemo Boga“ i preuzvišeni g. Biskup dao je sa Svetotajstvom svečan Blagoslov.

Sakramenat je svećenstvo otpratilo u crkvu i tu je uz propisane obrede stavljen u svetohranište.

Povratak ophoda pred katedralu sv. Terezije. Napred učenice čč. ss. „Naše Gospe“ nose znakove Isusove muke.

Utisci.

Svi jednodušno priznaju, da je Euharistijski kongres savršeno uspio.

Narod, vjernici, puni su radosti, što su zadovoljeni u svim svojim duševnim zahtjevima. Bilo je za svakoga prilike za obavljanje ispovijedi, bilo je pridika, misa, pjesme, pričesti. Niko nije bio smetan, ni uskraćen u svojim duševnim pravima. Konaci su bili dobri i povoljni; još i u ophodu se je postaralo da oni, što su ožednuli, dobiju svježe vode, odmah, „na licu mjesta“. Oni, što su iz okolice došli, vratili su se sa najboljim dojmovima i uspomjenama. Oni što su kod kuće, divili su se zajedničkoj vjeri, ljubavi od sve braće prama **Euharistijskom Isusu**.

Ovo je bilo učinjeno od strane ljudi, a dalje će djelovati milost Božja, nevidljivo, u dušama. Nevidljivim silama a vidljiva djela za spas duša.

PRADOMOVINA SLAVENA.

Pradomovina Slavena nalazila se iza Karpata u današnjoj Poljskoj. Stanovali su u zemlji između gornjega tijeka rijeke Dona i Dnjepra, na zapadu su dopirali do rijeke Visle, na sjeveru do Baltijskoga mora, a na istoku do zapadne Dvine. Nekoji stari pisci vele, da pradomovina Slavena nije bila na sjeveru, nego na jugu. O tom pišu stari ruski ljetopisac Nestor, poljski ljetopisci Karlubek i Boguhval i neki stari češki ljetopisci. I stara hrvatska priča o Čehu, Lehu i Mehu, govori o Krapini kao pradomovini Slavena, odakle su se braća razišla na razne krajeve. Ali danas se zna pouzdano, da su krajevi iza Karpata pradomovina Slavena.

Već su se stari Slaveni dijelili u tri grane. Zapadnu su činili Česi i Slovaci, Poljaci, Lužički Srbi i Polapski Sloveni; istočnu granu sačinjavali su Rusi i Ukrajinci, a južnu Slovenci, Hrvati i Srbi. Bugari su tada bili narod uralsko-finskoga plemena, a kasnije su se seobom preko Dunava u današnju Bugarsku stopili sa tamošnjim Slavenima i sami postali Slaveni.

Krajevi Slavena bili su puni gustih šuma, velikih močvara i travnika, a mnoge rijeke razlile su se po velikim nizinama. Jedne su tekle u Crno a druge u Baltijsko more.

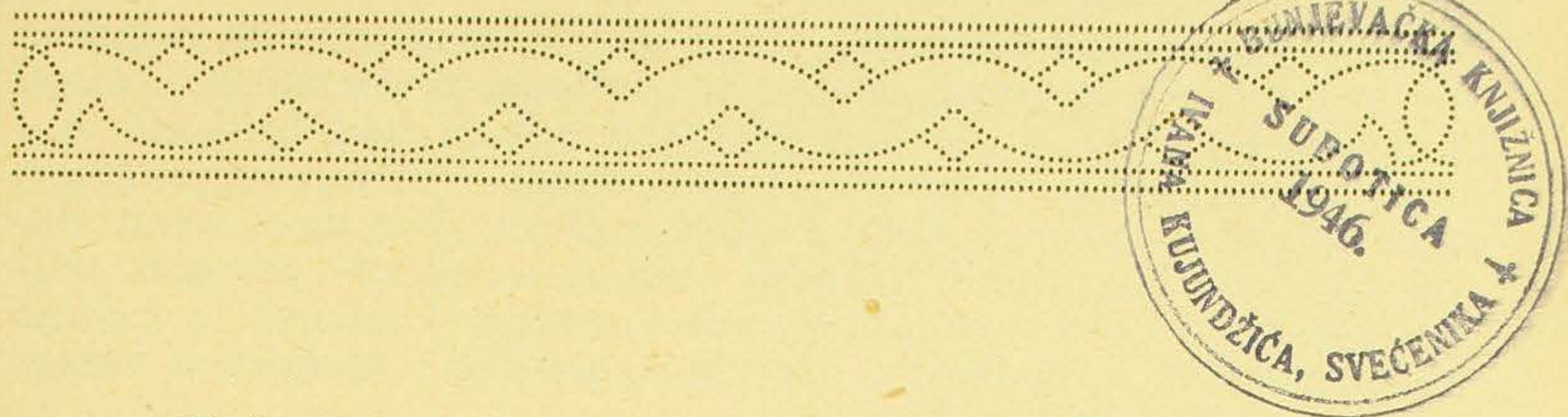
U Poljesju oko rijeke Pripjata, pritoka Dnjepra, sačinjavale su močvare i rijeke veliko jezero. U današnjoj Volinji i Podoliji bile su velike stepe, a samo zapadni krajevi oko Visle bili su zgodniji za poljodjelstvo.

Domaće im je ime Slaveni, a tako ih nazivaju i neki bizantski i zapadni pisci. Neki ih pisci nazivlju i drugim imenima. Tako ih zovu imenima: Anti, Skiti, Neuri, Budini i Vendi. Pradomovina starih Slavena zvala se Velika i Bijela Hrvatska, iz koje se na sve strane raseliše slavenska plemena i narodi. Kao dokaz, da se pradomovina Slavena uistinu tako zvala, može nam poslužiti to, da je ime Hrvat u raznim nazivima sačuvano i danas kod Rusa, Poljaka i Čeha.

Koncem četvrtog stoljeća dođoše Slaveni pod vlast Huna, a otada počinje i njihovo selenje iz stare domovine.

Podneblje im je bilo oštro, jer je bilo otvoreno sjevernim vjetrovima, oblačno i maglovito. Kraj nije bio ni osobito rodan, pa su se najviše bavili lovom, ribarenjem, stočarstvom i pčelarstvom.

Stari Slaveni nijesu ni u pradomovini sačinjavali jednu jedinstvenu cjelinu. Već od najstarijih vremena stvorili su i različna narječja (dijalekte) ili govore. Dakako da su razlike među tim narječjima isprva bile malene. Seobom na razne strane slavenske su se jezične razlike mijenjale sve više. Slaveni su se razdijelili u tri velike jezične oblasti: sjevernu, zapadnu i južnu. U sjevernu spadaju Rusi i Ukrajinci (Rusini), u zapadnu Poljaci, Slovaci, Česi i Lužički Srbi, a u južnu Slovenci, Hrvati, Srbi i Bugari.

Obiteljsko svetište.

Svaka obitelj mora biti svetište, svaki dom mora biti crkva, rekao je glasoviti p. Weiss.

I nije imao krivo. Već su poganski Rimljani donekle poznavali to načelo. Njihove kuće bili su hramovi: ognjište i oltar bili su svetinje njihova doma. Otac se je smatrao obiteljskim svećenikom. U svim svečanim zgodama otac bi održao službu u čast kućnim bogovima. Dan bi se počimao i svršavao molitvom, prije jela također bi se molilo; i svaka je naročita zgoda, vesela ili žalosna, bila slavljena molitvom.

Tako je bilo kod poganskih Rimljana, koji nijesu poznavali jednoga Boga, barem tako mora biti i kod kršćana, koji imaju sreću, te poznaju pravoga Boga i njegova Sina Isusa Krista.

No kako postaje dom kršćanske obitelji svetim hramom Božjim? Ta kod nas kršćana dobilo je javno štovanje Boga službeno-pravno obilježje, i nikom osim onome, koga je Crkva posvetila, nije dozvoljeno da stupi u svetište i da bude djelatelj tajna Božjih.

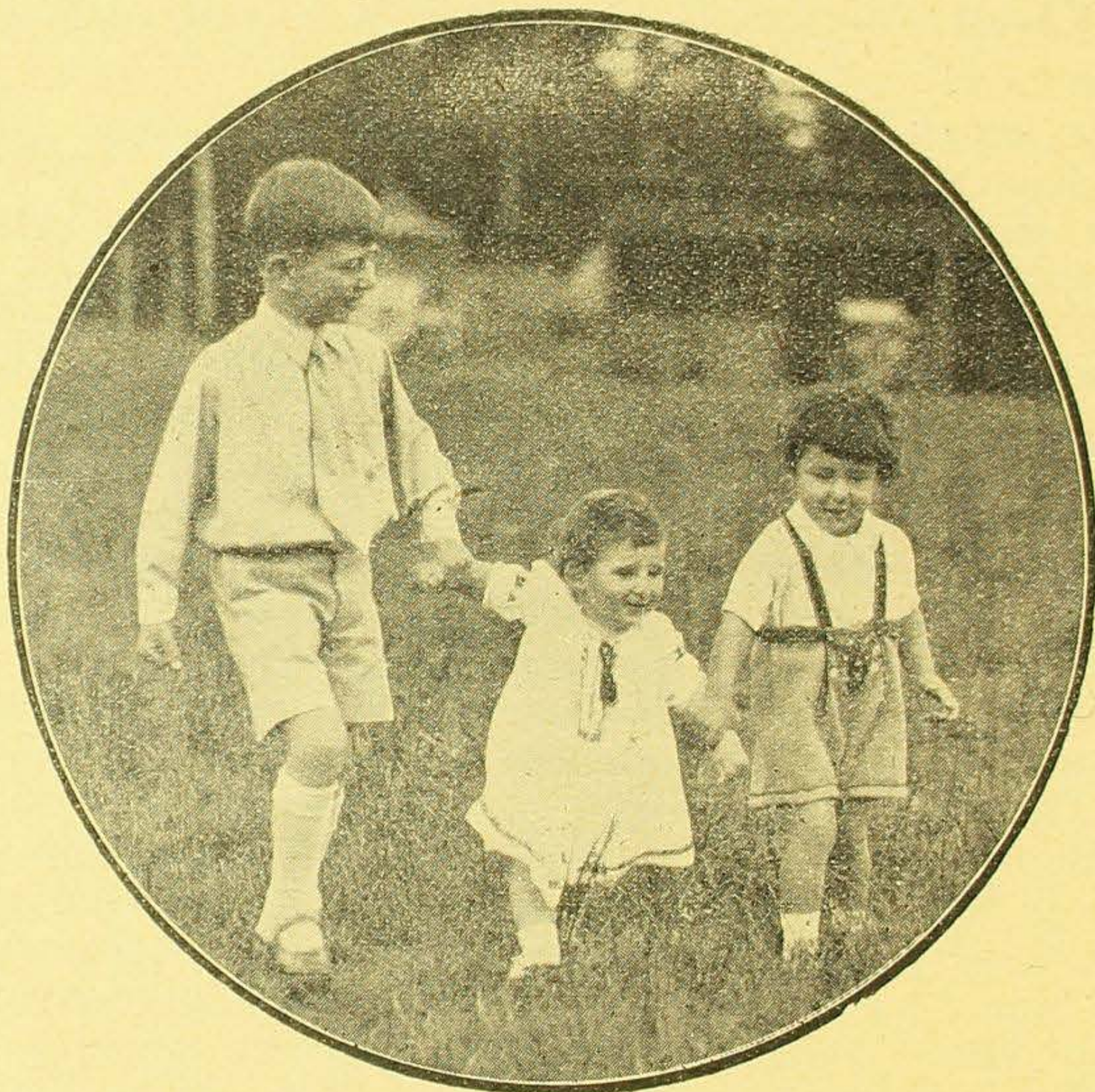
Istina je to. No osim javnog štovanja Božjeg, osim službenog bogoslužja, koje je pridržano Crkvi i njezinim posvećenim predstavnicima, opstoji i privatno bogoslužje, koje je dozvoljeno, što više i zapovjeđeno svakom razumnom stvorenju na ovoj zemlji.

Milost ne ukida naravi nego je usavršuje. Božja Providnost u svemu pretpostavlja naravni red kao temelj, na kojemu onda umjetnička ruka Svemogućega polako izgrađuje visoku zgradu vrhunaravnog života, čiji raščlanjeni tornjevi strše u nebesa. Prema tome je u intencijama Božjim, da obitelj kao osnova naravnog života u svijetu bude i temelj vrhunaravnih životnih čina u velikoj sveljudskoj obitelji djece Božje.

To jo prilično jasna stvar, koju je kršćanstvo još u svojim prvim počecima propovijedalo preko usta apostola Pavla. I nikada se nije ova jednostavna, a ipak uzvišena istina, posve zaboravila. Nije, Bogu hvala, ni danas. Ipak smatramo za potrebno, da je dozovemo u pamet mnogim kršćanima, koji o njoj, kako se čini, ne vode dovoljno brige.

Svakim se danom množe obitelji, u kojima se djeca smatraju suvišnim teretom, a ne blagoslovom Božjim. Nije više nikakva sramota govoriti o teškim vremenima, koja ne dopuštaju jadtinim rodi-

teljima, da imaju mnogo djece. Nije više sramota govoriti o takvim poslovima, koji su se negda smatrali zločinima protiv prirode i protiv ljudskog društva. Danas se ismjevivaju roditelji, koji uzdajući se u Božju Providnost — odgajaju svojoj zemlji i svome domu čitava jata vrijednih sinova i kćeri. — Takve obitelji bez djece nijesu naravno ni svelišta ni crkve. To su prikrivena gnijezda tjelesnih strasti, koje su se zavile u čahuru bračne veze. I njihovo je razorno djelovanje tim opasnije, jer je neprimjetljivo i zavijeno u etiketu savremenog moralnog shvaćanja.

Tri naša kraljevića igraju se na proljetnoj livadi.

Ima ipak i danas obitelji s mnogo djece. No može li se uvijek kazati, da se njihov odgoj razvija u punom skladu sa zahtjevima kršćanskog morala. Da li se djeca već zarana uče strahu Božjem? Da li se u njihova srca, prihvatljiva poput voska, nastoji ucijepiti ljubav prema Bogu i njegovim zapovijedima? Da li se njihove nježne ručice uče sklapati na molitvu? Neka se ne kaže, da je to nemoguće i da je to možda prevelik napor za djecu.

To su naklapanja, prazne isprike za komotne i nemarne roditelje. Poznam obitelj, gdje su djeca već u petoj godini znala nazust toliko molitava i toliko kršćanskog nauka, da im je to bilo dosta najmanje za prvi razred pučke škole, a sada vam u školu dolaze djeca i iz boljih katoličkih obitelji, pa se još ne znaju ni prekrižiti. To je, blago rečeno, prava sramota.

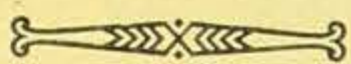
Nadalje, da li se u našim obiteljima obavlja zajednička večernja molitva, pa molitva prije i poslije jela?

Čisto je nevjerojatno, koliku odgojnu snagu krije u sebi taj lijepi kršćanski običaj. Rijetko će kada potpuno zastraniti dijete, bilo u vjerskom bilo u čudorednom pogledu, koje je u svojoj mladosti skupa sa svojim roditeljima obavljalo zajedničku obiteljsku molitvu. „Molitva iz djetinstva bila je jedina nit, na kojoj sam se spasio; sve drugo nije ništa pomoglo“, napisao je ženijalni Clemens Brentano u jednom pismu na svoju nećakinju.

Naravno, život molitve mora se popunjavati uzornim kršćanskim životom roditelja. Djeca su u najmlađim danima gotovo uvijek dobra. No lako se pokvare, kad dođu do razuma; a najčešće ih pokvari zao primjer njihovih roditelja. Ako otac pijančuje, ako u piću tuče ženu i ako se svađa s njom, ne će ni njegova djeca postati plahi golubići, bezazleni i nježni i fini poput rose. Ako je majka namiguša, koketa, ako se voli kititi i odijevati kao paunica, ako njezine haljine nijesu mjerene metrom svetosti, brzo će opaziti, kako je u svemu nasljeđuju poslušne kćerkice.

Apostol Pavao uputio je na adresu kršćana, koji su svoje duše i svoja tjelesa kaljali sramotnim grijesima, riječi teškog prekora: „Ne znate li da ste hram Božji i da Duh Božji stanuje u vama?“

Isti se upit s jednakim pravom može upraviti i na kršćanske obitelji. Kršćanske obitelji imale bi da budu Božji hramovi, prebivališta Duha Svetoga. Katolički roditelji, mislite često na ovu veliku istinu!

Djevojke i žene.

Marija, Majka Božja, uzor je svake žene i djevojke. Stoga djevojka i žena, koja Nju slijedi, na najboljem je putu kreposti, uzoritosti i savršenstva. No zanimivo je čuti i to, kako veliki ljudi misle o djevojkama i ženama, kakve treba da budu, pa evo o tom nešto i ovdje da napišemo.

U Francuskoj je prije sto i dvadeset godina živio i vladao car *Napoleon*, čije je carstvo tada bilo najjače i najveće na svijetu. Taj slavni francuski car napisao je u jednom svom pismu godine 1807., kako treba odgajati djevojke. Evo, što on veli:

„Djevojčice treba u prvom redu da se uzgajaju na vjerskom temelju. Vjera je za odgoj najvažnija, jer je ona najsigurnije jamstvo za majke i za muževe. Odgajajte djevojke tako, da iz njih budu žene, koje će biti pune vjere, a ne da budu brbljave mudrijašice. Premda su žene često vrlo nestalne u svojim odlukama, imaju u životu i te kako važnu zadaću, koja od njih traži neprestano žrtve i često posvećenje iz čiste ljubavi. A vjera jedina može dati odgoj za tako tešku zadaću žene. Treba se brinuti za to, da djevojke budu mile, ljubazne, vesele, ali nada sve valja

nastojati, da budu jakoga karaktera, da budu čestite. Treba ih zaposliti prikladnim radom, kao što je šivanje rublja, pletenje čarapa, vezenje, uopće svim ženskim poslovima. Dobro je, da se upoznaju i s nekim najpotrebnijim pravilima liječništva (medicine), barem s onima, koje su potrebne kod njegovanja bolesnika. Ne treba ni reći, da moraju naučiti dobro kuhati, jer djevojka, koja ne nauči, dok je mlada, kuhati, neće nikada biti dobra kućanica. Svaka djevojka, koja hoće da sebi uredi svoj vlastiti dom, mora znati sama šiti, krpati, popravljati rublje, da se tako uzmogne valjano starati za muža i djeca. Koja žena to ne zna, toj su muž i djeca obično neuredno obučeni i poderani. Djevojke moraju same nastojati, da ukusno urese sobe, u kojima stanuju, pa da se

Rumunjska princeza Ileana

sestra Nj. V. naše kraljice, udala se ljetos za nadvojvodu Antuna Habsburskog.

broj knjiga, što se čitaju po svem svijetu. On veli:

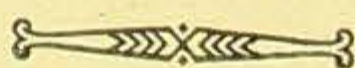
„Žena mora biti slična pužu nikad naime ne bi smjela ostavljati svoga doma. Ali ne bi smjela naličiti na puža, koji uvijek i svakuda sa sobom nosi svoju kuću, jer je žena, koja sve, što ima, na sebi nosi smiješna.

Žena mora biti slična satu, na crkvenom tornju: mora biti točna kao onaj sat u svome kućnom poslu. Ali ne smije naličiti na crkveni sat, koji se svakome javno pokazuje.

Žena mora biti kao jeka: da odgovara samo onda, kad je tko pita. Ali ne smije biti kao jeka, koja ponavlja sve, što čuje“

već na prvi pogled vidi, kako znadu cijeliti čistoću i ukus. One same moraju šiti svoje rublje, bluze, suknje i plesti čarape. To su po mome mišljenju sve vrlo važne stvari, ako hoćemo, da djevojke postanu korisne žene. Nije žena samo za to, da se cifra, lijepo oblači i daje od drugih služiti, nego se ona i sama mora brinuti za sebe, za svoga muža i za svoju djecu. Koja djevojka ide samo, ta će lako skrenuti s pravoga puta, a žena koja sama sebi šije haljine, znat će se i obući onako, kako se pristoji.“

To je eto napisao taj slavni francuski car Napoleon. A sada čujmo još, što o ženi veli slavni engleski pisac *Kipling*, koji je napisao bez-

Vražji savjet.

U paklu se je obdržavalo veliko vijeće. Belzebub je bio vanredno srdit, on je bjesnio. „Premalo ljudi dolazi u pakao. Ljudi su odviše dobri i čisti. To mora da bude drugčije!“

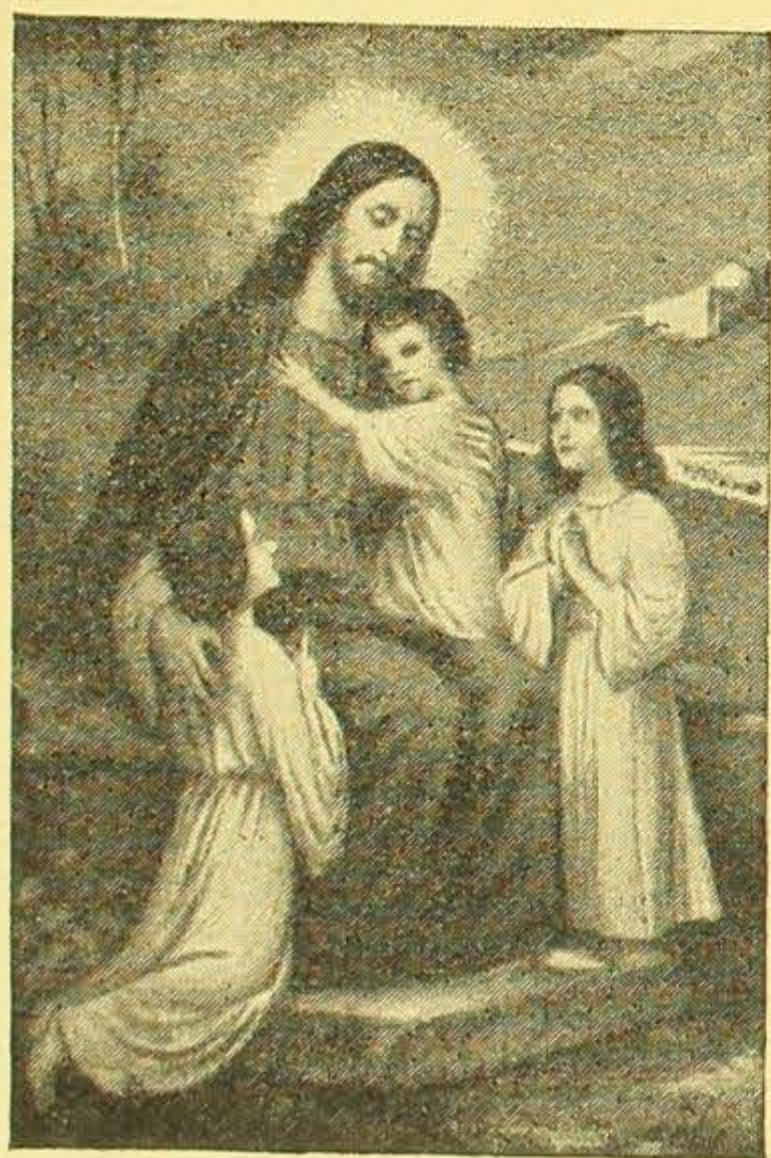
„Sasvim jednostavno“, reče đavolskome knezu jedan od lukavih vragova sa svijeta. „Majke su odviše odane Kristu, treba da one postanu malo sklonije vragu.“ Sotona se đavolski nasmije: „Tako je. Žena neka ne bude više majka nego jabuka grijeha, u koju će ljudi zagrizati pa se i pokvariti“. Skupština je završena. Sat kasnije razaslani su brzojavi na sve vražje ispostave na svijetu: na odjeljenja za štampu, za modu, šport, umjetnost, medicinu, znanost, ples, muziku, akrobatiku, gostioničarsku struku, sektarstvo, na uprave kupališta i plaža, itd . . .

Svi su brzojavi sadržavali uputu: „Majke se moraju raskršćaniti, a žene moraju postati kao vragovi“.

Nekoliko godina kasnije bilo je opet veliko vijeće u paklu. Ovaj puta bio je đavolski knez zadovoljan. Zemaljskog vraga potapšao je on prijateljski po ramenu i rekao mu u znak priznanja: „Žensko sjeme, što si ga posijao, već cvate“.

MOLITVA DJETETA.

Bože dragi, budi sa mnom,
kad se spusti noćna tama;
ja se uvijek gustog mraka
silno bojim, kad sam sama.

Na uzglavlje moje spusti
slatki mir i slatke sanje;
zakrili mi rukom zjenu,
dok ograne sunce danje.

Al' ni onda nemoj poći
iz mojega skromnog stana,
nego čuvaj mene malu
svake noći, svakog dana.

M.

TREĆEGA RUJNA.

Trećega sam rujna izašao iz kuće. Pred kućom su bila polja, vinogradi, drveće, suhe grude zemlje i zelena trava, Loza, na kojoj su visjeli modri grozdovi, oslanjala se na topole, kao što se žena oslanja na ljubljenoga muža. Nebo je bilo puno vjetra, koji je nasmijao sve lišće laganim njihanjem, puno svih oblačića, koji su se polagano rasplinjivali u modrini, puno bijelih gora, mirisa vlažne zemlje i kukuruza, koji je dozrijevao.

Pošao sam prema rijeci kroz jata crnih i žutih osa, koje su zujale. Vode je bilo malo, tekla je polagano i bila blatna, ali uza sve to mi se sviđala. Idući uz obalu proti slabome vjetru, gazeći na zemlji po leptirima, koji se nisu micali i koji su nesli jajašca, došao sam do prevoza. Čamac je na me čekao, i za čas sam bio na drugoj strani.

Zašto sam htio na drugu obalu? Možda zato, što tamo ima više drveća i trava je viša? Nipošto. Volim голу ravnicu, gdje se sunce cijeli dan može valjati kao skitnica. Volim drugu obalu možda zato, što je druga — što nije moja, na koju se moram vratiti svake noći.

Tako sam trećega rujna sjeo na travu, pa kad je nekakav ribar došao blizu mene i razastro mrežu, da stane toga dana loviti male ribice, pomislio sam u sebi: već je vrijeme, da počneš raditi. Ustao sam, da se približim tome čovjeku. Nisam u ruci ništa imao. U džepu sam nosio knjigu, ali nisam imao ni najmanje volje da čitam. Ribar me nije ni opazio. Bio je to mladić opaljena lica i velikih usta. Nije izgledao obrazovan, ali nisam imao ni prava da ga to pitam.

Zgrbio se i bacio mrežu u vodu. Nastalo je mučno čekanje čovjeka, koji ne misli, na smrt. Sve je bilo tako mirno. Samo su dosadne muhe sluteći buru neprestano oblijetale oko nas.

Čemu još čekati? Obratio sam se k njemu s pitanjem, koje sam morao nekoliko puta ponoviti:

„Zašto to radiš?“

Mladić pogleda u me s izražajem, koji sam sebi mogao predočiti, prije nego sam započeo govor: bilo je to nešto kao čuđenje i sažaljivanje. Ali nije mi odgovorio. Morao sam ponoviti svoje pitanje. Nisam mogao u taj čas podnijeti tišine.

Na to se mladić nasmije svojim velikim ustima i odgovori:

„Da nalovim riba.“

„A zašto hoćeš naloviti riba?“

„Da ih prodam.“

„A što radiš s novcem, koji dobiješ?“

„Kupim kruha, vina, ulja, odijela, cipele i druge stvari.“

„A zašto kupuješ te stvari?“

Mladić ja bio donekle iznenađen. Morao sam i tajputa ponoviti pitanje gledajući nepomično u nj. Okretao se na sve strane, kao da sluša tišinu. Možda se stao pribojavati, ali ipak odgovori:

„Da živim.“

„Ali zašto hoćeš da živiš?“ banuo sam s novim pitanjem.

Čuđenje i veselje ribarovo raslo je od tog časa što dalje to više. Činilo se, da sada već počinje shvaćati, tko sam, ali ako me i nije držao opasnim, nije pravo znao, gdje će se to svršiti. Nisam imao razloga da prekinem razgovor. S novim sam dakle naglaskom opetovao pitanje i oštro sam gledao u nj kao kakvoga optuženika.

Mladić se nasmije porugljivo.

„Živim, jer sam se rodio.“

„Ali za kakvu svrhu živiš?“

„Za kakvu svrhu? Što to znači svrha?“

„Hoću da kažem: što je tebi najvažnije u životu?“

„Razumijem. Moja je svrha: loviti.“

Ušutio sam i za nekoliko sam časaka ustao. Bilo je bez smisla nastaviti. Vratili smo se na početak. Krug se opet zatvorio radi gluposti tog mladog čovjeka.

Sav ljut udaljim se duž obale gazeći cvijeće, koje je venulo, i malko svježe travke. Iza grmlja javljali su se razljućeni glasovi dječaka. Na jednom je mjestu prolaz bio zakrčen drvenim plotom. Odstranio sam ga i ušao na polje i spustivši glavu pođem pustom stazicom. Ugledao sam naime nalijevo seljaka, koji je kopao, te pođem ravno prema njemu. I on me je ugledao te me je sumnjivo promatrao ispod uznojenog slamnog šešira. Približavala se berba, pa su svi bili na straži proti kradljivcima grožđa. Tišinu večeri prekine najedamput glasni pucanj u zrak.

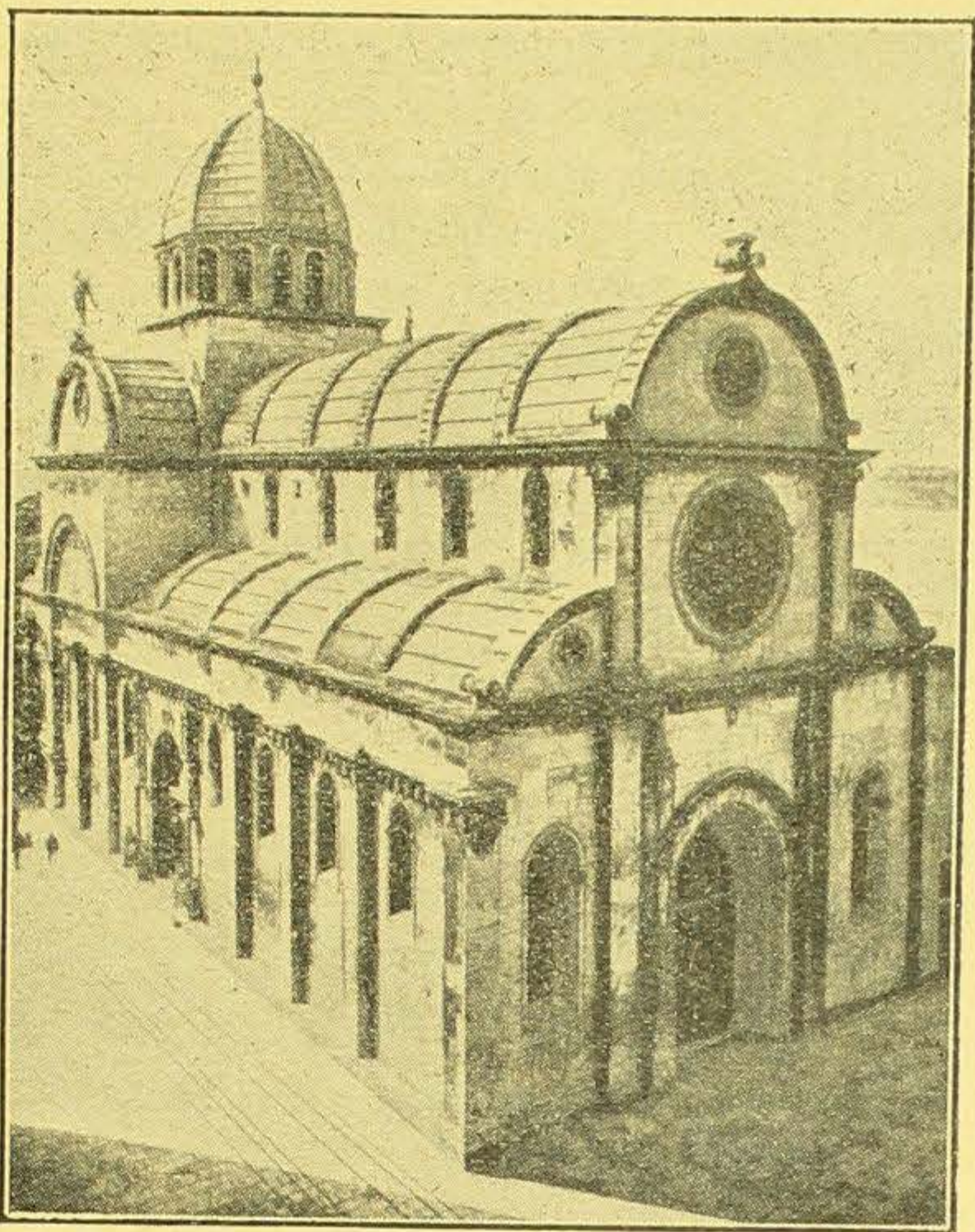
Kad sam seljaku već bio blizu, pogledao sam ga bolje. Vlažna je zemlja mirno ležala prevrnuta do njegovih nogu i spremala se za daljnje darove. Otvorena me se zemlja dojima kao bol, ali nisam mogao drugačije nego ponoviti svoje pitanje:

„Zašto to radiš?“

Seljak me pogleda svojim nemirnim crnim očima i odgovori:

„Da urodi žito.“

„A zašto hoćeš, da urodi žito?“

Katedrala u Šibeniku.

Među najljepše crkvene građevine u Dalmaciji spada i stolna crkva u Šibeniku, koja je prošle 1931. godine proslavila svoj 500-godišnji jubilej. Dne 9-og travnja 1431. blagoslovio je tadanji biskup Pulšić temeljni kamen za gradnju te katedrale, koja je sva sagrađena od tesanoga kamena i mramora.

„Da imam kruha.“

„A čemu ti treba kruha?“

„Da se prehranim i da živim.“

„Ali zašto hoćeš da živiš?“

Iza tog pitanja spusti on glavu i nastavi mirno svoj posao. Bosom se nogom iznova podupro o ašov, i svaki put, kad je zakopao u zemlju, prevrnutu je zemlja bila sve tamnija i svježija. Ponovio sam mu nekoliko puta pitanje, ali nisam dobio odgovora, nego samo porugljiv smijeh

Vjetar mi je šumio oko glave, kao da mi se i on porugljivo smije. Skinem šešir, pogledam u nebo, a do uha mi dopre žalobni zvuk tvorničke pištaljke. Morao sam se vratiti stazom i izaći iz polja.

Kako mi se u taj čas voda činila krasna! Koračao sam još komad puta po nasipu tražeći očima trećega optuženika. Vrbe, poridane u četiri reda, pratile su me polagano i nastojale ponavljati udarce vjetra. Nedaleko je bila livada i na njoj djevojčica obučena u crvene haljinice, koja se sagnula berući posljednje ljetno cvijeće.

Čeznuo sam samo za stvorenjem, bilo mi je svejedno, da li malim ili velikim, samo da zna govoriti. A što mi je do svega drugoga? Djevojčica je bila plavuša, mlada, možda još malo pri-glupa. Bilo mi je dosta, da nije nijema i da mi ne pobjegne. Doviknuo sam joj izdaleka, kao što se dovikuje psu. Podigla je svoje lišce od cvijeća, pogledala u me sa smiješkom i pošla mi korak-dva ususret. Kad sam već bio kod nje, ponovio sam svoje pitanje:

„Zašto to radiš?“

Djevojčica se nije dala dva puta moliti, pa će kratko:

„Da načinim kiticu Gospi?“

„A zašto hoćeš da načiniš kiticu Gospi?“

„Da mi pripravi mjesto u raj u blizu do sebe, kad umrem.“

Trebalo je samo, da riječi male plavuše prevedem na vječnost, i imao sam odgovor na svoje pitanje. Zašto je djevojčica obučena u crveno to radila? Da dođe u raj. Živjela je dakle zato, da se pripravi na smrt. I baš to je bio onaj odgovor, koji mi nisu znala da dadu dva zločinca vode i zemlje.

Zaboravio sam već na njih, kad sam pošao brzim korakom kroz djetelinu i gustu travu. Stao sam dapače i pjevati. Djevojčica je išla za mnom držeći objema rukama pregačicu, punu žutog i ljubičastog cvijeća. Ali kad sam se najedamput okrenuo, da se oprostim od nje i da zahvatim puni dah vjetra u lice, opazim, da me ne slijedi samo ona. Malo dalje skrivajući se napola među vrbama išla su govoreći jedan s drugim oba prva optuženika: ribar i seljak.

Kako su se sastali? Zašto idu za mnom? Nisam znao, ali vidio sam, da sam ja uzrok, što se bliže. Bio sam siguran, da govore o meni, premda su bili još dosta daleko. Možda je tome razlog bila djevojčica? Ali čega da se bojim? Stanem, da ih priče-

kam, pjevuckajući u po glasa. Djevojčica je išla svojim putem i obišla me, a oba čovjeka su me stigla. Lica im postadoše opora, velika se usta mladićeva razvukoše, kao da se groze, a crne su se starčeve oči bljeskale ispod šešira.

Čim su se približili posve do mene, baciše se oštro na me riječima i rukama. Bila su njih dvojica, obojica jaki, a ja sâm, miran slabić. S nekoliko me zamaha svladaše psujući od veselja nad svojim uspjehom. Brzim korakom siđu s nasipa obraslog travom do kamenoga korita rijeke. Imao sam vremena vidjeti mlade sive žabice, kako poskakuju u malim baricama među vlažnim kamenjem. Oba me čovjeka malko zanjhaše kao kakvu vreću, kao lješinu, a zatim me baciše u vodu smijući se poput pijanaca.

Voda je bila plitka — kiše, što navale polovinom rujna, još nisu bile udarile, da bi oprali grožđe i napunili rijeke. Mogao sam stati na noge, da koraknem s izubijanim udovima u odijelu, sav mokar i zablacen, prema obali

Dva su čovjeka po nasipu odlazila. Djevojčica je bila daleko. Vjetar je duvao još jače razljućen radi lijenosti oblaka. Ništa se na svijetu nije promijenilo.

„Sutra je,“ rekoh sam sebi sa smiješkom, „četvrti rujna.“

Đovani Papini.*)

*) Papini je jedan od najvećih sadašnjih talijanskih katoličkih pisaca. Napisao je prekrasan „Život Kristov“. Štogod on napiše, puno je pjesničke finoće. Tako i ova pripovijetka, u kojoj prikazuje zlobu odraslih ljudi, koji žive bez brige za vječni život. A poput krasnog cvijeta među korovom prikazuje nam malu djevojčicu, koja živi samo zato, da ugodi dragoj nebeskoj Gospi i da dođe k Njoj u raj.

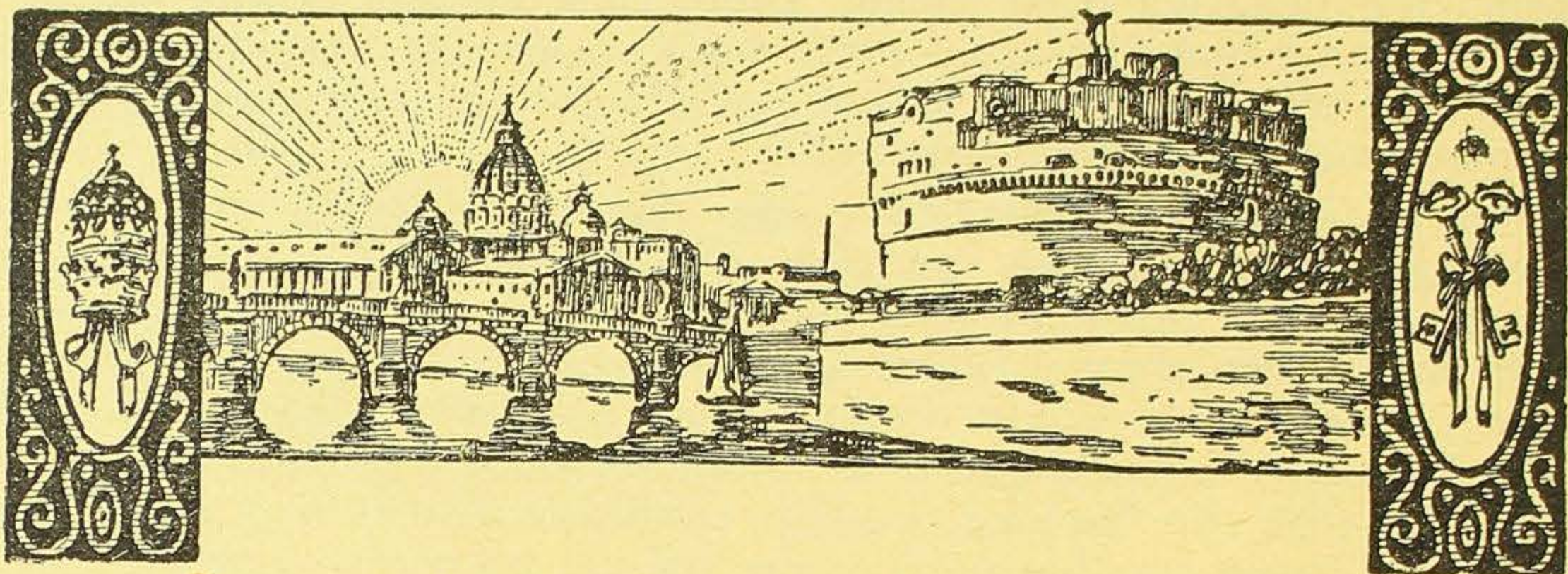
O MAJKO DIVNA.

O Majko divna, nebeski sjaju,
Najljepši cvijete u divnom raj,

Andela čete slavom Ti ore
Ipjesmom punene nebeske dvore.

„O Majko divna,“ čuju se glasi
„Utješi bijedne, nevoljne spasi.“

D.

700-GODIŠNJICA SV. ANTUNA PADOVANSKOG.

Preklane smo objavili u našoj „Danici“, da će god. 1931. biti upravo 700-godišnjica blažene smrti našeg velikog i po svemu svijetu vrlo štovanog sveca-čudotvorca sv. Antuna Padovanskog. Opisali smo također i ona mjesta i sadašnje stanje gradova, gdje je sv. Antun živio i djelovao i gdje je dočekao blaženi čas smrti, kada se iz zemaljskoga mukotrnog života, preselio u nebesko blaženstvo. Ovi gradovi su: Lisabon, Coimbra i Padova, U Padovi su imale biti velike svečanosti, ali koje su, uslijed sukoba Sv. Stolica i fašističke vlade u Italiji, otkazane za bolja vremena, pa je tako i hodočašće iz Jugoslavije, s kojim su se spremali i mnogi Bunjevci izostalo. Tim je većma proslavljena ova obljetnica u svim crkvama sinova sv. Franje, pa tako i u našoj Subotici bijeloj. Ovdje hoćemo da i mi čitaoci ovoga kalendara posvetimo koji čas čitanjem na slavu velikoga sveca, a zahvalnost i poštovanje iskažemo djelom u životu.

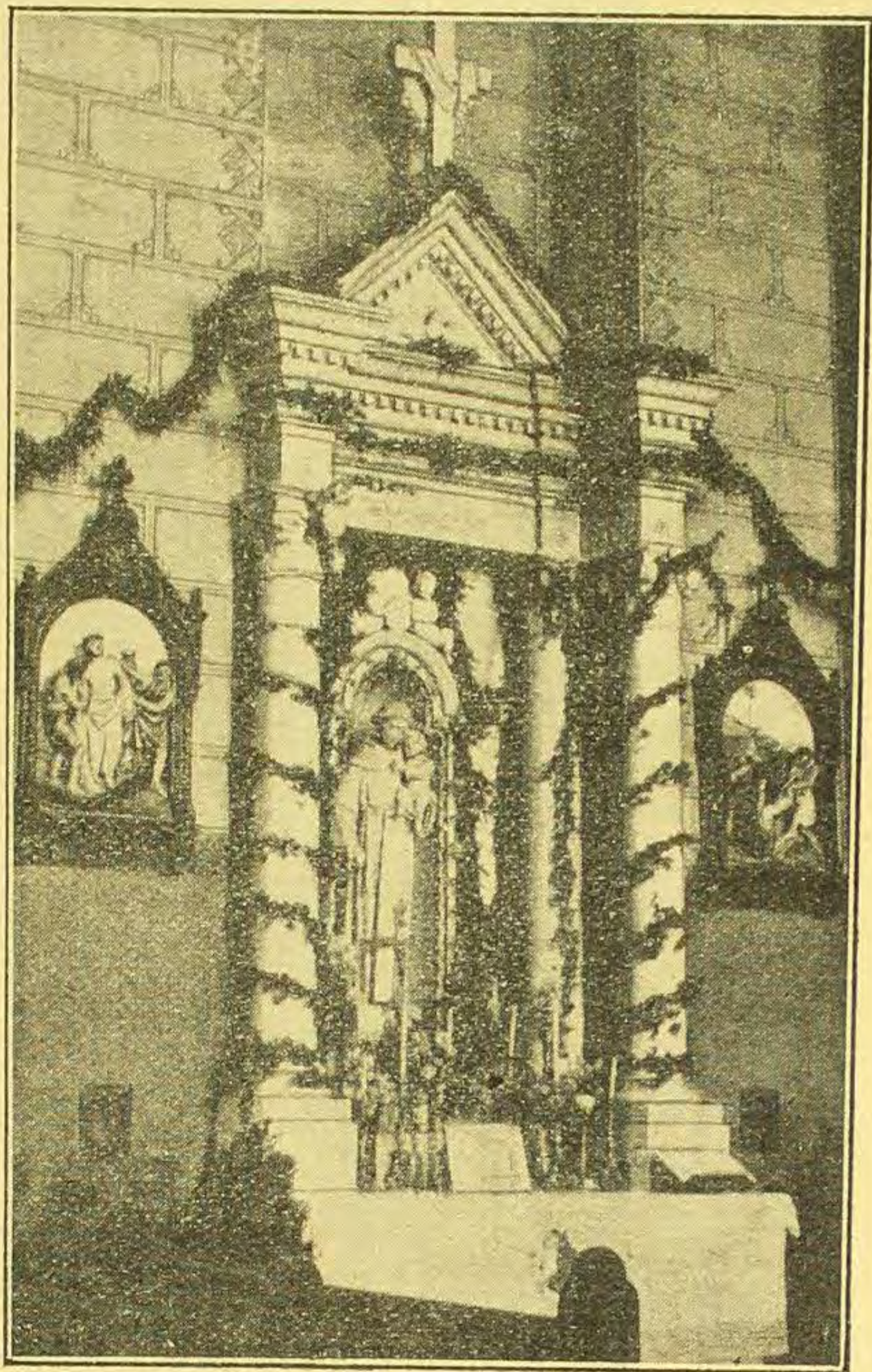
Blažena smrt sv. Antuna uslijedila je u 35. godini njegova života. God. 1231. 13. lipnja u petak pred večer u malom franjevačkom samostanu u Arcelli četvrt sata udaljenom od Padove. Zadnje vrijeme svoga života proveo je on u samostanu takozvanom „Campo san Pietro“ — Polje sv. Petra, ali je ovo vrijeme već prilično bolovao i jedanput kod stola pade u nesvijest, a kada je došao sebi, osjećao je, da mu određeno vrijeme smrti nije daleko pa zamoli braću, da ga prenesu u Padovu, želeć pod okri-ljem Bl. Dj. Marije predati plemenitu dušu Stvoritelju natrag, a i da ne bude siromašnoj braći u „Polju sv. Petra“ na teret.

Možemo samo zamisliti, kakvo je ovo putovanje moglo biti, ako znamo, da u ono doba nije bilo željeznice, ali ni puteva a skoro ni čestiti kola. Ljudi su onda putovali pješice, a bogataši i plemići

na konju. Šta će sad siromašna braća sa bolesnim bratom? Ipak ih sreća posluži. Od nekoga seljaka dobiše neka kolesa i dva vočića pa tu polegoše sveca na sijeno, vočiće za ular pa krenuše, u ime Božje, put Padove. Kod Arcelle prestadoše naši putnici, da se malo, od tegotnog puta, odmoru kod braće. (Vidi sliku na str. 44.) Njega je pak čekao tamo vječni odmor. Kada su ga smjestili u sobu, zapjeva staru pjesmu drhtavim glasom: O gloriosa Domina. O slavna Djevice. Više nije bilo šta čekati, primi sv. Sakramente s kakovom pobožnošću to samo svetac može primiti i zatim dugo se udubi u molitvu, pozorno gledajući u nebo. A kada ga jedan brat upita za razlog onoga pozornog gledanja, odgovori: „Vidim Gospodina moga Isusa Krista“. Smrt mu je bila blaga. Njegova plemenita i sveta duša lako poleti u nebeske poljane, gdje cvatu nebeski ljiljani i ruže i ljubice i svakovrsno cvijeće kreposti, ljubavi, poniznosti, dobrote i čistoće.

Sv. Pismo veli: „Blazeni mrtvi, koji u Gospodinu umiru.“ Na sam dan smrti našega sveca, već su se obistinile ove riječi. Opat Toma, koji je bio nekada učitelj sv. Antuna, živio je u Vercellima u samostanu sv. Andrije, u to vrijeme je bio baš u

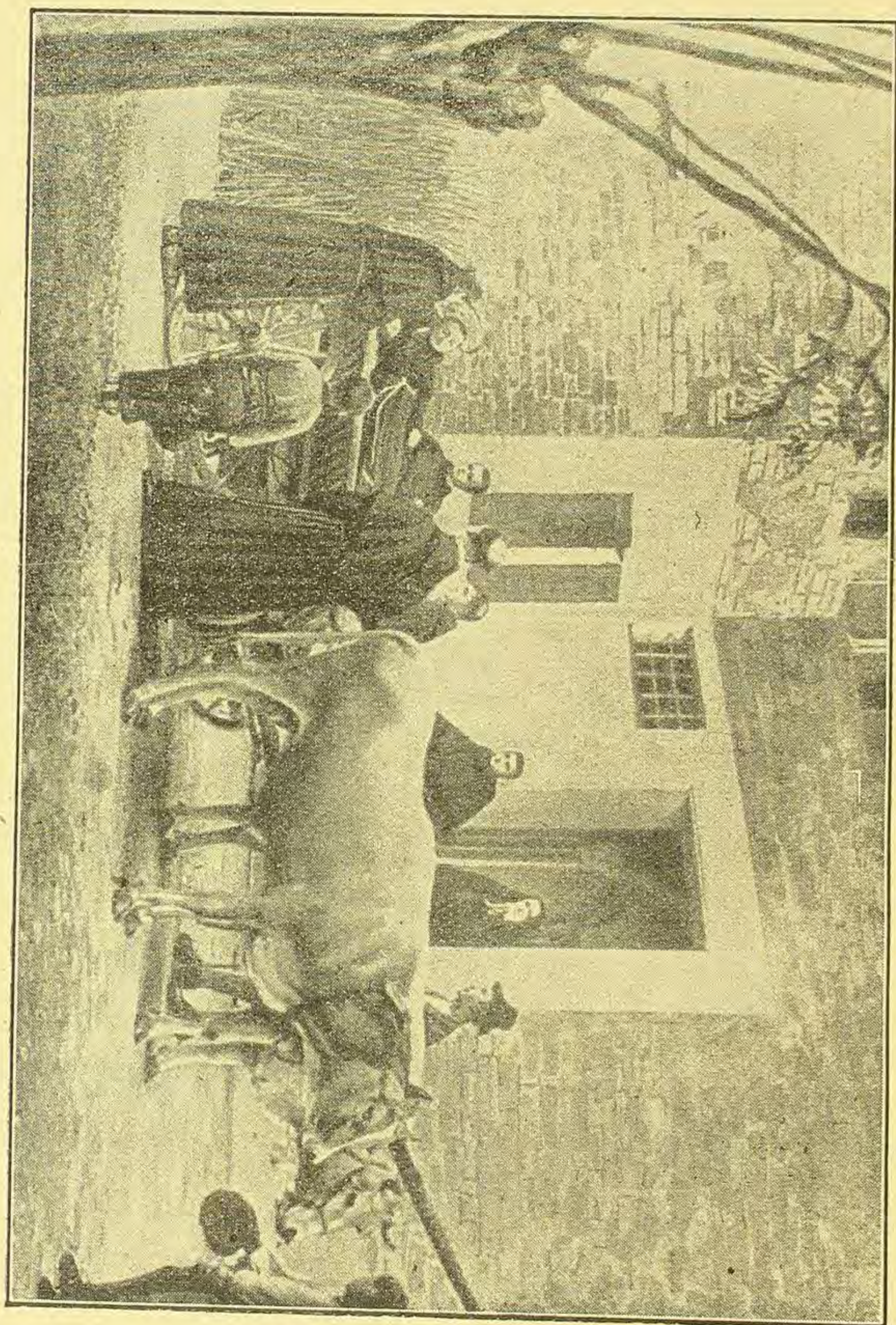
svojoj sobi zadubljen u molitvu, kada se otvore vrata i uđe Antun i reče mu: Moj gospodine i opate, ja sam svojeg magarca (misleći tijelo) ostavio u Padovi, a sada žurim natrag u domovinu, i dotakne se vrata opatova, gdje je ovaj već dugo imao čir i izliječi ga. Zatim žurno ode iz sobe. Opat misleći, da Antun putuje u Lisabon požuri se za njim, ali uzalud svako traženje Antuna nisu našli. Opat Toma nije si znao protumačiti ovaj događaj, nego zapiše dan i sat ukazanja, što se posvjedočilo da je to bilo baš vrijeme smrti sv. Antuna. Tako je Antun iskazao zahvalnost i što-

Oltar sv. Antuna Padovanskoga

u franjevačkoj crkvi u Subotici, svečano nakićen za proslavu 700-godišnjice.

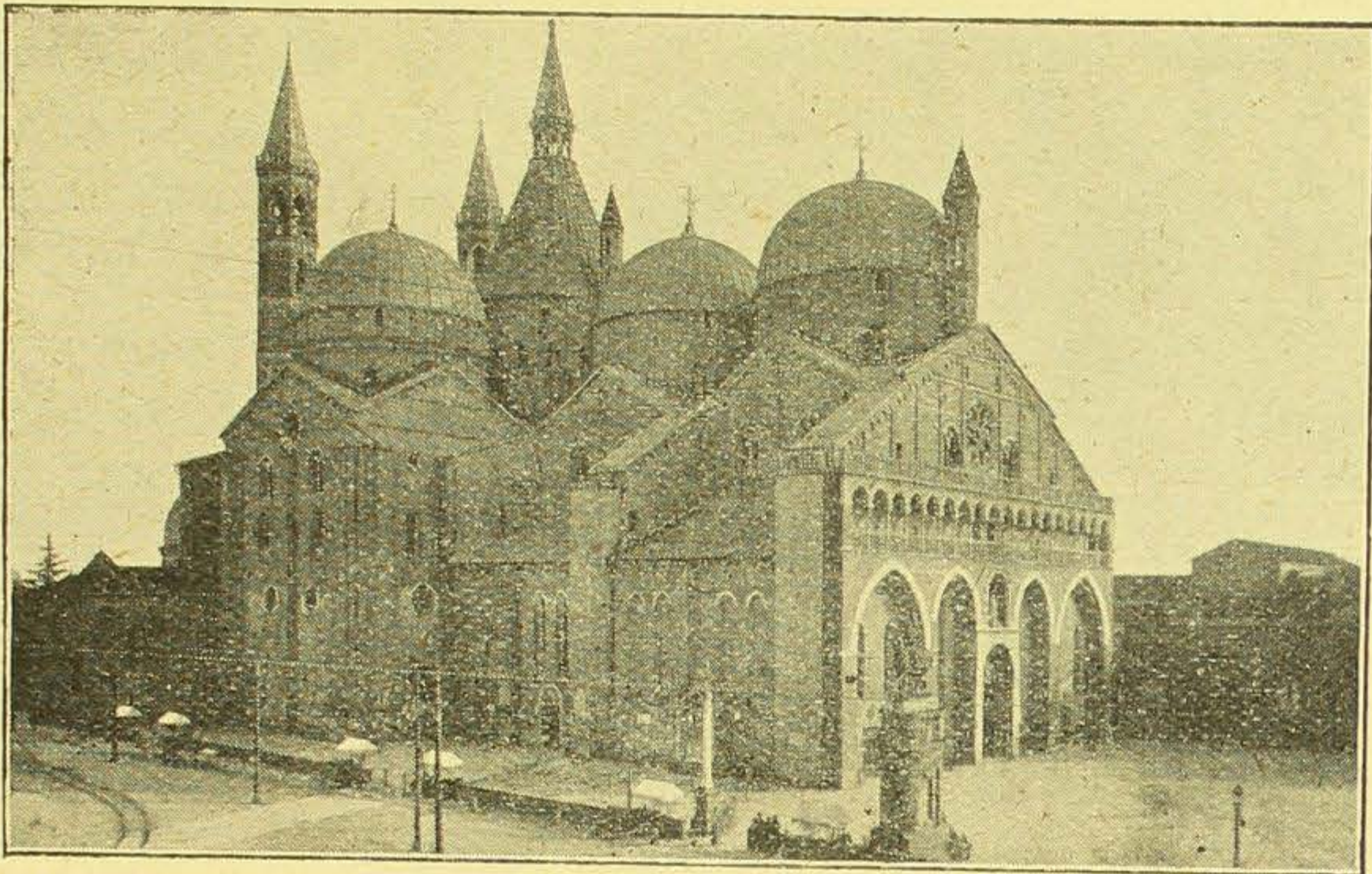
vanje onom, koji ga je nekoć podučavao u nebeskim znanostima, u ljubavi Božjoj. Dao nam je, sa ovim, primjer, da smo i mi dužni štovati i zahvalni biti onima, koji nam navješćuju riječ Božju i dijele Kruh nebeski.

Pred smrt sv. Antuna Padovanskog.
Sveca dovezoše na kolima u samostan sv. Marije Arcella.

Kolika je bila radost svečeva kada je ugledao nebesku slavu — bila je ne manja žalost braće u Arcelli, koje je riječima i djelima poticao na nesebičnu službu Gosp. Bogu. Pa i bojali se, da ako se smrt svečeva dočuje, nastat će velika navala naroda, pa bi mogli i mrtvo tijelo oteti, kao što su se u ono doba i otimali za moći svetaca, i zato su mislili zatajati smrt njegovu, dok se sprovod ne bi uredio. Ali Bog je njega proslavio po mališima, jer su djeca,

bez da im je tko što rekao, počeli trčati po ulicama i vikati: Umro je otac Antun, umro je svetac! Sada je sve prestalo, svi se manuš svoga posla i pohitiše da vide tijelo svečeva i da zatraže kakve uspomene ili barem komadić sukna od njegove halje. Kod pokopa bilo je i neprilika, jer i Arcella i Padova su za sebe tražili mrtvo tijelo. 16. lipnja ipak ga prenesu u Padovu u crkvu Bl. Dj. Marije, (vidi sliku na strani 45.) kako je to bila i samoga Antuna želja. To je bio veličanstven prošijun — ne ukop — nego prava procesija, koja se nastavljala i poslije pokopa iz svih okolnih mjesta, pa i iz udaljenih krajeva. Naročito kada se dočulo za čudesne događaje i ozdravljenja kod groba svečeva, (vidi sliku na strani 46.) to biva evo i nakon 700 godina iz sviju krajeva širokoga svijeta.

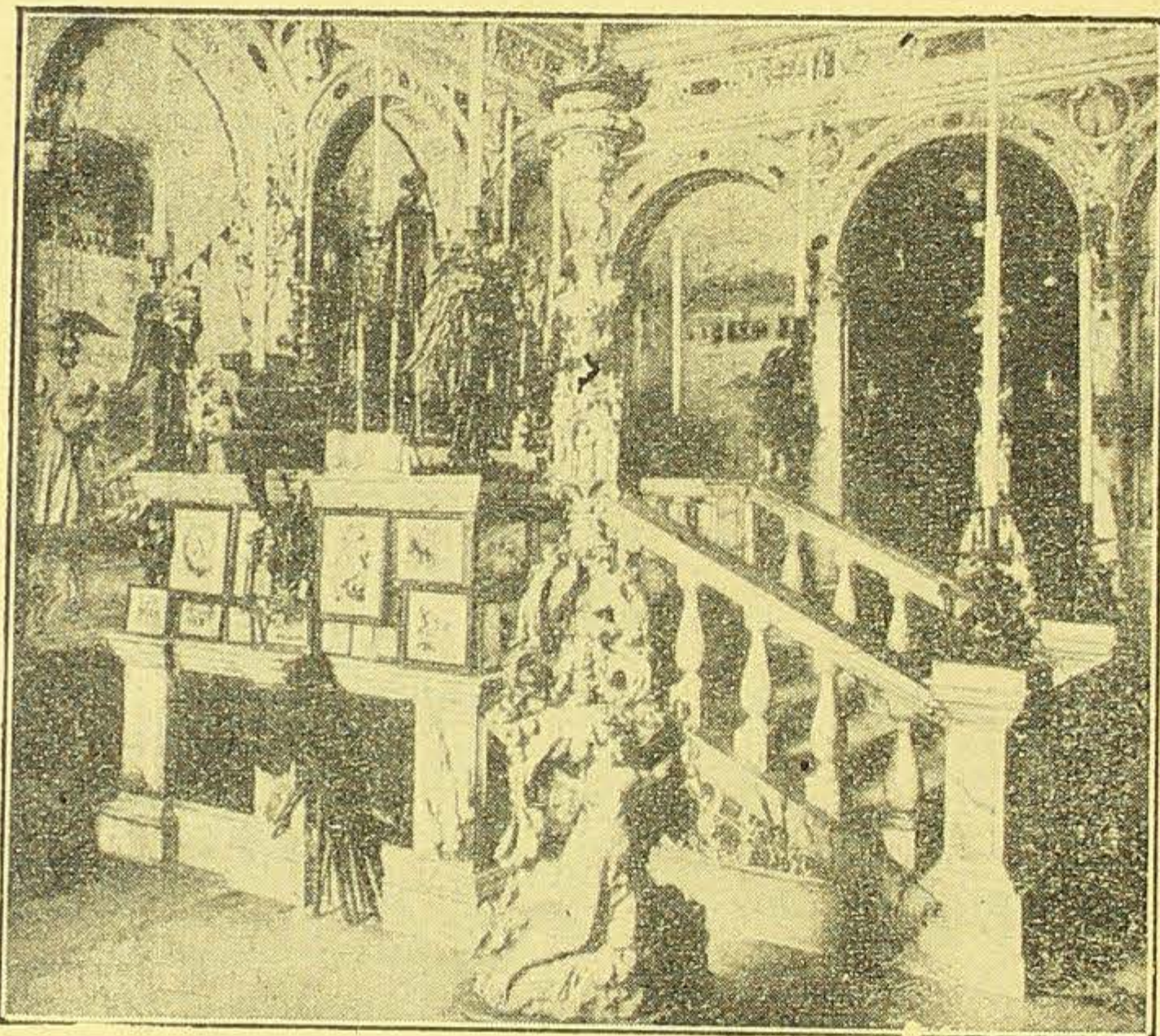
Bazilika sv. Antuna u Padovi.

Da ova pobožnost i štovanje nije bez uzroka, to možemo zaključiti iz samoga čina, da su ljudi dosta sebični, pa i onda na sebe i svoju korist misle, kada se i mole. No nije čudo, dosta je brige, nevolje i kušnje u životu, pa požurimo tamo, gdje ćemo naći prave pomoći i utjehe. Evo pjesme, koja više govori nego bi ma tko mogao reći, koju je sv. Bonaventura spjevao, kada je kod otvaranja groba nađen svečev jezik čitav i rumen nakon 32 godine iza smrti:

*Koji čuda vidit žele
Neka dođu svetom Anti!
Gubu, bolest, smrt i zloće,
Đavla tira, zdravlje vrati.
Na moljbu svetog Antuna
More pušća, okov pada
Uda tijela izgubljena
I druga stvar svim se vraća.*

Dakle čudnovato uslišanje, ozdravljenje, uskrsnuće mrtvih — moćni zagovor svetaca je uzrok, da se mi obraćamo k njima i prosimo njihov zagovor i pomoć.

Čudom zovemo događaj, koji se ne može učiniti sa zemaljskim niti čovječjim silama. Ako liječnik sa lijekovima ili operacijom izliječi bolesnika — nije čudo, jer se to događa sa naravnim silama, koje je također Svemogući Bog dao u svijet, da se ljudi služe i koriste s njima, ali čudo je ako bolesnik, nad kojim su liječnici izrekli da nema spasa ni pomoći, samo molitvom bez drugih sredstava naglo ozdravi. Takovih događaja ima u Sv. Pismu, u životu i na grobovima svetaca, a događaju se i danas u Lourdu.

Grob sv. Antuna u bazilici.

u kojem se mora dokazati svetost života dotičnoga i mora biti posvjedočeno barem tri prava čudesa, prije nego Crkva koga proglasi za sveca, ugodnika Božjeg i podigne na oltar za štovanje svega katoličkog svijeta. Već za života, a poslije smrti sv. Antuna toliko se toga događalo, da je Crkva bila prinuđena pristupiti procesu za beatifikaciju. Svršetak procesa je bio 30-og svibnja god. 1232., dakle ni godinu dana nije prošlo iza smrti, kada je sv. otac papa Grgur X. koji je za života lično poznao Antuna, proglasio ga za sveca.

Kršćanski svijet, pa i naši oci i djedovi su ga štovali evo već 700 godina, štujmo ga i mi. Sveti Antune Padovanski, moli se za naš narod!

O. Ivo Kopilović.

Nije nam cilj nabrajati i opisivati zaista čudnovate događaje, koji se još i dan-danas, na zagovor sv. Antuna zbijaju, to nam najbolje svjedoči mnoštvo naroda, koje se s dana na dan moli pred njegovim oltarom, gdje god se taj samo nalazi.

Kod proglašenja nekog pokojnika za sveca Crkva vrlo strogo postupa. To je pravi sudski proces

Dječje propovijedi u Aračeliju.

Povjesnu činjenicu, koja sačinjava jezgru božićnog događaja, običavaju ljudi — naročito u romanskim zemljama — predočivati raznim dječjim priredbama i ukrašivati je svakakvim igrama, naročito malene djece. — — Nije to bez razloga! Malena su djeca najsposobnija da pravo božićno veselje, koje otsijeva iz njihovih nevinih velikih očiju i cvatućih obraza, probude i raspire također i u srcima odraslih

Dijete je velika tajna! Nije tako lako otkriti sve što se krije u malom dječjem srcu! Kako je Gospodin Bog nadario čovjeka dobrim svojstvima najbolje se vidi na nepokvarenoj djeci. Kamo sreće da čovjek i u kasnijoj dobi sačuva sve one vrline koje mu je Stvoritelj u početku zemaljskoga života usadio u srce! — — Naročito nedužnost i golubinja bezazlenost čine djecu neizrecivo ljupkom i milom. Radi toga nepokvarena djeca mogu da djeluju i na ljude tvrda srca i opore naravi. — — Kad sv. Gregorije nabraja: da se hvastajući ne prenavljaš, da svoje osjećaje očituješ iskrenim riječima, da ljubiš istinitost a izbjegavaš lažno, da bez pomisli na nagradu iskazuješ usluge, da zlo radije podnosiš, negoli ga drugome nanosiš, da se radi nanesene nepravde ne osvećuješ . . . , navodi vrline kršćanske jednostavnosti koju naročito posjeduju djeca. Ove vrline susrećemo kod djece već i prije, negoli ih počnemo razumski odgajati. Dakako da su te duševne vrednote djeteta vrlo često lošim primjerom starijih — pa i nerazboritih roditelja (!) — još ranije izbrisane iz njegove duše, negoli su mogle doći do izražaja. To se pogotovo dešava u današnje moderno doba. No zato još ipak vrijedi ono: „Zaista vam kažem, ako se ne obratite i ne budete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko“. Radi te nepatvorene jednostavnosti, Isus je osobito volio djecu: „Pustite malene k meni, jer takovih je kraljevstvo nebesko!“ Zato oštro prijeti svakomu koji sablazni jednoga od ovih „malenih“, a što se njima učini, uzima kao da je Njemu učinjeno. Djeca su, dakle, bez sumnje, najbliža malomu Isusu i radi toga vrlo podesna za sve vrsti uloga kod božićnih priredaba.

U Rimu se svake godine o Božiću upriličuju na osobito svečani način t. zv. dječje propovijedi. Tu djeca javno u crkvi nastupaju kao govornici i deklamatori. Franjevačka crkva Aračeli (Santa Maria in Aracoeli) je naročito crkva Djetešca Isusa. Sagrađena je već u 13 vijeku na onom mjestu na Kapitolu gdje se nekad u pogansko vrijeme dizao čuveni hram božice Junone Monete. Tu se kroz vjekove čuva jedna čudotvorna statua (kip) malog Isusa, zvana Bambino. Ova statua uživa kod Rimljana veliko štovanje. Rimljani si taj kip u slučaju bolesti često dadu donijeti u kuću. — —

Već prije negoli se uspneš dugim i širokim stepenicama koje vode u crkvu, upada ti u oči neobično živa i šarena vreva. To

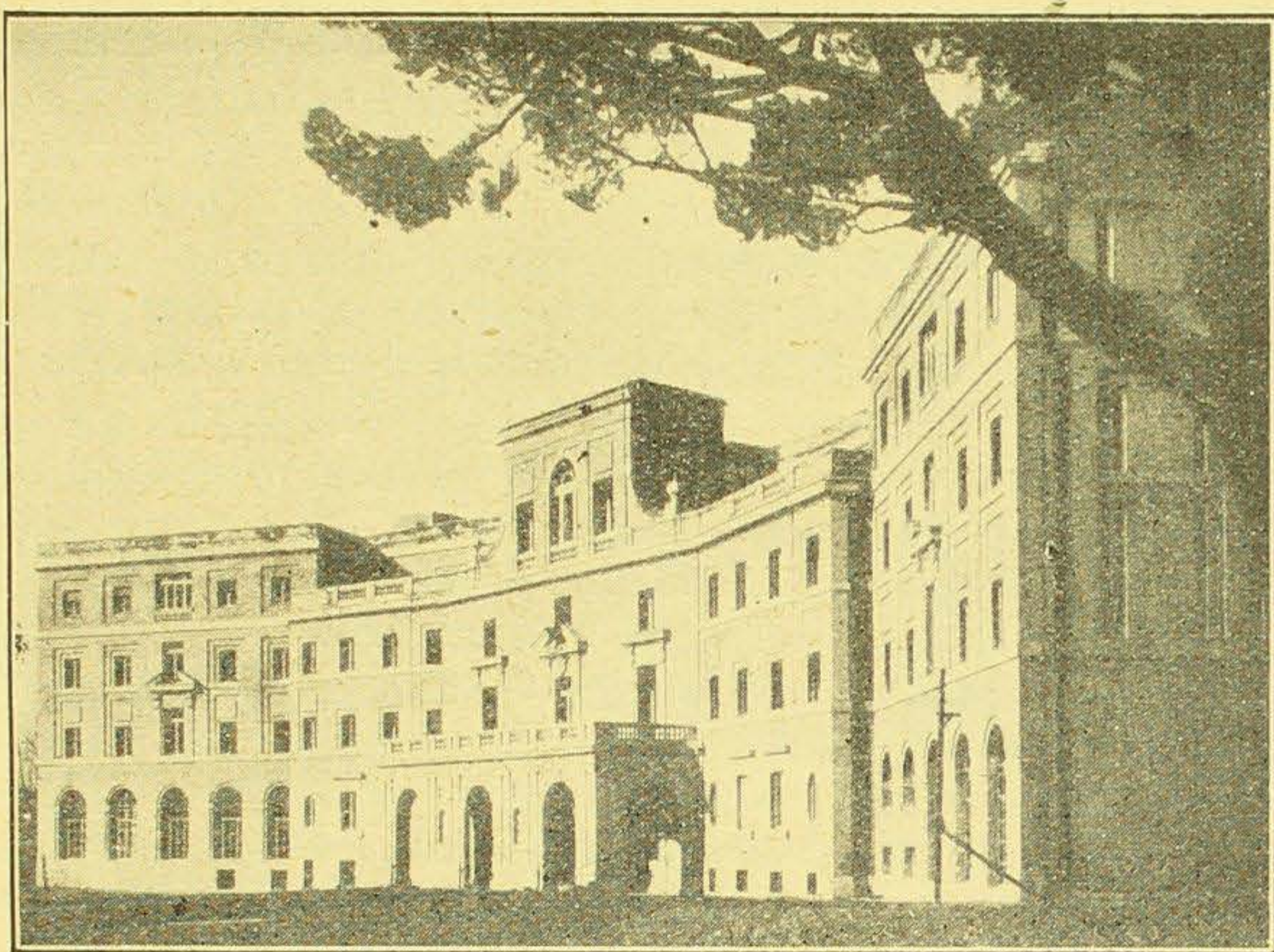
su većinom djeca koja raznim frulicama, pištaljkama i drugim igračkama čine pravu vašarsku viku. Na stepenicama neprestano susrećeš prodavače igrački, slatkiša, slika i raznih knjižica. No na terasi pred crkvom je istom pravi metež! Jedni se loptaju, drugi trube kao za okladu, treći sa nekim malim lopticama na gumenim vrpcama odlično gađaju svoje drugove. Uz to se čuje veseli smijeh, zviždanje, pjevuckanje — a i plač! Po svemu tomu nije si teško predočiti taj „filharmonijski“ koncert pred crkvom Aračeli! Kod nas sakristanima ne bi dostajali dugački nažigači (kajfaši) da mire i razgone „dosadnu“ dječurliju, i zvonari bi morali doći u pomoć! Ali Rimljanima to ništa ne smeta; napokon, ovo je naročiti dječji dan, a Aračeli je danas sa svim historijsko-juridičkim pravima upravo „njihova“ crkva! Komu nije pravo neka ide kući ili u koju drugu crkvu, ta ima ih „kao u Rimu“! — — Budući da se terasa sve više punila radi svečane sv. mise koja će skoro početi, neki od ovih mališa uđu u crkvu i tamo, dakako, nastave svoju igru, jer tu imade više mjesta. Ta dječja objest nikome ni ne pada u oči, kao ni ono čavrljanje i smijeh koji se neugodno odbija od visokih svodova velikog hrama.

Međutim — već je počela sv. misa. Nakon evanđelja skinu „Bambina“ sa svoga bogato urešenog mjesta da ga nose u svečanoj procesiji naokolo po crkvi. U donjem dijelu crkve procesija stane. Tu su u zidu iza teških vratiju na nešto povišenom mjestu načinjene prekrasne jaslice. Sada nastaje silna stiska i guranje, jer svaki želi da vidi jaslice, čim neki vrlo stari brat franjevac otvori velika dvokrilna vrata. Za tog brata kažu da je već u prošlom stoljeću bio star, a još je živ! Kad on otvori vrata, čuje se po cijeloj crkvi neki uzdah udivljenja koje sve više raste do glasnih primjedaba. Sada nosilac Bambina stupi iz procesije, uspne se do jaslca i položi ga između bl. Djevice Marije i sv. Josipa. Ko je vidio te jaslice znaće da to udivljenje nije bez razloga. Tu je zorno prikazano kako se upravo otvara nebo. Tu vidiš stotine anđelčića koji se okupljaju u pozadini oko Boga Oca i veselo gledaju dolje na sv. Obitelj. More svijetla izlijeva se preko cijelog prizora iz vješto sakrivenih žarulja. Bambino se blaženo smješka, ruho mu je ukrašeno pločicama od slonove kosti, na kojem sjajne zrake dočaravaju uvijek nove i nove boje.

Dok još cijelo mnoštvo upire pogled u jaslice ushićeno njihovom ljepotom, najedanput se začuju s protivne strane jasni dječji glasovi. Čuvene dječje propovijedi u Aračeliju su počele! Posebno je odlikovanje za onu dvojicu trojicu mališa koji će prvi proslaviti Bambina svojom rječitošću. Koji će to biti, nije tako lako odlučiti, jer svaka „mama“ drži da je njezin najsposobniji! Zabrinute se mame često utječu i protekciji samo da prodru sa svojim prijedlogom. Sv. se misa nastavlja svojim tokom.

Poslije sv. mise treba da se proguraš nešto bliže „propovjedaonici“, u sjenu kamenitog stupa, pa ćeš opaziti jedan metar i po visoki podium (balkon) sa posve niskom ogradicom; to je ta

znamenita propovjedaonica. Tu se, eto, postavilo desetak mališa — većinom djevojčica — od 4 do 10 godina koji se smješkaju, guraju i jedan za drugim drže „propovijedi“! Naokolo podija tiska se svijet koji sluša, plješće, a i smije se na koji naivan „knikser“; gdjekad se čuje i kakva smiješna primjedba. Pokoji puta se može vidjeti, kako se koja častoljubiva mama gura naprijed i neprestanim „più forte!, brava“ itd. kuša još većma oduševiti svoje mezimče da usijanoj glavici pribavi još više odobravanja. Katkada je guranje nestrpljivih „propovjednika“ tako žestoko da bi se čovjek pobjao neće li koji ispasti preko ogradice kao bundeva iz kola, no dočekalo bi ga stotinu ruku, nema, dakle, straha! Gdjekoja od malih propovjednica usred vatrenog govora znade dobiti od svoje zavidne suparnice šakom u leđa, tako da se jedva zaustavi da ne odleti preko ogradice. Kod toga nehotice lovi rukama po zraku, što svaki puta izaziva smijeh. — —

Pročelje novog papinskog kolegija za širenje vjere u Vatikanu.

Što je ipak u samim propovijedima? To su ništa drugo već više manje naivni dječji stihovi upravljani Djetešcu u jaslicama, a svršavaju većinom sa pobožnim poticajima na slušače. Redovno učitelji i učiteljice uvježbaju u školi s djecom te deklamacije. Razumije se da bi mnoge od tih govorancija većma pristajale na kakvu kućnu božićnu proslavu, nego li u crkvu, pogotovo zato, jer su djeca, kako se vidi iz rečenoga, pripuštena sama sebi. No imade i vrlo lijepih i dirljivih prizora. Komu uspije, kao i živahnim Talijanima, da malo zaboravi na dostojanstvo sv. mjesta, taj se može uistinu razdragati nad tim pobožnim dječjim produkcijama. Naročito, kad nastupaju oni koji su već par puta na ovom mjestu iskušali svoje vještine. Inače ova južnjačka djeca ne poznaju nikakve bojažljivosti, osim ako uračunamo onu namještenu stidljivost starijih djevojčica,

kojom se u početku svoga nastupa žele slušačima ulaskati. Katkada se stihovi sasvim pusto odverglaju, ali to je rijetko. Većina tih deklamacija su ipak u tonu i gestu prožeti ličnim ukusom i talentom tih malih glumaca. Tako jedna pripovijeda kako je na poziv majke potrčala k jaslicama i našla Djetešce Isusa gdje spava te ga pomilovala po licu. O, da ste vidjeli kako je živo odigrala taj prizor! Svi su se nehotice okrenuli prema jaslicama i prignuli koljena. Drugi mališ je na svome punom okruglom obrazu točno pokazao, kako je milovao malog Isusa u jaslicama, kako mu je htio pokloniti svoje igračke. Opet jedna mala pripovijeda kako Ga je htjela iz hladne štalice odnijeti u svoju lijepu sobu na svoju toplu posteljicu, ali Djetešce je ozbiljno pogledalo i htjelo reći „ne“, a Marija i Josip su se također mučke sporazumili da ga ne dadu. Sad se jedan debeljuškast četverogodišnji anđelak pomoću svoje starije sestre dogurao do ograde. On je naučio i hoće da pokaže, kako su svoju radost i veselje očitovale betlehemske ptičice kod jaslca. Kako? Pjevale su: Či, či, či... nakon te uspjele produkcije požuri se mali debeljko što je brže mogao u naručje svoje seke i sakrio svoju kvorčastu glavicu. Na to nam jedna devetgodišnja djevojčica u velikoj pjesmi punoj dramske vatre i živosti ocrtava lijepu legendu o čudotvornom kipu Djetešca u Aračeliju, komu u čast se toliki danas ovdje sabraše:

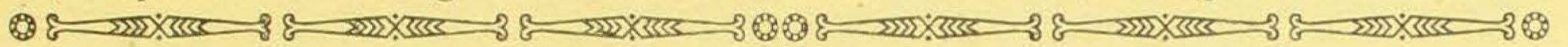
Prije mnogo, mnogo godina bijaše neki franjevac, rodnom Rimljanin, koji imaše veliku želju da pohodi u Svetoj Zemlji krvlju i stopama Kristovim posvećena mjesta. Sretno prisprije onamo, u suzama radosnicama izljubi sveta mjesta i odluči da ih danju i noću pohada doklegod se nalazi na svetome tlu. Jedne večeri dođe sav umoran na Maslinsku Goru. Nedaleko kraj sebe opazi jedan stari panj. Pomisli u sebi: iz toga bi se drveta moglo izrezati jedno djetešce i uzeti ga sa sobom za uspomenu. Odmah se dade na posao. Kako je u rezbarstvu bio vješt, svojim je spretnim prstima brzo ostvario svoju želju. One večeri, kad je djelo umjetnički dotjerao, sav veseo legne spavati. Kadli drugi dan gle čuda! Djetešce iz grubog drveta izrezano nađe divno obojeno svijetlim bojama i velikim dragocjenostima urešeno, upravo tako, kao što sada leži u jaslicama ovdje u Aračeliju. Pun radosti otputi se pobožni redovnik kući u Rim. Ali u noći na moru nastane strašna bura. I sam kapetan lađe nije znao što da učini od velike zabune. Kad je pogibelj bivala sve veća, zapovjedi da svu robu i predmete pobacaju u more, neka zadrže samo najnužnije. Tako burni valovi progutaše i lijepo djetešce na veliku žalost starog franjevca. Dok je on još razmišljao o svome žalosnom gubitku, brod udari o neku hrid i nasuče se. To bijaše u blizini grada Livorna. Samo se neki spasiše i to velikom mukom, među njima i pobožni redovnik. Drugo jutro gledahu stanovnici Livorna kako se valovi igraju sa ostacima lađe. No među tim raznim komadima drva opaze i neki sjajan predmet. Zaveslaše onamo i brzo opaze, da je prekrasan kip Djetešca Isusa, misleći da im ga je čudesnim načinom poslao

sam Bog. Htjedoše ga izvući, ali gle čuda! Kip se ne da dohvatiti, svaki put im pobjegne u duboko more. Neobavljena posla vratiše se veslači na obalu i pripovjedahu svojim sugrađanima čudnovati događaj. To je dočuo i stari franjevac, neopisivo se obraduje i pođe s veslačima natrag da potraži lijepo Djetesce. I gle, kip dopliva sam u susret lađi i dade se uhvatiti od svoga umjetnika. Velikim veseljem donese franjevac svoj dragocjeni predmet u Rim, i ispriповjedi Rimljanima cijelu povijest i preda im kip na štovanje ovdje u Aračeliju. —

Tako mala pripovjedačica. Iza toga je obodрила slušače na pobožnost prema čudnovatom Djetescu i uz veliko odobravanje svršila svoj govor. Osobito je lijepo prikazala borbu lađe sa bijesnim valovima. Izražajem lica, vještim pokretima tijela i ruku tako je živo crtala nesreću lađe, da su svi osjećali kao da se nalaze na njoj, — sve su ih srsi prolazili od straha na moru. — — Slično je više od trideset ovakvih mališa dalo oduška svojem oduševljenju za štovanje prekrasnog Djetesca Bambina, dok ne dođe podne i dok se velika crkva sve više ne isprazni. Tada je i dječja muza dobila mali odmor, da može poslije podne osvježena nanovo brati lovor-vijence!

Tako izgledaju te znamenite dječje propovijedi u Aračeliju. Neka niko ne misli da poslije podne nije bilo interesa za propovijedi malih prijatelja Bambina. Makar trajalo i više dana, uvijek imade i publike i dovoljan broj uvježbanih govornika obojega spola, koji slave maloga Bambina. —

Priopćio O. Diniško.

ORLOVSKO GNIJEZDO.

Androvci zvalo se malo raštrkano seoce, koje je ležalo osamljeno među visokim gorama. Seoce je imalo ravnu zemlju, ali široka rječina, koja je padala s gora, trgala ju je na komade. Ta je rječina utjecala u jezero, koje se prostiralo s donje strane seoca te je otvaralo pogled u lijepi kraj.

Po tom je jezeru nekoć došao čovjek, koji je prvi počeo obrađivati zemlju u toj dolini. Zvao se Andro, a ljudi koji su tamo stanovali, bili su njegovi potomci. Nekoji su pričali, da je on u svom starom kraju, odakle je došao, nekoga ubio pa da je zato odanle pobjegao; zato je, vele, i njegov rod sam mrkonja. Drugi su govorili, da su ti ljudi zato tako mrki, što žive među samim gorama, za koje se sunce i za najduljih ljetnih dana skrivalo već u pet sati poslije podne.

Nad selom je visjelo orlovsko gnijezdo. Orlovi su ga sebi sagradili na pećini, koja je stršila iz gore. Ljudi su dobro viđevali, kada bi orlica tamo snijela i sjedila, ali nitko nije mogao donle da dođe. Orao je lijetao nad selom, pa bi se tu spustio na kakvo janje, tamo opet na koje jare, te ga odnio, a jedanput je odnio čak i dijete. Zato u selu nije bilo sasvim sigurno, otkad su orlovi imali tamo gore ono svoje gnijezdo. Među svijetom se širio glas, da su u staro doba živjela dva brata, koji su se tamo popeli i zbacili gnijezdo. Ali u sadašnje doba nije bilo takvih ljudi, koji bi se usudili, da se domognu do gnijezda.

Kadgod bi se dva čovjeka u Androvcu sastali, razgovarali bi o orlovskom gnijezdu i pogledavali onamo gore. Ljudi su dobro znali, kad su se ove godine orlovi opet pojavili, kuda su se spuštali i nanijeli štete, pa tko se poslednji usudio uzaći tamo gore. Mladići su se od djetinstva vježbali u penjanju po drveću i pećinama, u hrvanju i borbama, da se jedanput popnu gore te sruše gnijezdo, kao što su to nekad učinila ona dva brata.

Baš u to doba, o kojemu pripovijedamo, bio je poznat kao najbistriji momak u Androvcu neki Leif, koji nije bio od ovdješnjeg roda. Imao je kudrave vlasi i sitne oči, znao je izvrsno sve igre i rado je plesao s djevojkama i momcima. Još dok je mali bio, govorio je, da će se jedanput popeti do gnijezda: ali stari su ljudi mislili, da on to ne bi smio tako naglas govoriti. To ga je dražilo, i prije nego što se osjetio u svojim najboljim godinama, dao se gore na vratolomiju.

Bilo je to za jasnoga nedjeljnoga popodneva na početku ljeta. Orlići su se negdje baš nedavno izlegli. Veliko je mnoštvo ljudi došlo pod pećine da to vidi; stari su mu savjetovali, neka se kani ćorava posla, a mlađi su ga nagovarali, neka se samo ništa ne boji. Ali Leif je slušao samo svoju volju. Pričekao je najprije, dok nije orlica odletjela iz gnijezda, a onda je skočio i uhvatio se za stablo, koje se naginjalo nekoliko lakata nad zemljom. Drvo je raslo u pukotini pećine, pa se Leif stao penjati po toj pukotini. Sitno mu se kamenje drobilo pod nogama, pa je padalo dolje, drukčije je bilo sasvim tiho, samo se traga čula rječica, gdje tajanstveno šumi. No naskoro su pećine bile već strmije, pa je Leif morao katkada da ostane visjeti na jednoj ruci, a nogom je tražio, gdje da se njome podupre, ali nije ništa mogao da vidi. Mnogi su se ljudi, osobito žene, odvrćali, da to ne vide, pa su govorili, da on to zacijelo ne bi radio, kad bi još imao roditelje. No Leif je svejedno našao, gdje će da se podupre, a onda je opet tražio, gdje će se dalje uhvatiti rukom, pa opet poduprijeti nogom. U jedan tren mu omače noga, pa se otkliznu, ali se ipak opet uhvatio. Ljudi, koji su dolje stajali, čuli su svoj vlastiti dah.

Tu se diglo neko vitko mlado djevojče, koje je dosad samo sjedjelo na jednom kamenu, pa reče, da se zaručila s Leifom već prije nekoliko godina, premda on nije bio od ovdašnjeg roda. Djevojka pruži ruke gore i poviče:

— Leife, Leife, zašto to radiš?

Svi se ljudi okrenu prema njoj, a njen otac, koji je stajao blizu nje, pogleda je strogo, ali ona kao da nije oca poznavala.

— Vрати se dolje, Leife, — vikne — ja te volim, a što ćeš tamo gore?

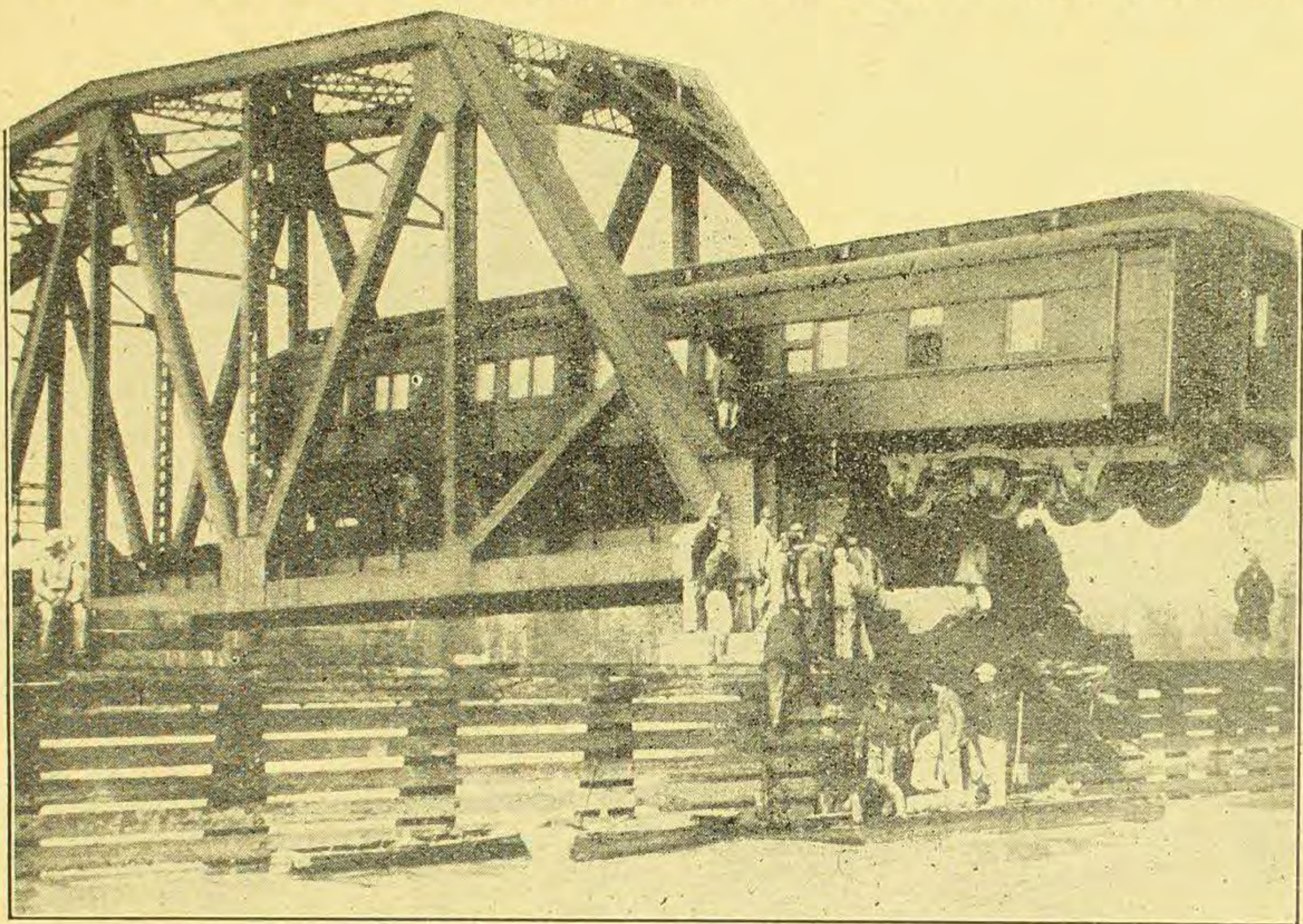
Ljudima se učinilo, da se Leif predomišlja no to je trajalo samo trenutak. Za čas je stao opet dalje da se penje. Imao je sigurne ruke i noge, pa mu je dugo dobro išlo, ali brzo ga je stala obuzimati umornost, te je morao često da se odmara. Zatim se skotrljao dolje kamen kao preteča, a svi su ljudi, koji su tamo stajali, i nehotice pogledom pratili kamen, sve dok nije pao na zemlju. Neki već nisu sve to mogli

ni da gledaju, pa su odlazili. Samo je ona djevojka još stajala upravljena kao vitka jela na kamenu, lomila rukama i gledala gore. Leif opet posegne rukom napred, ali ruka mu omakne, djevojka je to jasno vidjela. Momak se uhvati drugom, ali i ta mu omakne.

— Leife! — krikne djevojka, da je među gorama odjeknulo, a svi ostali kriknu za njom.

— Pada, pada! — vikali su ljudi pružajući ruke prema njemu, i muškarci i žene.

Leif je u istinu padao i trgao za sobom pijesak, kamenje i mulj. Padao je sve brže i brže, ljudi su odvrćali glave, a onda su čuli za

Željeznička nesreća na mostu preko rijeke Mobile u Aladami. Lokomotiva i poštanski vagon pali su u rijeku, a prvi osobni vagon se nekim čudnim slučajem otkopčao i ostao ovako visjeti.

sobom samo neki štopot i ljomljivu među pećinama, zatim težak pad, kao kad odnekud padne velik komad vlažne zemlje. Kad su se ljudi opet ogledali, ležao je tamo razmrskan, ni prepoznati ga nisi mogao. Djevojka je ležala u nesvijesti na kamenu, a otac ju je njezin dizao, da je odnese. Mlađi, koji su Leifa najviše poticali, da ide gore, nisu se sada usuđivali ni pomoći, da odnesu mrtvo tijelo, a neki na nj nisu mogli ni da pogledaju. Morali su ga, dakle, stariji uzeti i odnijeti. Najstariji od njih, kad ga je podizao, reče:

— To je bilo uzalud . . . , ali — doda i pogleda gore — ipak je dobro, da ima nešto, što je tako visoko, da do toga ne mogu svi ljudi dosegnuti.

Bjornstjerne Bjornson.

PISMO MALOM ISUSU.

— Maleni Isus svakoga ljubi, ko je dobar I tebe ljubi, tatice?

Na ovo pitanje nije znao dati odgovora Pajo Grubić, koga salete djeca njegova.

— I tebe ljubi tatice? . . .

Zamisli se. Htio je pažnju mališa obratiti na drugi predmet. Osjećao je, da na ovo pitanje ne može dati odgovora. Srce, njegovo muško srce, tako se potreslo, da je počeo u cijelom tijelu drhtati i nalazio se kao izvan sebe . . .

Djeca mu stajaše oko božićnog bora, kojega je zasada on bio nakitio. Krasno, bogato, ukusno je bio nakitio božićni borić, sa raznim slatkišima, nakitima i svjećicama, ali je nešto manjkalo, kano da se nije nalazila među njima prava božićna ljubav, toplota i mir, ako i inače nijesu ni u čem oskudijevali, sve su imali u izobilju.

Badava, prije godinu dana sasma je drugčije bilo! Pajo Grubić počeo je, nastojao je sebe savladati, osloboditi se od tjeskobnih misli, koje su se, kao teško olovo, spustile na njegovu dušu, ali uzalud. Nije se nikako mogao riješiti od mučne misli . . . Ljubi i tebe, tatice, mali Isus? . . .

Na nevini glas svoje nejake, zlatne dječice, bio je stajao pred božićnim borom kao zaprepašćen. Kako i biješe? Živo se sjeća Pajo Grubić, kada ga je nježna, ljubezna, strpljiva, mila, ali blijeda i slaba supruga ostavila, vrativši se njenim roditeljima, jer nije mogla dalje izdržati grubost i surovost svoga muža. Na rastanku je samo toliko bila rekla: „Bog te blagoslovio Pajo, pazi na našu djecu, na naše nevine, zlatne anđelčice . . .“, daljnje joj se riječi uguše u suzama.

Ali ljubio je Pajo svoju plemenitu suprugu, osobito nakon tromjesečnog rastanka osjetio je veliku prazninu u svojoj duši. Ta ljubav se podigla protiv njega, kao neki tužitelj, kao neki sudac, jer je svemu jedino on bio krivac.

Osobito mali Tomica se osjećao žalosno i nezadovoljno, ta on je bio među djecom najveći, pa i znao je već nešto i pisati. Odlučio je bio, da će pisati malome Isusu, da je to nemoguće, da na „badnje več“ ne bude On među njima, u njihovoj kući. Posve drugčije je bilo, kada je prošle godine i mamica bila među nama na „badnje več“. Tatica se onda nije srdio, bio je dobre volje, a gdje je srčba, tamo ne može biti mali Isus, tako se u sebi razgovarao mali Tomica. Nakon ovakovih misli sio je, mali Tomica, k stolu, uzeo pero i papira i počeo je pisati kako je već znao, sa velikim, krupnim slovima:

„Mali Isuse! Mi smo vrlo žalosni, tatica nije dobre volje, dođi k nama i dovedi sa sobom i mamicu našu. Mali Isuse, molim te, ta ti si tako dobar“. — I potpisao se sa velikim slovima — „Tomica“.

U tom trenutku banio je u sobu Grubić. Kada je vidio malog Tomicu za stolom, priđe k njemu: „Šta si pisao dijete moje?“ upita ga.

— Pismo malom Isusu, tatice. — Odgovorilo je dijete, kao da su ga uhvatili na ne znam kakvom zlom djelu.

Grubić uzme pismo iz ruke maloga Tomice i počne tiho čitati: „Mali Isuse! . . . tatica nije dobre volje . . . dođi k nama . . . dovedi sa sobom i mamicu . . .“ Više ništa! Nekoliko redaka napisano sa iskrenošću i nevinošću djeteta a koliko značajno! . . .

Grubić pogođen u živac, potresen, zagriže usne, hladan znoj kaplje mu s čela, drhće u cijeloj nutrinji, bori se sa sobom, držeći se rukama za glavu, da ne padne od nutarnjeg bola i grižnje savjesti . . . i najedanput trgne se, došavši sebi, pogleda svoju malu dječicu, sjeti se ženine zadnje riječi: pazi na moje male anđelčice . . .“ I dvije kapi toplih suza padoše na pismo koje je još u ruci držao, a koje pismo je mali Tomica napisao bio malome Isusu. Brzo sjedne za stol, izvuče fijoku i izvadi jednu posjetnicu i piše brzo, brzo . . . Stavi posjetnicu u kuvertu, pored svojih redaka i Tomicino pismo, pa odbrza, kao bez glave, u kuhinju i preda pismo služavki Ruži, da smjesta, tako brzo kako samo može, odnese pismo gospođi Paulini. Ruža je veselo odletjela.

Mali Tomica je mislio, vidivši, kako je tatica nešto šapnuo Ruži i predao joj pismo, da je sigurno Ruža odnijela pismo malome Isusu. Ta na drugo mjesto nije mogla odnijeti, on je malome Isusu pisao, a tatica ju sigurno tamo poslao.

Mali Isus je brzo odgovorio na Tomicino pismo, ta on ne može dugo čekati na sebe, kada na „badnje večer“ od njega nešto zaprose, a osobito kada nešto lijepoga, plemenitoga zamole od njega i to malena, nevina dječija srca, kao Tomica . . .

Netko kuca na vratima . . . Vrata se tiho otvaraju i ukaže se lik drage mamice . . .

Pajo Grubić skoči, zagrlji svoju dragu, ljubeznu suprugu i roneći suze pokajničke, samo toliko je mogao od velikog ganuća progovoriti: „Paulina“ . . .

— Pajo! Sve ti opraštam, sve zaboravljam, — bijaše odgovor Pauline.

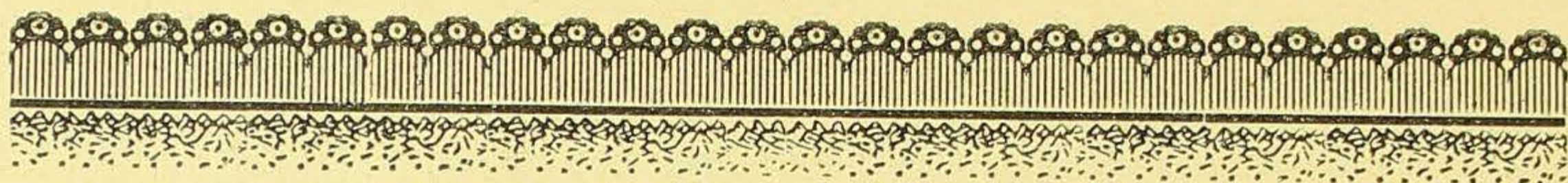
Tko bi znao ostalo opisati, pero je tvrdo, riječi su suhoparne, da ono veselje dostojno ocrtaju, ta to samo osjetiti može majčino i dječije srce.

Tatica i mamica se izmire. Mamica uze svoju malu dječicu na krilo, pa ih zagrlji i izljubi vruće, ta davno bijaše kada je vidjela svoje zlatne anđelčice. Ni jedno oko nije ostalo bez suze radosnice. Njihova radost bijaše neizmjerana, njihovo blaženstvo neizrecivo, ta došao im je mali Isus, nastanio se među njima *dobri Isus, koji samo dobre ljubi.*

Nije zato sašao Isus u betlehemsku štalicu, da među ljudima vlada nesloga, mržnja, srčba, nego mir i sveta ljubav.

„Slava Bogu na visini, i na zemlji mir ljudima dobre volje!“ Tako su pjevali anđeli one svete moći, to i danas želi dobri Isusu, da u svakoj kršćanskoj obitelji vlada mir i ljubav uvijek, a osobito na svetu badnju noć.

Vuk.

Šokačka narodna nošnja.

Narodna nošnja, vele ljudi, narodno je blago, samo što se u novije doba vrlo slabo vidi prijašnja narodna nošnja, te je u posljednje vrime i kod nas Šokaca otpočelo jako propadanje naše lipe starinske nošnje. Vidi se, da je mlađi naraštaj, počeo svoju lipo izvezenu košulju zaminjivati sa raznim tisnim bluzama i reklama. Kada se čovik osvrne u prošlost kakvih 40—50 godina, tu se odmah uviri kolika je golema razlika nastala između ondašnje šokačke nošnje i danas. Nema ti tu više lipih bilih načipkanih čenarskih gaća, kao i na trepšanke izvezenih čenarskih košulja, nestalo je takozvanih ponedilnjača tivtikom vezeni, žene su odbacile lipo svoja navezena krila, kao i šarolike prosicane i priplitane oplečke. Sve se to danas samo još iz želje dade viditi. Od starijih žena još gdikoj a čuva i dandanas mladenačke svoje vezove i ponosi se š njima, dok su mnoge i mnoge već više godina napustile nošnju prababa svojih.

Zenska mladež je kod Šokaca jedini čuvar nekdašnje lipe šokačke nošnje, jer se ponosi još gdikoj a lakom čenarskom košuljom i bilim izvezenim, te sa škovrtljama ukrašenim prgačima, dok su većina njih priuzele sebi za nošnju skupu dućansku svilu koja se sama od sebe izjide i pocipa.

Zađe te li po kućama šokačkim, već će te ritko naći u kućama stative, na kojima bi vidili navijeno vrtilo sa bilom končanom osnovom, nema ti tu više kao prije 20—30 godina, kada je čovik u svakoj šokačkoj kući mogao naći po jedne, a negdi i po dvoje-troje stative, a vridne tkalje snažno udarale sa bilama i pivale naše lipe narodne pisme, od Kraljevića Marka i od Senja Ivana, ili se gdikoj a, koja je bila još mlada sitila svog ne davnog divovanja te zapivala onu jadovanku „Mila mam o a što si me dala, kad se nisam ni na divovala“. Tako se je negda prije pored pisme veselom dušom stvarala narodna nošnja t. j. tkala i vezla, a kojoj će još za kratko vrime i kod Šokaca nestati traga.

Sićam se od prilike prije 15—20 godina, jednom zgodom odem u posite mom dobrom prijatelju Fr. P. kapelanu u Somboru, koji mi veli, kada si već tu, daj odi u županijsku palaču i potraži muzej šokačke narodne nošnje, koji je muzej osnovao V. B. Mađar profesor gimnazije, te ga smistio na drugom spratu livo u uglu zgrade bivše Županije Bačke. Taj muzej je bio sastavljen od čisto

šokačke narodne umotvorine i rukotvorine. U taj muzej kada je čovik otišao, tamo je mogao viditi najtačnije pokupljeno i posmišćano od najvećeg do najmanjeg dila naše šokačke narodne nošnje. Pa kada je jednog Mađara na toliko povuklo srce da osnuje čisto šokački muzej, bezuvitno je ta šokačka umotvorina i rukotvorina imala tu vridnost, da je isti gospodin s time htio potomcima našim sačuvati za uspomenu nešto vridnog i skupocinog, jer to je bio biser šokačke narodne duše.

Ali kako svi znaci govore naš nov naraštaj ne prijanja svojoj narodnoj nošnji, a niti je ljubi i poštuje. Prije su naše stare majke počam od vunениh obojaka, pa sve do debelih džakova tkale, ni se je tu ništa tražilo niti kupovalo, jer je to naša vridna majka, snajka ili strina sama otkala, pa sve od najfinijeg koprša pa do opore gube sve je otkala naša vridna tkalja. Ali nije to bilo dosta samo otkati, nego je to tribalo znati i obiliti, skrobiti i uglatčati, kako bi odgovaralo svojoj svrsi i finoći. Uviren sam da još kroz pola vika ritko će biti Šokice, koja će znati vrtilo naviti i stative sastaviti, a još manje će biti koja će znati čenarkoprš i ubiranje tkati.

Ovo novije doba počelo je da nas Šokce odvodi stranputicom, te ćemo za kratko vreme doživiti doba zefira, krepdešina i ostalog, a na stative će se kao i vezove posve zaboraviti jer će ih pokrивati tama zaboravi. — Na prolazu kroz bivšu Hrvatsku od Požege pa do Osijeka, vidio sam da se naša braća Hrvati čvrsto drže još i dan danas narodne nošnje pradi-dova svojih. Isto sam vidio i baranjske Šokce koji se zaista ponositi mogu što i danas iznad svega cine svoju narodnu nošnju, jer se kod njih obistinjuje ona narodna pisma koja kaže: Veselo srce kudelju prede . . . , jer je zaista veselo što stvara sebi onako odilo kakoga je sama duša zamislila a srce zavolilo.

Pamtim, da je prilikom smrti moje pokojne bake bilo u sanducima košulja, oplećaka, krila i ponjava vunениh kao i navlaka za vankuše, koje je ona sirota naslidila od njene pokojne majke te vam to izgleda, kao da je prije dvi-tri godine tkano i pravljeno bilo, a ovo da vam kažem, možda je još za doba Kulina bana bilo pravljeno. Dočim ovo što se danas u dućanima kupuje izdu-rava vam za godinu dvi dana, pa moraš ponovo u dućan.

Šokica u narodnoj nošnji
iz Bača.

Zato draga braćo i sestre prionite svim silama i stvarajte sebi što sami stvoriti možete, jer od svijetu slavenskih naroda i narodnih nošnja šokačka je najlipša, najfinija i najveličanstvenija, pa kad vidimo, da svi slavenski narodi zadržavaju svoju dušom i srcem didova svojih stvorenu nošnju, zašto je i mi Šokci nebi zadržali i očuvali za svoje potomstvo, a koje će nam zato biti harno i blagodarno.

Vr.

ŠTA ONDA?

Šokica u narodnoj nošnji iz Bačkog-Brega (Berega).

Ulicama grada S. prolazio je mladi artiljerijski časnik. Ogledavao se desno i lijevo na ogromne prozore raskošno uređenih kavanskih dvorana, koje su već pomalo počele da plivaju u moru svijetla, što su ga bacale jake sijalice sa pozlaćenih lustera. Sve njegove misli kretnale su se oko toga, kako i gdje će se večeras najugodnije zabaviti.

U taj čas susretne ga gomila svijeta, što je baš izlazila iz neda-
leke crkve, gdje se upravo svršila korizmena propovijed.

„Jadnici, požali mladi poručnik ove ljude sažalnim smiješkom na usnama, jadni ljudi, što u dimu svijetla i u zadahu tamjana traže svoju sreću.“

Iz crkve izađe u taj čas mladi redovnik, koji je držao korizmenu propovijed. Časnik se iznenadi, bio mu prijatelj iz školskih klupa.

Razgovarali su se. Kad je časnik vidio samostan, staru, neprijaznu zgradu, upitat će redovnika:

„Reci mi dragi prijatelju, kako si mogao učiniti ovako neoprezan korak i otići u samostan? Ostavio si svoj ugledni rod, radosti i uživanja . . . i to sve za volju drugoga života iza smrti. A što će biti onda, ako je to samo utvara? Što onda, ako nema vječnosti?“

„A što onda, ako ima vječnosti? Što kaniš ti onda?“ upita pater ozbiljno časnika i oprostio se s njime.

Ono večer nijesu uza sva nastojanja prijatelji mogli da raspo-
lože i udobrovolje zamišljenoga časnika.

Dr. Kl.

U SVIJETU IMA SVEGA SUVIŠE.

Zemlja je prezasićena proizvodnjom žita, šećera, kave, čaja, pamuka, gume, cinka i bakra. — Veliki depoziti novaca.

Nikada u povijesti zemlje nije bilo toliko izobilje životnih namirnica i robe kao danas. Nikad ranije nijesu svjetska skladišta imala tolike količine namirnica i sirovog materijala, koje služe domaćoj potrošnji, tvornicama i radionicama u svakom dijelu zemljišne kugle.

Koliko u svijetu ima suviška namirnica i robe? Ove brojke pokazuju stanje tržišta u svijetu za osam najvažnijih i glavnih produkata:

Žito. — U cijelom svijetu ima 5 milijardi 500 milijuna bušela (jedan bušel oko 50 kilograma) neprodatog žita. To znači, da ako ove ili iduće godine žetva ne bi donijela nijednog klasa žita, svijet bi bio snabdjeven kruhom za dvije godine samo iz ovog nagonog suviška proizvodnje. Ovogodišnja žetva cijeni se na 3 milijarde 500 milijuna bušela.

Šećer. — Preko 6 milijuna tona neprodatog šećera leži u svjetskim skladištima. Ovogodišnja hiperprodukcija može dodati još 1 milijun tona na ovoj količini. Da bi se ovaj suvišak potrošio, bilo bi potrebno da svako ljudsko biće u svijetu potroši pola kilograma šećera više od normalne potrošnje u idućoj godini.

Kava. — Ovogodišnja žetva cijeni se na 26 milijuna vreća. To znači višak od 13 milijuna vreća, ne uzimajući u obzir da je samo Brazilija imala na stovarištu 20 milijuna vreća krajem aprila god. 1931. Brazilijanska vlada je udarila izvoznu taksu od 10 milijuna (oko 140 dinara po vreći) s kojim se novcem kupuje suvišak kave za uništenje! Tako je ljetos za samu jednu nedjelju dana bilo spaljeno po ovome planu 675 hiljada vreća.

Čaj. — Količina čaja samo u Velikoj Britaniji koja je iznosila 147 milijuna funti 1926. godine, popela se na 255 milijuna funti ove godine. Da bi se ova ogromna količina svela na stepen normalne potrošnje, svaki čovjek, žena i dijete imali bi da povećaju svoju potrošnju čaja sa 25 funti po osobi u toku iduće godine.

Pamuk. — Ovogodišnja žetva pamuka cijeni se na 28 milijuna bala. Računajući na bazi sadanje potrošnje, sa već postojećim stokovima, predviđa se suvišak od najmanje 12 milijuna bala. Ako bi se ovaj višak pretvorio u tkaninu, on bi značio da bi svaka žena u svijetu imala najmanje dvije ljetne haljine.

Guma. — Već postojeća ogromna stovarišta gume, povećala su se prošle godine sa 130 hiljada tona.

Bakar. — Stokovi neprodatog bakra povećali su se od jula 1930. godine sa 90 hiljada tona.

Cink. — Na svjetskom tržištu nalazi se 60 hiljada tona cinka danas. Prošlogodišnja proizvodnja bila je 28 hiljada tona.

Ekonomski i privredni stručnjaci u cijelom svijetu pokušavaju da objasne ovo nenormalno stanje i traže lijek za ovu izvanrednu situaciju. Između mnogobrojnih uzroka, koji su pojačali ovu krizu, dolaze slijedeći :

Šokački par u narodnoj nošnji iz Sonte.

1. Suviše veliki porezi i takse i dugovi, koje podnose veliki narodi u svijetu,
2. Stanovništvo u svijetu nije išlo uporedno s proizvodnjom.
3. Manja zarada je umanjila potrošačku moć i svijet se nalazi u najvišem valu privatne štednje.
4. Velika nagomilanost bogatstva leži neiskorišćena u bankama.

Ekonomski eksperti u Engleskoj vjeruju da ova plima neće prestati dokle god se ne povрати nov val povjerenja u svijetu. A to se može dogoditi samo kad se izvrši raspodjela internacionalnog duga i kada se pristupi drastičnoj štednji na javne izdatke kod velikih industrijskih naroda i kada se uloži u produktivniju industriju ogromno bogatstvo u novcu koje sada leži neiskorišćeno u tresorima banaka u Francuskoj, Americi i Engleskoj.

Postoji naime ogromna količina novca koja čeka da bude utrošena u momentu kada svijet napusti težnja za štednjom. Samo u Velikoj Britaniji ima danas 860 milijuni funti na depozitu. Prije jedanaest godina ova je svota iznosila samo 494 milijuna funti. Ovo nije štednja, nego nagomilavanje. Riješenje problema prosperiteta zavisi velikim dijelom od puštanja ovog kolosalnog depozita u aktivnu cirkulaciju. U bančnim tresorima produktivna moć ovog novca je stvarno ništavna. Uložen u mašineriju, trgovinu i industriju, on može dovesti do procvata općeg blagostanja.

MLADOMISNIK NIKOLA DULIĆ.

19-og srpnja 1931. godine služio je svoju mladu misu u crkvi svetog Roke u Subotici svećenik mladomisnik Nikola Dulić. Svećeničko zaređenje, sakrament svetog reda dobio je od biskupa preuzvišenog gospodina Lajče Budanovića prije nedjelju dana 12-og srpnja u katedralnoj crkvi sv. Terezije.

G. Nikola Dulić je sin poznatog i poštovanog građanina subotičkog Vece Dulića i Stane Vuković-Futoševe. On je najstariji od osmero žive djece Vece Dulića.

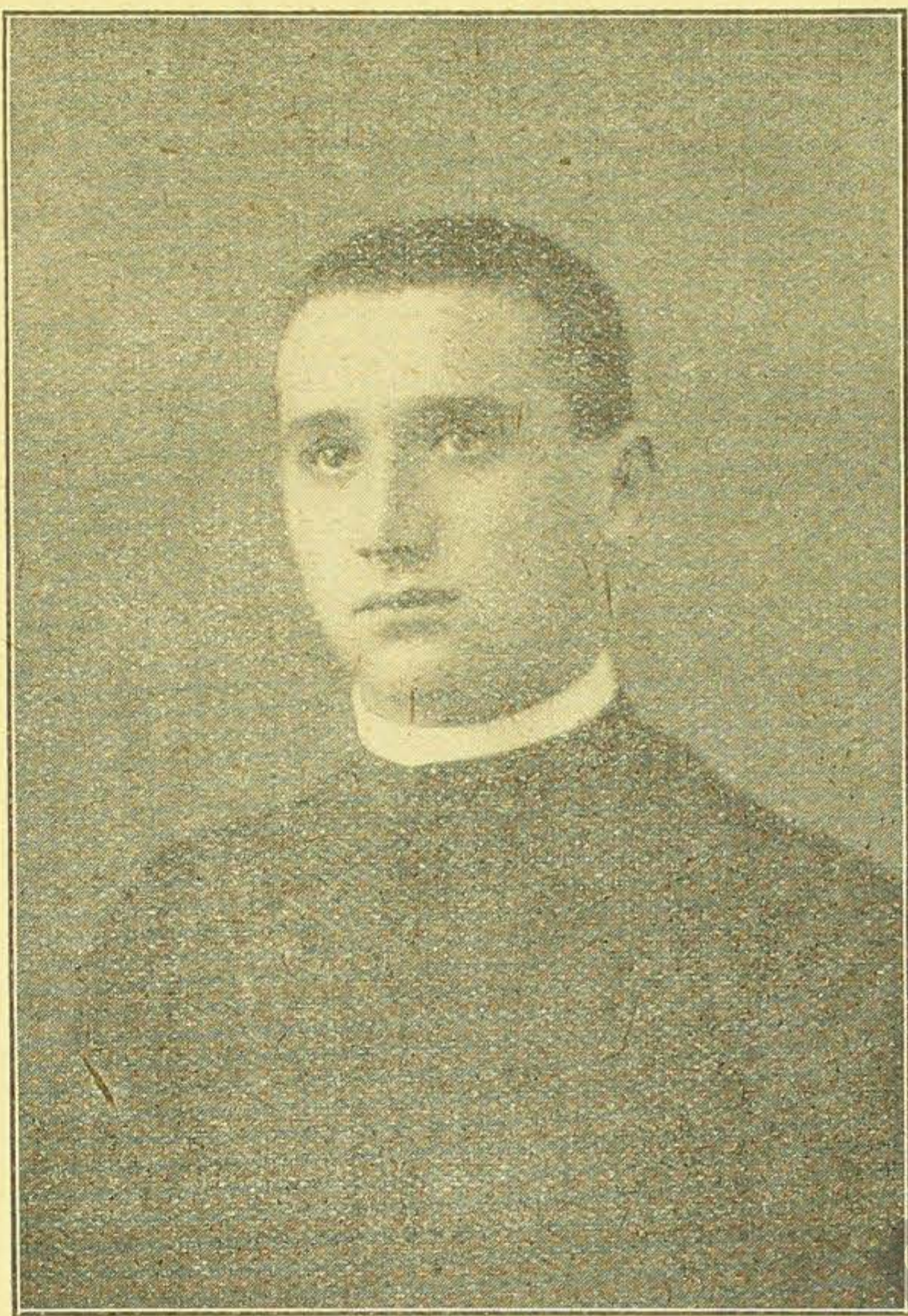
Znamenito je za g. Nikolu, da je on prvi Bunjevac svećenik, koji nije u Kalači ni počeo ni svršio nauke, nego je gimnaziju svršio od 7-og razreda do mature u Travniku, a bogoslovske nauke u Đakovu.

Prvo mjesto, gdje je kao kapelan počeo rad svoj za spasenje duša jest ubavo šokačko selo Sonta. U Sonti, gdje su „*kršni ljudi golubinje čudi, što im vječni Promisao sudi, da mu budu vjesnici ljubavi*“, tu će mladi naš svećenik da okuša najpre žegu i tegobu dana u vinogradu Gospodnjemu, tu će da okusi „kako je sladak Gospodin“ onima što za njega rade.

„Danica“ čestita mladomisniku, čestita njegovim roditeljima, i čestita narodu našem, što je opet stekao jednog svoga koji će biti svima sva, koji će da se svojski potruži za spas i za dobrobit naroda svoga.

Ovdje nam je još napomenuti, da tek poslije sedam godina, nakon vlč. gosp. Paje Bešlića dobismo Bunjevca mladomisnika, što je vrlo žalosna pojava za naš narod, koja može imati i kobnih posljedica. Bunjevački roditelji i omladino mislite se malo ob ovom!

p.

Velč. gosp. Nikola Dulić.

zkr.org.rs

DAR OD SRCA.

— PRIPOVIJETKA. —

Živio vam je nekoć u gradu neki bogati velikaš. Bio je tako bogat, da ne biste mogli ni prebrojiti njegovo zlato i srebro, dragulje i biserje. Ali od svega tolikog svog bogatstva nesamo da nije ništa davao siromasima, nego je naprotiv još uzimao od siromaha i derao im kožu s leđa, te je baš radi njega mnogo i mnogo porodica palo na prosjački štap.

No jednoga dana, kad je izašao na šetnju, sretne vruga, koji je bio obučen kao kakav knez. Bogataš ga nije prepoznao, već mu se duboko pokloni i upita ga uslužno, tko je i zašto je došao u njegov grad.

Knez — ili, ako hoćete, vrag — pogleda ga prijezirno i reče: „A šta se to tebe tiče? Zašto ja tebi da odgovaram?“

„Htio bih da to znam“, bogataš će. „Ja sam gospodar ovoga grada i mogu ti zabraniti svaki korak u nj.“

„Dobro, ako je tome tako, onda znaj, da sam ja vrag.“

„Hm! Zbilja?“ u čudu ga pogleda bogataš, srce mu zahrta od straha. „A pošto si došao u naš grad?“

„Danas je u vašem gradu sajam,“ vrag će, „pa sam došao po sve darove, koje mi tu od srca, iskreno ponude.“

„Vrlo dobro,“ reče bogataš. „To ti ne branim. Ali dopusti mi, da te pratim, pa da vidim, kakvi će ti to darovi biti od srca ponuđeni.“

„Nemam ništa proti tomu. Hajdmo!“

I obojica pođu na sajam. Bogataš naruči dvije čaše vina te će pružajući jednu vragu:

„Na, pij! Evo to ti dajem od srca iskreno!“

Ali vrag nije htio da pije: vidio je, da mu se bogataš samo ruga ili mu daje taj dar iz straha.

Uto opaze nedaleko seljaka, kako bježi za kravom, koja mu se poplašila i dala se u divlji bijeg. Siromašni se seljak bio sav zapuhao, te bježeći za kravom vikne sav bijesan:

„Vrag te odnio, prokleta govedo!“

„Jesi l' ga čuo?“ bogataš će vragu. „Uzmi tu kravu, eto ti dara!“

„Ne, ni to nije dar od srca,“ odvrati vrag. „Kad bih uzeo tu kravu, nanio bih siromašnom seljaku veliko zlo.“

Malo zatim sretnu ženu, koja je tukla sina i vriskala:

„Vrag te odnio, zar još nije dosta te tvoje nevaljanštine!“

„Uzmi“, reče bogataš vragu, „darovala ti je eto dječaka.“

„Ne, ni to nije od srca,“ opet će vrag ni ne obazrevši se više na dječaka.

Nekoliko koraka dalje umiješaju se bogataš i vrag u mnoštvo, koje se na jednome mjestu strkalo, motalo i guralo. Kad oni tamo, a tu se dva zanatlije među sobom pravdaju i svađaju. Napokon jedan sav razjaren vikne drugome:

„Idi k vragu!“

„Uzmi ga,“ reče nutkajući bogataš vruga, „kad ti ga daje.“

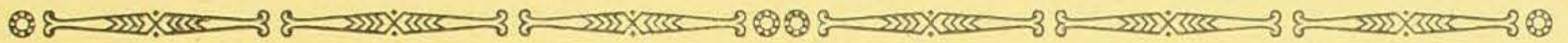
„Nije ni to iskren dar“, odvrati vrag. „Taj je sad od bijesa zaslijepljen, ali kad bih uzeo njegova druga, bio bi on prvi, koji bi to žalio“.

Tako prođoše cijeli sajam, a još uvijek ne nađoše dara, koji bi bio iskreno ponuđen. Uto im najednom zakrči put neka stara, otrcan žena, stane pred bogataša i zakrešti:

„Ti prokletniče prokleti, lihvaru, koji si se našim znojem i krvlju našom obogatio, dokle ćemo još morati trpjeti, da kožu dereš s naših leđa? Ti si mi oteo posljednju moju hranu, moju kravu, nisi imao smilovanja s nama, premda si znao, da ne ćemo imati što da jedemo. Vrag te odnio, krvopijo!...“

„Ha, evo napokon iskrenoga dara koji mi se od srca daje, i ja ga s veseljem primam!“ klikne vrag, ščepa bogataša i nestane s njime.

V. Papajzan.

SELJAK I ADVOKAT.

Neki seljak dođe prvi put u životu u grad, da štogod proda i da za one pare kupi brašna i soli. Pošto je prodao, uljeze u grad da razgleda, što nije nikad prije vidio. Najednom vidje, gdje u neku kuću ulazi svakojaki narod, pa upita jednoga od njih: „Gdje idete? Je li to crkva, ili pazarište?“ „Ni jedno ni drugo“, odgovori nepoznati. „Ovdje stoji advokat!“

„A šta je to advokat?“

„Čovjek kao i drugi ljudi, a prodava za pare pamet“

Na to seljak ode kod advokata i sjedne na klupu. A kad advokat otpremi sve ljude, upitat će i ovog seljaka: „Šta hoćeš? Imaš li sud s kime?“ a seljak sve kazuje, da nema.

„A da šta ćeš sa mnom?“

„Milo mi te vidjeti i pitati, pošto prodaješ pamet?“ Advokat vidje priprosta seljaka, pa će ga upitati: „Kako ti je ime?“ „Mato“ — „Prezime“ — „Glupanović“.

Advokat to zapiše i još nešta i dade mu, pa mu reče: „Daj mi bangu!“ Seljak mu dade, a pismo zavi u krpju i metne u njedra. Kad se vrati kući, reče mu žena: „Ajde da unesemo žito s guvna, bojim se bit će kiše“. Kućna čeljad se usprotive. Netko veli: ne će biti kiše, a netko: ostavimo do sutra. Seljak zaviče: „Stante, stante! Imam u njedrima pamet za svaki posao“.

Kad otvore pismo, a u pismu stoji:

„Mato Glupanović štogod može učiniti danas, neka ne ostavlja za sutra“.

„Ha“ poviče Mato. „Što će reći pusta pamet. Na zdravlje mu banga!“

Svaki na svoj posao!“

Uši kod domaćih životinja.

Kao što uši napadaju čovjeka, tako isto ima ušiju koje žive na životinjama. Svaki gospodar imao je prilike upoznati ih kao štetne životinje. One obično napadaju slabo njegovane i hranjene životinje. Svojim gibanjem po tijelu i ujedom prouzrokuju jaki svrabež te se stoga životinje češu ili zubima drpaju. Kod konja i ovaca zna taj svrabež biti u velikoj mjeri i često se puta posumnja na šugu. Ušljive životinje mršave i izgledaju kao da su umorne, a na mjestima svrabeža može doći i do opadanja dlake ili vune. Ta gola mjesta izgledaju kao nepravilne plohe, a na njima se vide neka mjestimična odebljanja kao kakve kvržice. Od ovih se kvržica kasnije naprave mješince ispunjene tečnosti, a kada ove popucaju nastaju kraste. Dakle, mnogo sličnosti sa šugom. Dlaka je okolo ovakvih golih mjesta suha, bez sjaja i nije polegnuta. Ovakve se promjene mogu pojaviti na svakom dijelu tijela, ali najčešće se opažaju na safima (butovima), korijenu repa ili sa obadvije strane leđnog grebena.

Uši tražeći sebi hranu, ubadaju svoja usta koja su napravljena za bušenje u kožu životinje i oduzimaju joj krv. Osim toga, one produciraju neke oštre tvari i pri ubodu te tvari jako peku životinju, a to kao i samo njihovo kretanje izaziva kod životinja jako češanje, drpanje, pa nekada i besmisleno bježanje. Pri velikoj navali ušiju životinje mršave, a češanje i bježanje im oduzima mnogo vremena, po gotovo na paši, za hranjenje. Mlade životinje postaju i malokrvni. Mjesto, gdje su uši svojim ustima pozlijedili kožu, obično se promjene te nastaju krvarenja, čirići i t. d. i jako su svrbljiva. Stoga su eto često puta znakovi kod šuge i ušljivosti potpuno jednaki. Kod ušljivosti, za razliku od šuge, nalaze se na svrbljivim mjestima i okolo njih uši. Ne smije se zaboraviti, da jedna te ista životinja u isto vrijeme može biti napadnuta od ušiju i šuge. Svojim načinom življenja, te prelazeći s jedne životinje na drugu, uši su često puta prenosioci različitih zaraznih bolesti, pogotovo gnojnih.

Ženke nesu jaja, koja su u obliku kruške i lijepe ih na dlake, po grivi na korijenu repa i na onim mjestima gdje postoji staza (razdiok) dlake. Nekada je dovoljno samo jedno mazanje, a ako nije, tada se pristupi drugom, ali tek nakon 10 dana. Spomenit ću nekoje lijekove, koje si gospodar sam može zgotoviti, a po svom su djelovanju izvrsni. Tako na primjer smjesa petroleuma i špiritusa u omjeru 1:10. Dakle, uzme se jedan dio petroleuma, a deset dijelova špiritusa. To kada se dobro smiješa, dobije se jedna tekućina koja nam služi kao lijek protiv ušiju. Neka se namaže samo tamo gdje se vide uši. Sličan lijek ovome je smjesa petroleuma i ulja i to u omjeru 1:15. Postupak je isti kao i malo prije spomenute smjese. Najjeftinije je sredstvo 3 postotna otopina creolina. Ona se dobiva tako da se na jednu litru tople vode stave

dvije jedaće kašike creolina. Tom se tekućinom konj opere. Pranje se vrši tako da se nakvašena mjesta peru sa četkom koju se upotrebljava za timarenje (njegovanje) konja. Dakle, četka ne smije biti oštra nego dosta mekana. Konju se najprije opere glava, griva, leđa, rep, pa onda sve dijelove prema dolje. Ovaj način liječenja je lako provediv, samo treba paziti da se životinja neprehladi. Mjesto otopine creolina može se uzeti i otopina lyzola u istom postotku.

Kod goveda se upotrebljava isto creolinova otopina kao i kod konja. Ali nipošto upotrebiti sivu živinu mast. Goveče nju kao i sve živine masti, ne podnosi i brzo dolazi do otrovanja živom.

Za ušljive svinje mogu se prirediti kupke od creolina ili lyzola, ali najbolje je upotrebiti obično mašinsko ulje. Ili se uzme jedan dio petroleuma, a dva dijela ulja. S tim uljem se svinja poškropi (polijeva) po leđima. To je za svinje još najbolje i ušiju brzo nestaje. Nekada je potrebno i više puta polijevati. Ulje se sa leđa brzo razilazi po cijeloj životinji.

Kod peradi također dolaze uši u velikoj množini. Najlakše ih se može naći na zadnjem dijelu tijela. Znakovi koje ušljiva perad pokazuje su isti kao i kod ostalih životinja. Perad se neprestano bišće, mršavi i nevesela su. Kod pilića koji su tek dobili novo mekano perje, opaža se da su pera kao naglodana i providna mjestimice.

Kod ušljivih peradi, najbolje je da se duhan dobro smrvi u sitni prah, pa taj prah zaprašiti između perja na više mjesta.

Da bi se životinje unapred zaštitile od ušiju potrebno je u prvom redu čistoća i njega životinja. Staje životinja se moraju često puta desinficirati. Što češće treba mijenjati postelju i zamjenjivati ju čistom slamom. Isto tako zidove često bijeliti. Kod peradi vrijedi isto što i za ostale životinje. Preporuča se osim toga staviti i pod koke u gnijezda nešto praha od duhana.

Ima sredstava pomoću koji se mogu uši odstraniti t. j. da napuste svoga gospodara ili utamaniti t. j. uši krepavaju kada dođu u dodir s takvim jednim lijekom. Mnogo je bolje, a i svrsi shodnije upotrebljavati one lijekove pomoću kojih se uši utamanjuju. Samo treba paziti, da ti lijekovi ne smiju jako povrjeđivati kožu životinje, pošto može doći do upale i time se zlo može samo povećati.

Dobro je kod sisavaca ošišati dlaku, jer time ćemo mnogo ušiju i gnijezda odstraniti. Ali ne smije se ostati samo pri šišanju jer nismo zapravo ništa postigli. Umanjuje se doduše broj ušiju i njihovih gnjida, ali ipak ih dosta ostane. Mi znamo da se uši brzo rasploduju, pa prema tome nećemo imati baš nikakve koristi od šišanja u tome pogledu. Istina, šišanjem učinimo kožu pristupačnijom lijekovima. Mnogi su praktičari našli za nepotrebno šišati životinju budući da ima izvrsnih lijekova.

(Zadružna Svijest).

LJUDI.

Na tramvaju između Subotice i Palića, dupkom puno svijeta.

Prvi: Drekne i maši se za šešir.

Drugi: No što je?

Prvi: Malo što mi vjetar nije odnio šešir kroz pendžer.

Drugi: Dobro da si ga uhvatio, šteta bi bilo za njega.

Prvi: Što hoćeš s tim, da bi bilo šteta? Jučer sam ga kupio za 200 dinara.

Drugi: Pa zato kažem, da bi bilo šteta za njega, da ga vjetar odnese.

Prvi: Moj šešir? Moj novi šešir da odnese? Toga nema!

Drugi: Pa tako mislim, morao bi kupiti drugi.

Prvi: Šta? Jučer sam kupio i opet da kupim? Zašto bi morao kupiti drugi?

Drugi: Pa nemožeš valjda skočiti za njim sa jurećeg tramvaja?

Prvi: Nemožem skočiti? Pa dobro! Baš ne bih ni skočio!

Drugi: No vidiš, zato kažem da bi bilo šteta za njega, izgubio bi ga.

Prvi: Moj šešir da izgubim? No samo još to bi trebalo.

Drugi: Pa što bi radio, zar bi zaustavio tramvaj?

Prvi: Pa to se zna! Dakako!

Drugi: Hm, baš zgodno, al ne bi stao.

Prvi: Ne bi stao? Baš bih volio viditi.

Drugi: Šta misliš? Zar će tramvaj stajati, dok ti tvoj šešir tražiš?

Prvi: Srdito više: Pa kako to glupavo govoriš? Ja imam pravo na moj šešir, a jer sa jurećeg tramvaja nemogu skočit, dužan je da stane, ako neće da stane, mora mi poduzeće da plati

šešir, jer ga je odnio vjetar, što je napravio tramvaj.

Treći: Imaš pravo, tramvaj bi morao stati.

Četvrti: Lijepo bi morao stati! Otkud dolazi to, da ja čekam radi tuđeg šešira, kada imam važan posao na sudu? Skoro ću i ovako zakasnuti, pa još da i čekam?

Prvi: Tako? Ti imaš važnog posla i ja zato da ne dignem svoj šešir? Meni moj šešir i 200 din. nije važno?

Četvrti: Peci ti ili kuhaj tvoj šešir, šta mi briga, ali to bi trebalo još, da ja zato tu stojim i čekam, dok ti za šeširom trčiš, kad sam ja baš zato sio na tramvaj da brže stignem do suda.

Prvi: Ja da kuham i pečem svoj šešir? Peci ti tvoj! Ja sam moj šešir jučer kupio za 200 dinara — hoćeš ti meni kupit drugi ako mi ga odnese vjetar?

Četvrti: Nek ti kupi nevolja.

Prvi: Ali onda i mora stati tramvaj.

Četvrti: Odmah! Ja sam platio kartu i mene mora voziti onako kako je red. Nij' već još šta. Neće stati.

Prvi: Ali i ja sam šešir platio mora stati.

Četvrti: Znaj da nemože stati, ja sam kartu platio, a na 9 moram biti u sudu.

Prvi: Ali i ja moram u varoš pa ne bih mogao bez šešira, daj isplati mi šešir.

Četvrti: Oho!

Prvi: No nećeš platit? mora stati! kondukter — kondukter!

Više njih: Strašno! Čudo Božje. Nema pravo. Ima. Nema. Ima.

Četvrti: No čekaj samo kondukter!

Jedna žena: Ljudi Božji šta je? Jeste li pijani? Još ćete se i potući!

Prvi: Iz sveg grla više: stoj, stoj.

Četvrti: Ne stani, tjeraj — tjeraj brzo!

Sada se uzburu svi putnici, postane larma, gungula stiska:

Stani, tjeraj, ima pravu, nema! Vatra, kolju se! Bjež! U pomoć!

U tom tramvaj stigne do stanice, pa i onako stane hoćeš — nećeš.

(Ovaj slučaj ako se baš i nije doslovce dogodio ovako, ali mogao bi se dogoditi, jer smo ljudi i najradije prkosimo jedan drugom pa makar i iz živina.)

NERODNOST VOĆAKA.

Što je neka voćka nerodna najčešće su uzroci: posve neplodna zemlja, bujnost voćaka, nedovoljna njega naročito u pogledu proređivanje krune. Zato suho mjesto, često duboko sađenje i drugo.

Mršavu zemlju valja đubrenjem i obrađivanjem popraviti, a ako je uzrok izobilno proticanje soka što se najobičnije događa kod mladih i bujnih voćaka, onda u tom slučaju treba koru na stablu ili na debelim granama na nekoliko mjesta nožem izparati; naravno treba paziti da se ostali dijelovi stabla ne povrijede. Kod jako bujnih voćaka čini se još i to da se neke žile odrežu a grane u jesen prorijede.

Njega voćaka je također važna. Koliko puta vidimo, da se grane bez ikakvog razloga i posve na kratko prirezuju a čim jači rez, tim jače potjeraju mladice, jer sav sok navaljuje u ono nekoliko preostalih pupova, a ti izbiju u neplodne i jake šibe. Takva voćka ima mnogo jakih šiba (mladica) ali i ništa više. Čim se kod takve voćke počne redovno obrezivanje, tad nastupi ubrzo i redovito plodovitost.

Pa zato će oni koji nerazumiju obrezivati voćke bolje učiniti, ako obrezivanje ograniče samo na odstranjivanje takovih grana i grančica koje se križaju, isrepliću i krunu nagrđuju. Ako je uzrok suho mjesto onda valja češće zalijevati.

Ako su pak voćke preduboko zasađene pa uslijed toga ne rode, tad treba da se oko debla iskopa zemlja, kako obuhvata kruna do korijenova vrata. Nakon toga zemlja se odveze gdje ju trebamo. Ovu pak udubinu oko debla dobro pognojimo i prekopamo.

IZBAVLJENA DIVOJKA.

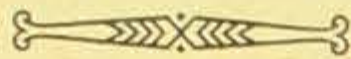
— NARODNA PISMA. —

Sio Ive ze večeru s majkom.
 Al besidi stara mila majka;
 „Nitko Ive u talambas lupa;
 Nisul' Turci obkolili dvore.“
 Od hitnosti od Senja Ivane
 Od hitnosti s golom sabljom trče.
 Kad: na vrati Toša knjigonoša.
 Kapu skida do zemlje se svija,
 Knigu daje od Senja Ivanu.
 Knjigu štije od Senja Ivane,
 Knjigu štije, grozne suze lije.
 Pitala ga stara mila majka:
 „Oj Ivane moje dite drago
 I dosad si bile knjige štio
 Al ih nisi suzama ronio.“
 Kroz plač majki Ive odgovara:
 „Što su do sad knjige dolazile
 Nisu bile krvljom napisane
 Već su bile crnim murefećom.
 Al ova je krvljom od obraza.
 Pisala je lipota divojka,
 Da mi Turčin otima divojku ...
 Malo joj je ostavio roka
 Malo roka tri nedilje dana
 Dokle Turčin svate ne sakupi.“
 Ivanu je besidila majka:
 „Ne brini se Ive moje dite;
 U teb' s' ujci gorske haramije.
 Piši knjigu i jednom i drugom
 Nek ti ujci u svatove dođu
 Nek povedu po dvanajst hajduka
 Pa će lako oteti divojku.“
 Piše knjigu Ive svojim ujkom
 Svojim ujkom i jednom i drugom
 Da mu ujci u svatove dođu
 I povedu po dvanajst hajduka.
 Kad je bilo vrime od vinčanja
 Skupili se Ivini svatovi
 I zasili u zelenoj gori.
 Al besidi Podoljenac Ive:
 „Oj nećaće od Senja Ivane
 Ti se popni na jelove grane,
 Pa pogledaj kroz zelenu goru,
 Da nas ne će iznebušit Turci.“

Popeo se od Senja Ivane
 Popeo se na jelove grane
 Pa pogleda kroz zelenu goru,
 Pa besidi od Senja Ivane:
 „Ja ne vidim nikog od Turaka,
 Ja ne vidim, samo govor čujem,
 Di pitaju janjičari Turci:
 Oj divojko draga naša dušo
 Ne imaš li kog od roda svoga,
 Roda svoga u zelenoj gori?
 A divojka njima odgovara:
 Imam ujka Podoljenac Ivu;
 Lipo će vas dočekati Ive:
 Iz pušaka zelenih krušaka
 Zagrišćete, progunit ne ćete
 Sa sabalja crvenih marama
 Otrt ć'te se progledat ne ćete.“
 Al besidi Podoljenac Ive:
 „Oj nećaće od Senja Ivane,
 Ti se popni na jelove grane
 Pa pogledaj kroz zelenu goru
 Da nas ne će iznebušit Turci.“
 Popeo se od Senja Ivane,
 Popeo se na jelove grane,
 Pa pogleda kroz zelenu goru
 Pa besidi od Senja Ivane:
 „Da bižimo kuda koji znamo
 Da bižimo ta evo su Turci,
 Ta ima jih, ko prolićom trave
 Sad ćemo svi izgubiti glave!“
 Al besidi Podoljenac Ive:
 „Ako skinem pušku sa ramena,
 Pa te stanem š njome udarati
 Ne će tebi divojka tribati.
 Moja j' puška u Drinu kovana;
 Tri kovača devet pomogača
 Kundak vezle tri vezilje mlade
 Kundak vezle tri miseca dana
 I u litu tri bijela dana.
 Dva su grla a četiri zrna;
 Kud pogledam promašiti ne će,
 A di pane melem tribat ne će.“
 Al stigoše janjičari Turci
 Navališe iz gore hajduci.

Potukoše, koji razbigoše.
 Sam ostade diver kod divojke.
 Al besidi Podoljenac Ive:
 „Oj divojko, draga moja dušo
 Odmakni se ti malo na livo
 Da te ne ću puškom naraniti.“
 Odmače se na livo divojka
 Puškom puče Podoljenac Ive
 I ubije ručnoga divera,
 Pa uzeše ruvo i divojku

Pa odoše Ivanovom dvoru.
 Lipo jih je dočekala majka.
 Častila jih tri bijela danka
 I lipe njim podilila dare
 Svim hajdukom s kajiši opanke
 A ujcima od lale košulje
 Pa se tada svati razidoše
 I odoše koji kuda znaše
 Ive osta s majkom i s divojkom.
 Onda bilo sad se spominjalo.

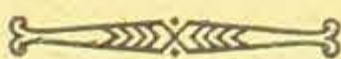
LJUBAV I DUŽNOST.

— NARODNA PISMA. —

Razboli se Latinović Andre.
 Nosila mu Marica divojka
 Žutih tunja u medu kuvanih
 I jabuka šećerom posutih.
 Nudila ga Marica divojka:
 „Uzmi tunja u medu kuvanih
 I jabuka šećerom posutih.“
 Al sa Andre njojzi odgovara:
 „Ne mogu ti Marice divojko
 Sva se aspa na srce sasula . . .“
 To izusti a dušu izpusti.
 Kajala ga Marica divojka
 Kajala ga tri godine dana.
 Prvu god'nu kola ne igrala
 Drugu god'nu kosu ne češljala
 A za treću lica ne umila.
 Kad je prošlo tri godine dana
 Zaproši je car vlaški Stipane.
 Zelenu joj pokrojio svilu,
 Da ne kaje Latinović Andru.
 Kad je bilo vrime od vinčanja,
 Kupi Stipe gospočke svatove,
 Sakupio hiljadu svatova.
 Zdravo došli i natrag s' vratili
 I povelu Maricu divojku
 Kad su oni već na putu bili,
 Ugledala Marica divojka

Ugledala lipog Andre dvore,
 Pa besidi Marica divojka:
 „Da je srića lipog Andre dvori,
 Da je srića, da po vama šetam
 Al nesrića, pokraj vas ću proći.“
 Kad su došli spram Andrih dvora
 Ugledala Marica divojka
 Ugledala lipog Andre Majku
 Pa besidi Marica divojka:
 „Da je srića lipog Andre majko,
 Da je srića da mi zapovidaš
 Al nesrića kraj tebe ću proći.“
 To dočuo car vlaški Stipane
 Pa besidi car vlaški Stipane:
 „Zar i sada
 Kaješ Mare Latinović Andru?“
 Al besidi Marica divojka:
 „I moje ću čedo zaklinjati,
 Neka kaje Latinović Andru!“
 Razljuti se car vlaški Stipane
 Pa on vadi sablju od bedrice
 Pa udara Maricu divojku.
 Kako ju je lako udario,
 Sa crnom je zemljom sastavio.
 Pa besidi car vlaški Stipane:
 „Od zle kučke ni štene ne valja!“
 Onda bilo, sad se spominjalo.

Iz zbirke J. P. Jablanović.

TRI LOPOVA.

U Bagdad su jednom pošla na vašar tri lopova.

Uz put sretoše jednoga seljaka, gdje jaše na magarcu, a za njim je trčala koza sa zvonom oko vrata.

„Ja sam kadar ukrasti čovjeku kozu, a da on toga i ne primjeti!“ pohvali se prvi lopov.

„A ja ću mu ukrasti magarca!“ odvrati drugi lopov.

„Ako vam to uspije, ja sam pripravan, da mu ukradem njegovo odijelo!“ reče treći lopov.

I odmah se sva tri lova dadoše na posao. Oprezno skine prvi lopov kozi zvono sa vrata, te ga priveže magarcu o rep. Na to se izgubi sa kozom. Seljak je još dugo jahao, dok je primjetio, da mu nema više koze. Badava je tražio i pitao prolaznike. Tada mu se približi drugi lopov, te će mu; „Nedaleko odavdle sam sreo čovjeka, koji je tjerao pred sobom jednu kozu“.

Seljak ga zamoli, da mu malo pridrži magarca, a sam pojuri na onu stranu. Nakon dugoga traženja vrati se seljak ali koje li iznenađenje za njega, kada nije više ni magarca našao.

Očajan produži on put pješice.

Kod jednog zdenca ga dočeka treći lopov, teško uzdišući i jaučući.

Seljak se sjeti one stare poslovice: „Koga pogodi grana, taj jauče; a koga pogodi stablo, taj zašuti za uvijek...“ Zato on upita ugursuza:

„Zašto tako stenješ, efendijo?“

„Ah, ja sam propao čovjek stenjaše lopov“.

„Teško da ti se desila veća nesreća nego meni“, primjeti seljak. „Imao sam dvije životinje, jednoga magarca i jednu kozu i oboje mi je nestalo na čudan i nerazjašnjiv način. A sada nemam više ništa na ovome svijetu“.

„Ja sam malo više izgubio nego ti!“ odvrati mu lopov. „Ja sam ostavio ovdje na rubu zdenca jednu kutiju, punu dragulja, koju sam morao odnijeti kalifu u Bagdad. A ta mi je kutija pala u zdenac. Uh, kako će me kalif kazniti radi ove moje neopreznosti!“

„Pa zašto ne tražiš svojega blaga?“ poviče seljak začuđeno. „Zdenac nije baš tako dubok“.

„Ne usuđujem se dolje u zdenac, jer imam bolesnu nogu“, odvrati mu lopov. „Rado bih nekome dao deset cekina, kad bi mi donio moju kutiju.“

Seljak nije mnogo razmišljao, jer je odmah uvidio, da je ovo lijepa prilika, da nadoknadi svoj prijašnji gubitak. Zato će on lopovu:

„Ako mi platiš deset cekina idem dolje i donijet ću ti kutiju!“

Lopov je pristao, a seljak se svuče i siđe dolje. No tek što je bio dolje u vodi, tat je zgrabio njegove haljine i utekao s njima.

Dugo je seljak tražio, dok mu nije sinulo, da ga je taj čovjek prevario. Pun crnih slutnja izvuče se on iz zdenca, i kada nije vidio ni svojih haljina, bio je tvrdo osvjedočen, da se toga dana s njime gadno našalio sam crni đavo.

OMLADINSKE NARODNE PISME.

— IZ ZBIRKE MATICE HRVATSKE. —

Sinoć krupa u moj pendžer lupa,
Nije krupa, već dikina ruka.
Ja izađoh na velika vrata,
A već dika preko pô sokaka;
Rukom maše, nešto će da kaže,
Prstom miče, ne će da me viče,
Da ne čuju ti naši zlotvori.

Sinja maglo, ti ne padaj na me,
Već ti padaj dragom na oranje,
Gdje moj dragi svu godinu ore.
On ne ore da mu žito rodi,
Već on ore, da jagode rode,
Da mu draga u jagode dođe...
Draga došla, a jagode prošle.

L'jepo ti je rano uraniti,
Dvor pomesti, vode donijeti,
Na vodici cvijet ostaviti.
Kad mi dragi na vodicu dođe,
Nek mi cvijet na vodici nađe!
Nek zna dragi, da sam dolazila.
I na vodi cvijet ostavila.

Misliš, dragi, ja se uzdam u te?
Vjera moja, ne uzdam se u te:
Udat ću se, uzdati se ne ću;
Još imade gore nelomljene,
I gospode mlade neženje.
Tko moj bude, oženit se ne će;
Čija budem, udat mu se ne ću.

Da sam, Bog dô, kutija šećera,
Ja bih znala, gdje bih se prosula;
Prosula se po dragog dušeku,
Kad se prene, neka šećer bere,
Kad se budi, nek me mladu ljubi!

Što si žuta, velika djevojko,
Što si žuta, kad bolesna nisi?
— „Kako ne ću jadna biti žuta,
Izjede me briga dilberova.
Jedna briga: gdje ću ga vidjeti,
Druga briga: gdje ću ga poljubiti,
Sreća briga: vidjet će me nana“.

Šumo gusta, puna ti si hladna!
Srce moje još punije jada.
Šuma će se hlada ishoditi,
Srce moje jada za nikada;
Šuma hlada, kad lišće opada,
Srce jada, kad u zemlju pada.

Mjesečina, da je pomrčina!
Da se oblak na vedro navuče.
Da se luče kroz prozor dovuče!
Prozor ciknu, moja majka viknu:
„Kučko jedna, alaj si mi vredna!
Da znaš tkati, kô diku dozvati,
Da znaš presti, kô diku dovesti,
Da znaš šiti, kô sitno ljubiti!“

Sinu munja preko našeg guvna;
Nije munja, već se digla buna.
Mile šure novog zeta jure;
Koji s vilam' koji s lopatama.
„Nisam s'jeno, da me sadijete,
Nit sam žito, -da me izvijete,
Već sam momak, da me objesite,
O zlo drvo, djevojačko grlo,
O' naj lanac djevojkin đerdanac!“

Šta moj dika radi na salašu?
Baštu gradi, badem-drvo sadi.
Badem brala velika djevojka,
Badem brala, porub poderala,
Pa besjedi velika djevojka:
„Diko moja, da mi suknu rubiš!“
— „Nisam žena, da ti suknu rubim,
Već sam junak da ti lice ljubim,
Lice ljubim i da suknu kupim“.

„Moja mati, boluje mi dragi.
Bi l' otišla, da vidim, što radi?“
— „„Nejdi kćeri, ja te odgovaram;
Ima ljudi svakojakih čudi,
Reći će ti, da s' ga otrovala.““
— „Što b' mu, majko, od otrova dala?
Miloduha ili dragoljuba?
Miloduh se od milosti daje;
Dragoljub se od dragosti prima.“

Moja majka moga diku klela:
 „Huljo jedna i obješenjače!
 Što si moje čedo izujedo?
 Juče bilo b'jelo i rumeno,
 A danas je modro i zeleno!“

Marica se niz to polje šeta,
 Kuda raste neven do koljena,
 Neven joj se skuta dohvataše.
 „Oj nevene, ne hvataj se mene!
 Nije meni do šta-no je tebi;
 Već je meni do moje nevolje!
 Mlad me prosi, rod me staru daje.
 U stara je svakojako blago:
 Prvo blago: groši i dukati;
 Drugo blago: konji i volovi;
 Vrani konji i plavi volovi;
 Treće blago prebiješe ovce.
 Nije blago ni srebro ni zlato,
 Već je blago što je srcu drago!“

Na dvoje se sunce razdvojilo,
 Priko gore u Ivine dvore.
 U tim dvorim' nigdi nikog nema,
 Već sam Ivo u dušeku spava,
 Iznad njeg se tiho draga šeće,
 Tiho šeće da ga ne pobudi.
 Ne budi ga rukom ni rukavom,
 Već ga budi od bisera granom:
 „Ustan' srce granulo je sunce!“

Divojka je sinju maglu klela:
 „Sinja maglo, raja ne vidila!
 Što si moga dragog zanijela?
 Zanila mu puta i raskršća,
 Da ne more mome dvoru doći!“

Crne oči, veselo gledajte!
 U staru se diku ne uzdajte!
 Sad se meni nova dika javlja,
 Nova javlja, stara zaboravlja.
 Imam sreću, al se udat ne ću,
 Dok se moja ne oženi dika,
 Dok ne vidim koju će uzeti:
 Il će bolju, il od mene gorju.
 Al ja znadem, da on gorje ne će.
 Al od mene bolje dobit ne će;
 More bolju, al milije ne će.

Oj volaru, medena ti usta!
 Tjeraj vole, gdje je šuma gusta!
 U šumi je kruška podsječena,
 I na kruški torba obješena.
 U torbi je svilena marama,
 U marami zlačena jabuka,
 U jabuki devet prstenova,
 I deset burma pozlačenc!

Lako ti je poznati djevojku,
 Koja nije kod majke ljubljena;
 Ona ide kô da paun šeće,
 Kad se smije kô da sunce grije,
 Kada gleda kao sjajna zv'jezda,
 Kad se krene mjesečina s'jeva!

Čula jesam, da se ženi dragi;
 Nek se ženi, i meni je drago!
 I ja ću mu na veselje doći,
 Donet dare, što sam sigurala:
 Svakom svatu tananu košulju,
 Đuegiji šarenu maramu,
 Uz maramu jadiku jabuku;
 Gdjegod stane, da za mnom
 [uzdane!]

Mene moja suitovala, majka,
 Da ne pijem crvenoga vina,
 Da ne nosim zelenoga vinca,
 Da ne ljubim mlađana junaka.
 Kad sam jadna promislila sama:
 Nema lišca bez rumena vina,
 A lipote bez zelena vinca,
 Ni ljubavi bez mlada junaka.

Ala mi je teško na savitku,
 Na savitku, gdje ostavljam diku!
 Kući idem, a sve natrag gledim,
 Natrag gledim, moram da se jedim.
 Osta dika, ostaše mi druge,
 A ja idem kući puna tuge;
 Kući idem, jer me zove brata,
 Ima više već od pola sata.
 A kad kući ja u krevet ležem,
 Oči moje ja maramom vežem.
 Al zaludu, ne mogu zaspati,
 Do ponoći moram uzdisati
 Za savitkom i za mojom dikom.

UREDNIKOVO PISMO.

HVALJEN ISUS!

DRAGI RODE!

Pišem Ti ovo par riči, da Te potsitim, da će naša „Sub. Danica“, ako Bog da, slaviti na godinu (1933.) svoj zlatni jubilej – pedesetgodišnjicu svoga teškoga, ali blagoslovljenoga rada za Rod svoj. Za ovo pô vika bila nam je „Danica“ i otac i majka, i brat i sestra, a to hoće i od-sele da bude.

Da ovu Danicinu slavu što dostojnije proslavimo, molim sve rodoljube i prijatelje, da mi pošalju iz svakog bunjevačkog i šokačkog mista kratak narodopis i koju fotografiju narodne nošnje, kuće, crkve ili šta imadunajlipšeg i najznamenitijeg u svom mistu. Vrlo će mi dobro doći i narodne pisme, kakvi evo i sad imau „Danici“, i onake od dike i groktuše i bećarske; ima lipih narodnih pripovidaka, molitvica, zagonetaka, sve to lipo napišite ove zime, onako kako to sam narod govori i piva, pa onamo oko Đurđeva il još i prija pošaljite na ovu adresu: „Subotička Danica“ Subotica, VI. Prestolonasljednika Petra ul. 6. Još Vas molim da se postarate i o tome, da „Sub. Danica“ uđe u svaku bunjevačku i šokačku kuću.

Sve Vas bratski pozdravlja i svakog Vam dobra želi od Boga

Urednik „Danice“.

ZA REDUŠE I STANARICE

Svatko ima soli u kući, jer bez soli nema valjanog jela ni začina. Ali sol je i vrlo dobar kućni lijek. Svake nedjelje treba bar jedanput isprati usta solju, da meso oko zubi postane čvršće.

Ako nam se oči umore od čitanja, dobro ih je isprati u slanoj mlačnoj vodi, a ako su ti noge umorne od teškog rada, onda naspri u toplu vodu dosta soli i napari noge. Umornost će proći, a noge će biti jače. I kad vrat zaboli, dobro ga je slanom vodom ispirati. Hunjavice će brzo nestati, ako slane vode u nos usrkneš, a žgaravicu ćeš izliječiti, ako uspeš u vodu pol žličice soli.

Ako te komarac ili osa ubode, ili ako se opečeš, uzmi slane vode ili pomiješaj sol sa uljem, pa čvrsto natari ono mjesto. Ako što otrovno pojedješ, uzmi dvije tri žličice soli i metni $\frac{1}{4}$ litre vode, pa popij. Za čas ćeš ono, što si pojeo, povratiti. Eto kako si lako može čovjek pomoći. Zato treba imati soli uvijek u kući — ali u glavi, jer sve upute ne pomažu onomu, tko u glavi soli nema.

Mravi u vrtu. To su dosani gosti, zato ih moramo protjerati. Vele, da se najbrže i najsigurnije protjeruju borovim uljem. Nasipi u mravinjak ulja pa će ih ubrzo nestati. Istu uslugu čini i petrolej. Drugi opet posipavaju mravinjake kamforom, jer mravi ne trpe kamforov miris. Neki opet preporučuju lišće od paradajke, a neki zalievaju mravinjake kipućom vodom.

Žabe u vrtu. Mnogi ne trpe žabe u svom vrtu. Tjeraju ih ili ih ubijaju, ne znaju, da su žabe u vrtu veoma korisne. One tamane raznovrsne bube, štetočine, koje su neprijatelji našeg povrća. Žabe obično izlaze noć u lov, dok se po danu skrivaju u rupama,

pod kamenjem i grudvama. Engleski vrtlari ne samo, da ih ne tjeraju iz vrta već ih kupuju i meću u vrt il voćnjak. Ne tamanimo dakle žaba u svom vrtu.

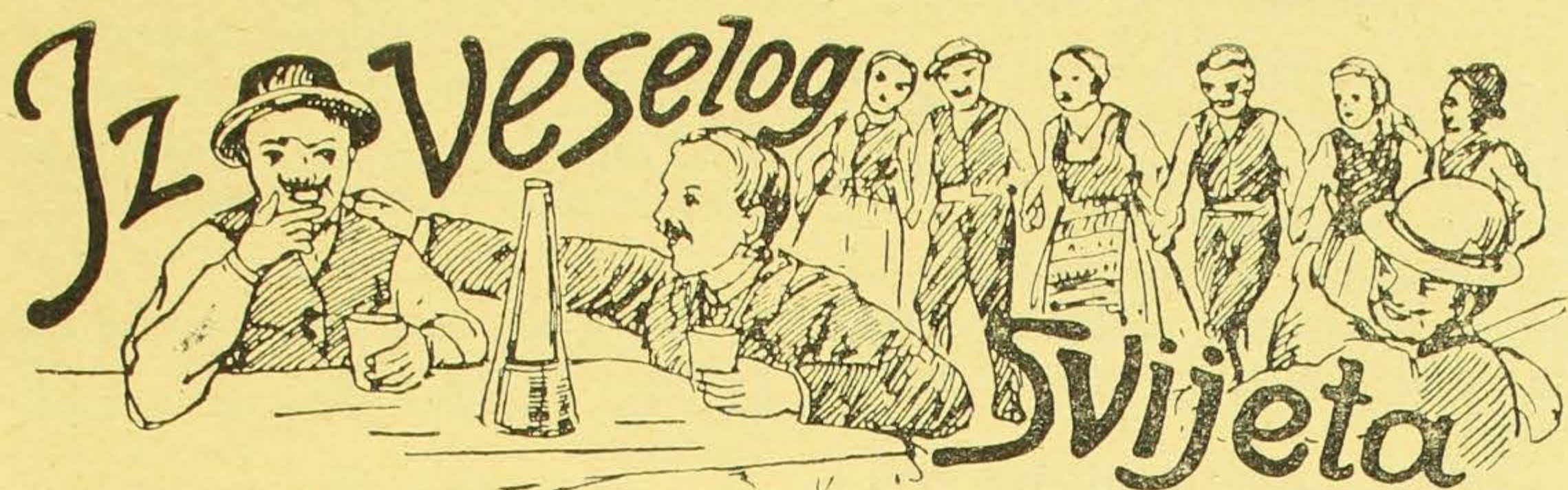
Smrznute jabuke ne će se pokvariti, ako ih metneš u hladnu vodu. Nalij u lonac vode ali toliko, da jabuke iz vode ne vire. Kada se led otopi, izvadi jabuke, dobro ih izbriši i metni u hladnu sobu, gdje je ipak donekle toplo. Ako ih metneš u naloženu sobu, pokvarit će se.

Voćke koje nisu istjerale. Vrlo često se dešava, da voćke zasađene s proljeća, dugo neće da tjeraju, i ako im ne pritekemo u pomoć najzad i uginu. Pomoć se sastoji u slijedećem: Treba voćku što prije izvaditi iz zemlje. Mjesta gdje je korijenje orezano naći ćemo da su pocrnila. Takvo korijenje treba ponovo orezati do zdravog dijela i voćku zasađiti. Treba paziti da korijen voćke ne stoji dugo na suncu i vazduhu da se ne bi sušio. Ako voćku ne možemo odmah zasađiti, treba korijen metnuti u vodu.

Protiv promuklosti dobro je ovo sredstvo: komad flanela umoči u vrelu vodu i poštrcaj terpentinovim uljem i metni kao oblog oko vrata. Isti taj oblog može služiti i kod reumatizma i trganja.

Znaci koke dobre nosilici jesu ovi: dobre su nosilice mirne i pitome, zadnje idu ne sjedalo a prve silaze s njega. Imaju usku finu glavu, slabe kosti; oči krupne i okrugle, ponešto izbočene. Oroz im je gladak. To treba da znadu naše stanarice koje će koke ostaviti „za sime“, a koje za prodaju ili za klanje.

Meso ostane svježije, ako se umota u platno, koje je navlaženo u octu (sirćetu).

JEDNOSTAVAN RECEPT.

— Dobio sam od liječnika izvršno sredstvo za znojenje.

— A što je to?

— Račun!

U RESTAURACIJI.

— Gospodine nadkonobaru, ta ovo pile je samo kost i koža!

— Ako gospodin želi, donijet ću i perje, odgovori nadkonobar.

GLUH ZA NUŽDU.

Putovao Ličanin po Srijemu i stiže uveče bogatom Švabi, a društvo baš kod večere.

— Dobar večer gazda!

— Bog dao, a otkuda si ti?

Ličanin gladan, ne zovu ga k stolu, a on se napravio gluh:

— Hvala ne ću!

Gazda veli družini: Taj je gluh — pa opet jačim glasom upita:

— Odakle si ti?

— Hvala! Ne ću?

— Ej, otkale si ti?

— No baš kad me toliko zovete evo me, — reče, dođe k stolu i udri jesti.

DUG I PONOS.

— Konj, kojega ste mi prošle nedjelje prodali ima jednu mahnu. Uvijek drži spuštenu glavu.

— To je samo zbog ponosa. Čim mi ga isplatite, on će odmah ponosno uzdignuti glavu, a ovako se stidi.

KOLIKO DALEKO?

Stranac: „Dobri čovječe, koliko je daleko, dok dođe najbliža krčma?“

Seljak: „Eh. ako ne pođete onamo, nikad krčma ne će doći ovamo.“

SVAĐA.

Miša: „Pih, tvoj je otac cipelar, a ti ni čitave cipele nemaš.“

Đuka: „A tvoj je otac zubar, pa opet tvoja mala sestra nema ni jednog zuba.“

RAZUMIJE SE.

Narednik: „Kakav mora da bude vojnik, ako želi da bude sahranjen sa svim vojničkim počastima?“

Redov: „Vojnik mora biti mrtav.“

NIJE ON KRIV.

Majka: No ti si Mato baš jedno nevaljano derište! Štogod ti kažem, ti na jedno uho čuješ, na drugo puštiš.“

Mato: „Pa ja nisam kriv što imam dva uha!“

GMIZAVCI.

— Gmizavci (puzavci) su životinje koje gmižu na trbuhu. Tko zna da mi kaže jednoga gmizavca?

— Ja znam: Moja mala sestra.

NASAMARIO GA.

Dode seljak prvi puta u Zagreb i zapita jednoga gospodina: „Molim vas lijepo gospodine, gdje je Jelačićev trg?“

Gospodin ga pogleda i odgovori zlovoljno: „Jelačićev trg? Pa to u Zagrebu znade svaki bedak.“

Seljak: „Zato sam vas baš i zapitao.“

POGREŠKA.

„Doktore, vaša punica izgleda još sasvim mladenački!“

„Oprostite, prijatelju, ali to je moja žena, a ne punica!“

„Joj oprostite dragi doktore, ali što ćete, svak može pogriješiti. I vi ste sigurno pogriješili više puta u vašoj službi zar ne?“

„Jest, druže, ljuto sam pogriješio jednom, kad sam bolesnika, ne znajući, da je milijunaš, ozdravio za sama dva posjeta!“

DUBOKO.

Žena brblja, a muž samo šuti i kunja. Dosađilo ženi, pa će mužu: „Daj izvali i ti štogod dubokoga!“

Muž: „Pa eto: bunar!“

KOD DIVLJAKA.

Putnik: „Zašto ste ovog objesili?“

Crnac: „Zbog uvrede veličanstva. Kazao je, da je punica našeg poglavice, koju smo jučer pojeli bila veoma žilava.“

AH TA DJECA.

— Katice, to je nečuveno od tebe, da s prstima jedeš uprljat ćeš ih.

— Ali, mamice, ta moji prsti su i onako već uprljani!

KOD UPISA.

Učitelj pita đake neke podatke koji su mu potrebni. Dode i do maloga Tončeka i zapita: Gdje si ti rođen Tonček?

— Kod kuće — bio je Tončekov odgovor.

OPREZ.

— Zašto, gospodine, uvijek ustajete prije nego naručite novu čašu piva?

— Ja samo iskušavam da li se još mogu držati na nogama.

NA OSTAVINSKOJ RASPRAVI.

— Vašemu je ocu bilo dake osamdeset godina, kad je umro. A je li bio sve do smrti kod zdrave pameti?

— Vidit ćemo, kad otvorište testament.

NA STRAŽI.

— Stoj! Tko je?

— Dobar prijatelj s bocom rakije!

— Dobar prijatelj može dalje ići, a rakija je zaplijenjena.

KUHANJE.

Došlo među mladim supruzima do male nesuglasice. Žena reče svome mužu:

— Eto sve ja samo za tebe radim, kuham, pržim, pečem, a šta od svega toga imam?

— Ali zato imam ja... grčeve u stomaku.

Najnovije vijesti o sjajnim priznamicama što su ih zahvalne mušterije upravile na tvorničku kuću satova H. Suttner u Ljubljani br. 311 potvrđuju ponovno, kako je korisno tražiti veliki ilustrirani godišnji cjenik prije no što se kupuju satovi, te zlatna i srebrna roba. I naši čitatelji dobit će ovaj lijepi cjenik posve besplatno ako ga zatraže od tt. Suttner. Tvrtka šalje džepne satove već od 44 Din. budilice već od 49 Din. ure narukvice već od 98 Din. i td., sve takorekući uz originalne tvorničke cijene.

NADMUDRIO IH.

Došao ciganin u gospodske dvore, a tamo oveće društvo, pa zaište čašu vina. Da se s njime našale, dade mu domaćin vino i reče:

„Moraš nam reći kakvo je. Ako rečeš, da je dobro, dobit ćeš batina, ako rđavo, opet će biti batina!“

Cigo ispije čašu:

„Uh, dragi, gazda, zaboravio sam probati, nego natoči još jednu, pa ću ti reći kakvo je vino.“

Domaćin natoči; cigo ispije i reče: „Ova druga čaša vina bila je baš kao i prva!“

POŠTENJE.

— Vjeruj mi, da poštenjem i radom može čovjek daleko doći. Pogledaj Škrbića, pred deset godina došao je s jednim parom poderanih cipela, a sad ima sigurno dva milijuna.

— Čovječje! pa šta radi s tolikim cipelama?

ZATRČAO SE.

Žena: Sinoć si prilično ljospnut došao kući.

— Šta ti je na pamet palo.

— Pa sam si rekao.

— Zar ti držiš šta do toga, što čovjek u takvom stanju kaže.

U ŠKOLI.

Učitelj: Imenuj koju tekućinu, koja se ne smrzava.

Đak: Vruća voda!

KAKI HVALJEN ISUS, TAKI I AMEN.

— Kako je, Cigane?

— Dobro brate!

— Kako je, majstore?

— Dobro, hvala Bogu, gospodaru!

LAKO JE NJEMU.

Zvonko (plače): „Mama, daj mi kruha, gladan sam.“

Mama: „Čekaj, čekao je i onaj, koji je pao s kruške.“

Zvonko: „Da, lako je njemu bilo čekati, kad se najeo krušaka.“

NA SUDU.

„Optuženi vi imate pravo da uložite priziv protiv osude.“

„Košta li to nešto?“

„Ne, ne košta ništa.“

„Tada se ne žalim. Kad ništa ne košta, ništa i ne vrijedi.“

DOBAR RAČUNDŽIJA.

Učitelj u školi tumači djeci, kako se mogu zbrajati samo stvari iste vrste, na primjer: 2 krave i 2 krave je su 4 krave, 2 jabuke i 2 jabuke jesu 4 jabuke. Uto se digne mali Perica, sin mljekaričin, pa će učitelju: „Molim, gospodine, i voda i mlijeko nisu jedno te isto, pa ipak 2 litre mlijeka i 2 litre vode daju 4 litre mlijeka. Tako moja mama radi, da ima više mlijeka za prodaju.“

NATAŠTE.

Majka (svom sinu Bučoti). „Bučo, kako možeš natašte jesti tako nezrele jabuke?“

Bučota „Ah mama, ja ne jedem natašte, jer sam pojeo već četiri jabuke.“

Rana starost imade svoj razlog ponajviše u lošoj probavi te uslijed toga u poremećenom kolanju krvi. U takovim slučajevima preporučuju se dietetična sredstva kao što su mineralne vode, Planinka — čaj — Bahovec i td. Ovaj Planinka — čaj — Bahovec iz ljekarne Bahovec u Ljubljani naročito se hvali te se dobiva u ljekarnama za 20 dinara po kartonu. Mnogo kretanje također je za preporučiti. —

UVJERIO SE.

Mali Ivica, sin bogatog tvorničra, otišao je prvi put u školu. Kada se vratio, zapitaju ga kod kuće, kako je bilo u školi.

— Sve je to laž, — odgovori Ivica.
— Na vratima piše I. razred, a kad tamo, unutra su drvene klupe.

NE SMIJE REĆI.

Učitelj: No, Mirko, zašto nisi jučer bio u školi? Gdje si bio?

Mirko: To vam ne smijem reći.

Učitelj: A zašto mi ne smiješ reći?

Mirko: Ne usuđujem se!

Učitelj: Da nisi učinio kakvu budalaštinu?

Mirko: Nisam; nego imali smo svi-njokolje.

Učitelj: No, pa to si mi mogao odmah reći!

Mirko: O ne! kod kuće su mi rekli, da ne smijem reći, jer ćemo i sami sve pojesti!

ZANIMIVI PODATCI.

— Što ti je otac?

— Umro je.

— A što je prije bio?

— Živ.

LOGIKA.

Petar: „Zašto nosiš po lijepom vremenu kišobran?“

Pavao: Kada kiša pada, nosi ga otac.“

POGODIO.

Učitelj: „Tko zna, zašto se misli, da je nekada pustinja Sahara bilo more?“

Josip: „Ja, gospodine učitelju?“

Učitelj: „Zašto, Josipe?“

Josip: „Jer Crnci i sada nose gaćice za kupanje!“

DOBRO SHVATIO.

Učiteljica: „Vidiš, Janko, kad mi se zijeva, onda stavim ruku pred usta. Što misliš zašto to radim?“

Janko: „Da vam ne ispadnu umjetni zubi.“

ULJUDNOST.

— Zašto zatvaraš oči?

— upita prijatelj jednoga mladića, koji je sjedio u tramvaju.

— Zato, što ne mogu vidjeti, da gospođe stoje.

LJETOVANJE.

— Kamo ćete vi ovoga ljeta na praznike?

— Kako sada izgleda u stečaj.

GOSPOĐICA NA SELU.

— Koliko je stara ova krava?

— Dvije godine!

— Po čemu to znate?

— Po rogovima.

— Pa da naravno — ima dva roga.

DVOMISLENO PITANJE.

Dode jedan u apoteku: „Ne mogu po noći spavati, imate li kakav prašak?“

„Protiv besanice ili protiv stjenica molim?“ odgovori apotekar.

IZ VELEGRADA.

Ulicom prolaze mrtvačka kola.

„Oprostite“, upita jedan gospodin, „tko je umro?“

„Gospodin u kovčegu“, odgovori namještenik pogrebnog voda i ode ponosno dalje.

Vlastiti interes svakog bolesnika, koji želi da ozdravi od astme, plućnih bolesti, zahtjeva, da si dobavi potpuno besplatno i franko poučnu brošuru sa slikama i da izrabi ponudu opće poznate firme Puhlman & Co., Berlin 481. Müggelstrasse 25-25 a. koja postoji već mnogo godina. Pazite na oglas u oglasnom dijelu.

IVIČINA MUDROST.

— Telko, možeš li ti sa svojim zubima gristi orahe?

— Ne mogu više, moj Ivice!

— Onda pripazi malko na moje orahe!

OTAC I SIN.

Otac (srdito): Ti nevaljančine, zar misliš, da je meni drago, što te svaki dan moram tući!

Sin: „Ali, dragi oče, ni meni nije to ugodno“.

KRALJEVSTVO I ŽENA.

Kad su jednom upitali jednoga državnika, kako to, da u nekim zemljama preuzimaju prinčevi vlast već u četrnaestoj godini, a ženidba je dopuštena tek u osamnaestoj godini, odgovori:

„Ali, gospodo, mnogo je lakše vladati kraljevstvom, nego ženom.“

RASTREŠENOST.

Profesor (đaku koji ga je posjetio): „Tako, momčiću što radi vaša gospođica sestra?“

Đak: „Molim, gospodine profesore, ja nemam sestre, već brata“.

Profesor: „Ah tako — da, da — onda sam vas zamijenio s vašim bratom“.

TVRDA GLAVA.

— Mamice, Franjo mi je razbio lutku!

— Pa kako je to napravio?

— Ja sam ga udarila s njom po glavi.

NEUGODNA NAVIKA.

Moja žena ima tu neugodnu naviku, da nikad ne liježe prije dva sata noću“.

„Pa šta radi čitavu noć?“

„Čeka na mene“.

NAKON DUGOGODIŠNJEG ISTRAŽIVANJA

uspjelo mi je sastaviti takav krem i sapun, koji je potpuno (neutralan) neškodljiv; u njemu nema sredstava koja škode organizmu, a i-pak postane od njega koža bijela, čista i mekana. Zato svaka djevojka, koja hoće da joj lice bude čisto i svježe neka upotrebi

NADA KREM i SAPUN

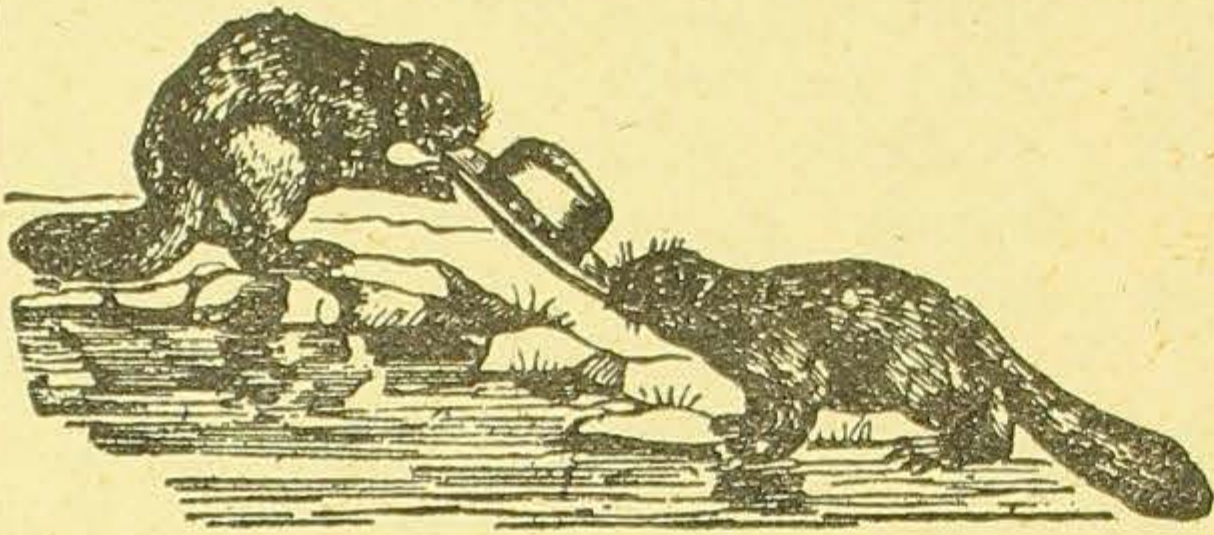
ZA LICE

pa će se uvjeriti i sama na svoju najveću radost, da je kod stalne upotrebe uspjeh siguran i neškodljiv. — Dobije se kod

Drogerije „NADA“ V. GABRIĆ Subotica

TELEFON BROJ: 637.

HENRIK WEISS, SUBOTICA

Veliko stovarište specijalnih
kapa i šešira

BORSALINO

i francuski

MOSSANTO

šeširi stalno na skladištu.

Jelačićeva ul. broj 5.

(Kod male kapele.)

ŠTAMPARIJA

JOSIP HORVAT

IZRAĐUJE:

Pozivnice, do-
pisnice, pisaće
papire, kuverte, po-
smrtnice, plakate cir-
kulare, vizit karte,
svakovrstne knjige
i sve ostale tis-
kanice uz

najjeftinije cijene.

Najtačnija izradba!

SUBOTICA, Jelačićeva ul. 5.

(KOD MALE KAPELE.)

Oglašivanja

u kalendarima

Obavlja uz najpovoljnije
uslove stari specijalni stručni

BLOCKNEROV

kalendarski odio u koncernu

INTERREKLAM D. D.

ZAGREB

Masarykova ul. 28.

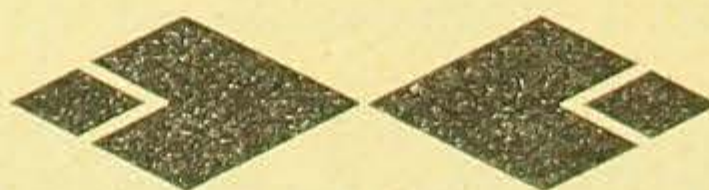
Telefon 21-65. Pošt. pret. I-78.

Predlozi i troškovnici besplatno.

KALOR J. REICH

TRGOVINA MANUFAKTURNE ROBE

SUBOTICA, JELAČIĆEVA UL. 9.

Čovjek, njegova obuća i njegov karakter.

Micika, kćerka bogatog trgovca blagom, Miklenića, nije samo ljepušasta, nego imade i druge dobre odlike, koje obećavaju, da danas-sutra postane jedna od najboljih kućanica Trnave i cijele okolice. Nije čudo, da su sve majke, kojih sinovi su bili dozreli za ženidbu, podržavale prijateljske odnose sa obitelji Miklenić, — ali nikako ne samo radi miraza.

Micika je bila u teškom duševnom položaju, da bira između dvojice mladića, a to su bili Tonček i Mirko. Njoj se naime vrtio u glavi neki roman, u kojem je čitala „Karakter je sve“. Taj roman joj je konačno objasnio položaj.

Između Tončeka, marljivog, mirnog i inteligentnog sina mjesnog gostioničara i Mirka, lakoumnog bečara sina načelnikovog, razvila se je radi nje neka tajna mržnja, i nezna se, kako će se stvar među njima još svršiti. Micika je i s jednim i s drugim jednako ljubezna i pažljiva, pa tako nema ni Tonček ni Mirko uzroka da gubi nadu. Raspoloženje je na vrhuncu. Micika sama najviše trpi. Da barem nije čitala taj nesretni roman! Tko će ju savjetovati? „Karakter je sve“ je krilatica, koja joj je kao mora ležala na duši.

Međutim imade Tonček, miran mislilac, svoju bombu u pripravi. On je kroz mjesec dotjerivao svoju vanjštinu, uvijek je nosio čista odijela, a osobitu je pažnju posvećivao svojim cipelama. Ova njegova taktika dobro je djelovala dakako i na Miciku. Kad je već sve bilo zrelo, podmetnuo je Tonček u dogovoru sa Miklenićevom sluškinjom, Miciki neke novine i strpljivo je čekao na učinak.

Slučajno nađe Micika te novine i tu je bio članak, koji je Miciki odmah pao u oči:

„Čovjek, njegova obuća i njegov karakter“.

Kartaši i uopće ljudi, koji su sa svim mogućim zlim navikama opterećeni, ne polažu nikakove važnosti na svoju vanjštinu a poglavito ne na cipele. Podplati su im redovito luk-

njasti, petice zapuštene i podkresane. Takovi ljudi nemaju smisla za obitelj i nisu dobri muževi“.

Micika se prepane! Ona je naime dobro opazila, da su Mirkove petice vječito naherene. Dakle on je kartaš i ne može biti dobar muž? Ona čita dalje:

„Neharene petice mogu da znače i to, da su ti ljudi veliki lakoumnici, vole se zaduživati i rado žive na tuđi račun“.

Još i to. Ona je dobro znala, da je Mirko od jednog svog prijatelja nedavno posudio nešto novaca! Za Boga miloga, kako se to sve samo slaže. Ipak je dobro, da je ona taj roman čitala i to naučila.

A Tonček? Sada joj je palo u pamet, kako su njegove cipele uvijek u redu, Tonček će dakle biti dobar suprug.

Sada se je konačno Micika oslobodila svojih duševnih patnja i njezinu odluku nije teško pogoditi. Ona napiše Tončeku nekoliko redaka i pozove ga na sastanak. Dobro da Mirko nije o tome ništa znao. Tek nakon nekoliko dana saznalo se je u cijeloj Trnavi, da se je Micika za Tončeka odlučila.

Razlog te odluke nije nitko doznao. A niti Micika nije saznala, da je Tonček kod sebe zadržao konac onog novinskog članka, koji glasi:

„Mnogo se teže prosuđuje karakter čovjeka po njegovim cipelama, jer većina ljudi nosi Palma gume-pete. Te pete su tako trajne i jeftine, da niti najveći siromah ne treba da hoda naherenim kožnatim peticama. Povrh toga daju Palma pete cipeli solidan izgled“.

Kako je dakle rečeno. Gospođa Micika, koja je danas sretna supruga i majka, zatim vlasnica velikog hotela u Trnavi, nije nikada o tome ništa doznala. Ali Mirko bi to morao znati! Kako bi se to moglo njemu reći, da je vrlo razborito hodati na Palma peticama?

Sajmovi (vašari) u Jugoslaviji. *)

(U bivšoj Vojvodini).

- Ada** (Bačka) 19, marta, 15, juna 25, okt. prid dat. u ned. i poned.
- Alibunar** (Banat) 16, 17, marta 5, 6, okt. Po srps. kal. na Duhove i Vel. Gospu priko 4 dana.
- Apatin** (Bačka) 7, i 8, maja, 7, i 8, okt. Ako ne pada u ned. il ponediljak, onda u prijašnju nedilju i ponediljak.
- Bač** (Bačka) 10, marta, 21, maja, 8, sept. i 26, okt. slideći poned.
- Bačka-Palanka** prve ned. i poned. maja i oktobra.
- Bačka-Topola** 18, i 19, aprila, 13, i 14, jula, 4, 5, okt. prid datum u ned. i poned. i 20, avgusta na dat.
- Bački-Brestovac** 5—7, maja, 20, — 22, septembra.
- Bački-Petrovac** 11, marta, 13, maja, 26, avg., 11, nov. Ako dat. nepada na ned. il poned., slideće ned. il poned. biva sajam.
- Bačko Gradište** 21, marta, 22, -og maja i 22, avg. Ako dat. ne pada na ned. il svetkovinu, onda prid dat. u ned. biva.
- Bačko Petrovoselo** 8, maja, 30, avg., 7, nov. prid dat. u ned.
- Bajmok** (Bačka) 25, maja, 24, avg., 11, nov. Ako označeni dani osim ned. na drugi dan padaju prid označ. dan u ned. biva sajam.
- Banatsko-Arandelovo** 4, oktobra.
- Banatski Gaj** 1, maja i 7, nov.
- Banatsko Novoselo** prid pravosl. Đurđevo i prav. Preobraženje u subotu.
- Bašaid** (Banat) 27—28, februara 9—10, maja i 11—12, sept.
- Bavanište** 28, februara 20. nov.
- Bela Crkva** (Banat) 5, i 6, marta, 20—22, juna, 17—18, avgusta i 18—19, oktobra.
- Beli Manastir** (Baranja) 10, jan., 10, aprila, 30, juna, 15, okt., prid datum u ponediljak.
- Beodra** (Banat) 6, maja, 8, sept. 1, nov. Ako dat. ne pada u ned. onda prid dat. u nedilju, biva sajam.
- Bezdan** (Bačka) 15, marta, 16, jula, 29, sept. 19, nov. prid označene dane u poned. Ako dat. u ned. pada, onda u slid. poned., ako pak dat. na poned. pada taj dan biva sajam.
- Bizovac** 19, marta i 20, sept.
- Boka** (Banat) 15, septembra slideću prvu nedilju.
- Bolman** (Baranja) u ponediljak prid 10, febr., u poned. prid 16, avg., u poned. prid 25, okt.
- Botoš** 21, marta slideći i prid 15, sept. u petak.
- Branjina** (Baranja) 1, marta, 16, apr. 17, sept. i 17, dec.
- Branjin-Vrh** (Baranja) 2, febr., 8, juna 5, avg., 15, nov., u poned. onih ned. kada označ. dani pad.
- Budisava** (Bačka) 15, apr. i 15, jula slideću ned. 15, sept prid datum u nedilju.
- Črepaja** 4, aprila i 8, septembra.
- Crno-Brdo** (Feketić) 2, maja 2, avg. i poslidnjeg poned. oktobra.
- Crvenka** (Bačka) 7, maja i 13, avg. ako dat. ne pada u ned. onda prid dat. u ned. biva sajam
- Čantavir** (Bačka) u ned. prid 1, maja i 24, septembra.

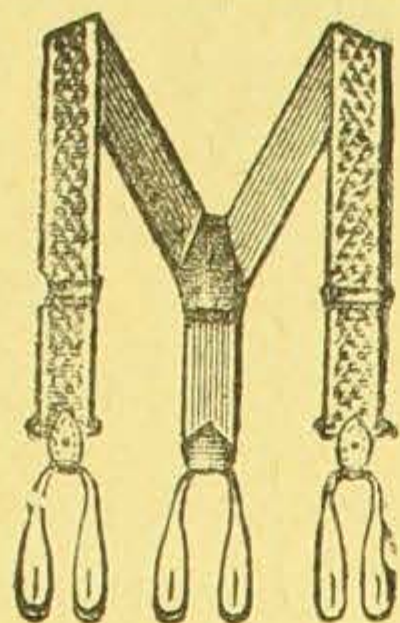
*) Ako bi koji dan bio krivo zabilježen, ili ako je gdje uveden novi sajam molimo da nam se pošalje ispravak.

Tvornica rublja i odijela
Trgovski Dom STERMECKI CELJE br. 258

Više u cjeniku!

Din. 199, 295, 325

Din. 7, 9, 11

Din. 5, 8, 12

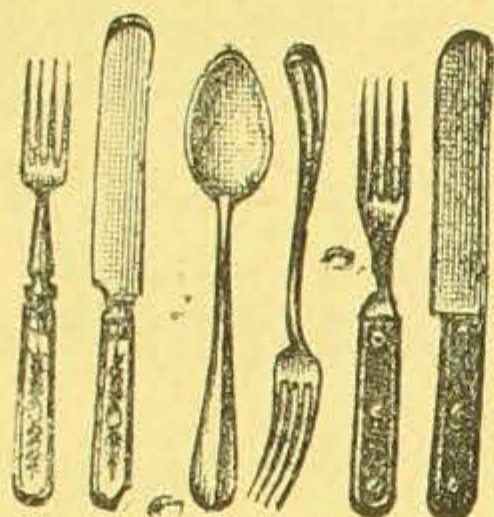
Din. 340, 450, 540

Više u cjeniku!

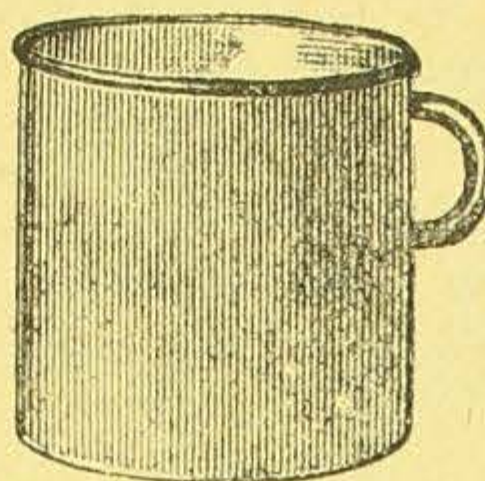
Više u cjeniku!

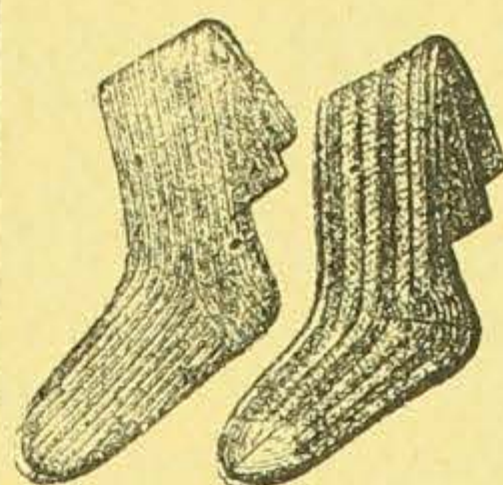
Din. 88, 105, 140

viljuške Din. 1'50
 žlice Din. 1'50
 nož Din. 1'50

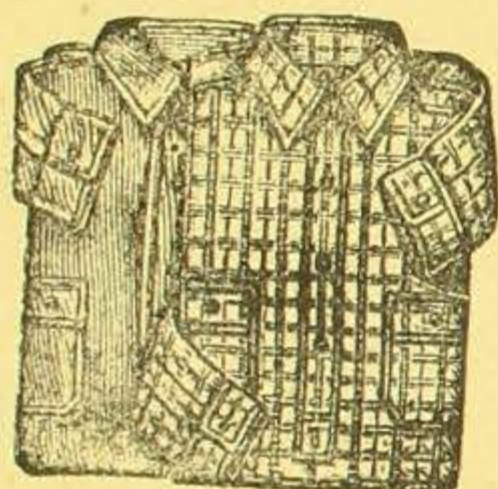
Din. 8'5, 11, 14

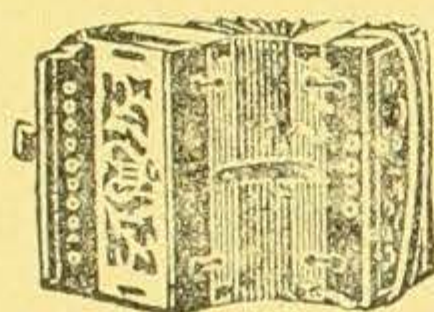
Din. 5, 9, 12

Više u cjeniku!

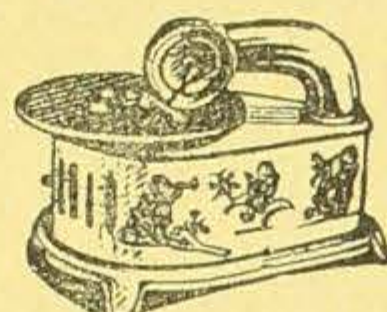
Više u cjeniku!

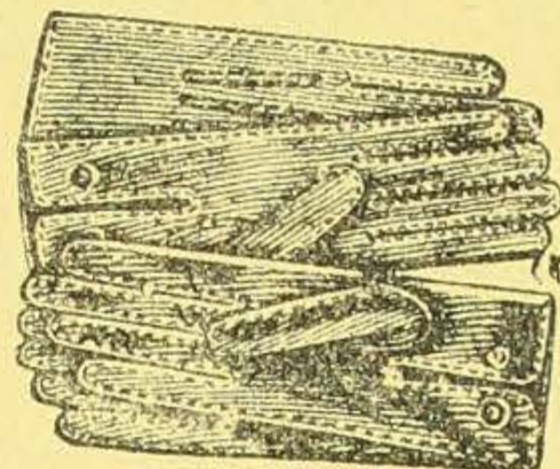
Din. 25, 28, 31

Din. 245, 275, 378

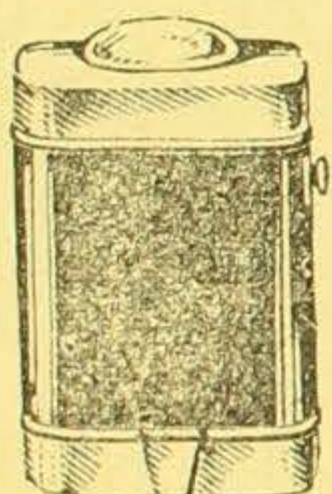
Din. 110

Din. 17, 19, 23

Više u cjeniku!

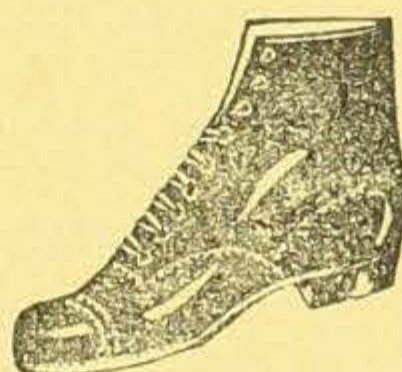
Više u cjeniku!

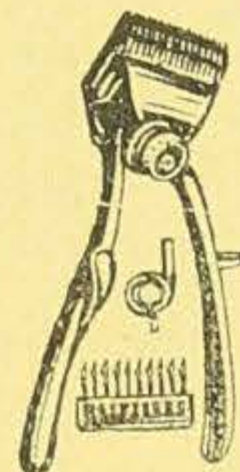
Din. 6'50, 11, 15

Din. 99, 118, 128

Din. 122, 145, 159

Din. 35, 36, 75

Više u cjeniku!

Tvornica rublja i odijela
Trgovski Dom STERMECKI CELJE br. 258

Tražite novi, veliki ilustrovani cjenik sa više hiljada krasnih slika različitih artikla, koje upotrebljava svaki čovjek!

Cene čudnovato jeftine, izbor ogroman!

Neodgovarajuće promjeni se ili vrati novac!

- Čatad* 12, marta, 1, maja i 15, okt. Ako u posleni dan pada prid to u ned.
- Čenej* (Banat) 24, maja, 20, avg. 22, okt. Ako datum u posleni dan pada, prid njim u nedilju biva sajam.
- Čoka* (Banat) na Ime Isusovo; na Mladi Uskrs, dan sv. Trojstva i 29 septembra.
- Čurug* (Bačka) 4, marta, 1, juna 6, okt. prid dat. u ned, i poned. Ako datum u ned. i poned. pada taj dan biva.
- D***arda* (Baranja) 27, marta, te ned. u poned., ned. prosnih dana u poned. ned. Bartula u poned. i iza Svih Sveti prvi posleni dan.
- Debeljača* (Banat) iza 18, marta, prid 28, juni i iza 31, avgusta u petak i subotu.
- Deliblato* (Banat) 4—7, aprila i 8—11, sept.
- Despot sv. Ivan* 21, marta, 11, juna i 24, oktobra.
- Dobrica* (Banat) 1—2, septembra.
- Dolovo* (Banat) 21, mart. i 21, okt.
- Draž* (Baranja) 25, jan., 25, apr. 25, avg. i 2, novembra.
- E***čka* (Banat) 21, maja i 26, okt.
- F***rancfeld* (Banat) iza 1, marta, i 6, avg. u subotu.
- G***ložan* 25, maja i 15, oktobra.
- Gospođinci* 27, avgusta.
- Gudurica* (Banat) maja i oktobra u prvi utorak.
- H***ajdučica* (Banat) 25, avgusta.
- Horgoš* (Bačka) 15, febr., 15, juna i 20, novembra.
- I***dvor* (Banat) 3, maja i 23, sept.
- Ilandža* (Banat) 26, marta, 24, juna, 23, septembra i 11, nov. u najbližu subotu.
- Itebej* (Banat) u ned. o Đurđevu i 16, okt. prid. datum u ned.
- J***arkovac* (Banat) 4, i 5, apr, 20, i 21, juna i 24, i 25, okt, robni, prije ovoga 2—2 dana marv. sajam.
- Jasenovo* 21. maja i 11. oktobra.
- Jaša Tomić (Modoš)* (Banat) 25. marta, 29, juna, 1, sept. i 26, okt. prid dat. u ned.
- K***aranac* 25, marta, i 10, oktobra.
- Klek* (Banat) 15, aprila, 30, sept. 20, juna prid dat. u ned. slučajno posli dat. u ned. (proštenje).
- Kneževi Vinogradi* (Baranja) ned. 4. maja i 25, nov. u poned.
- Konak* (Banat) 20, marta i 20, sept.
- Kovačica* (Banat) 1, apr. i 10, okt.
- Kovin* (Banat) 17, marta 4, maja, 6, novembra marveni a idući dan robni sajam.
- Kozar Racki* (Baranja) 13, marta 1, maja, 26, juna, 16, okt.
- Krnjaja* (Bačka) 12, maja, 6, okt. Ako dat. u ned. ili poned. pada istih dana inače prid dat. u ned. biva sajam.
- Kucura* (Bačka) 4, marta, 15, juna i 3, okt.
- Kudrić* (Banat) maja i oktobra u prvi utorak.
- Kula* (Bačka) 29, aprila, 24, juna 6, avg. 15, okt. prid datum u nedilju i ponediljak.
- Kumane* 17, apr. 30, jula i 28, sept.
- L***ug* (Baranta) ned. 24, aprila u poned. i prvog poned. oktobra.
- M***ali-Iđoš* (Bačka) 20, maja i 1. sept., prid datum u poned.
- Mariolana* 8, apr. i 12, oktobra.
- Martonoš* 8, juna prid dat., posli Imena Marinog i 7, novembra. prid datum u poned.
- Melenci* (Banat) prvi dan srpski Duhova; 27, avg. i 7. nov. Ako označeni dani ne padaju na ned. onda prid. dat. u subotu i ned. biva sajam.
- Mokrin* (Banat) 13, febr., 20, maja 26. avg. prid datum u četvrtak, petak i subotu marveni, u ned. robni sajam.
- Mol* (Bačka) 20, maja i 30, sept.

Nova Kanjiža (Banat) 29. aprila, 1. avg. i 1. nov. Ako ne pada u ned. onda u prijašnju ned biva snjam.

Novi Bečej (Banat) 25. marta 17. avg. i 3. nov. Ako ne pada u ned. onda u prij ned. biva sajam

Novi Sad 20. marta, 19. maja, 6—8. avg. i 29. okt, najbliže subote robni, u ned. i poned. marveni sajam.

Novi Sivac (Bačka) 3. apr., 10. juna i 23. sept. Ako datum na ned. ili poned pada istog dana, inače u prij. nedilju i poned. biva sajam.

Novi-Vrbas (Bačka) 28. marta, 2. juna i 12. sept. prid datum u ned. i poned.

Novoselo prid srpsko Đurđeve i srps. Preobraženje u subotu.

Odžaci (Bačka) 9. aprila, 29. sept. Ako datum ne pada u ned. ili poned. onda prid datum u ned. i poncdiljak biva sajam.

Omoljica 18. i 19. avgusta.

Opovo 21. maja i 1. nov.

Orlovat 17. marta i 11. nov.

Pačir (Bačka) prid 18. sept. uponed.

Padej 24. jan. 14. sept.

Palanka maja i okt. u prvu ned. i poned.

Pančevo (Banat) 22. aprila, 9. jula 18. sept na dat. padajući slijedeći četvrtak se počima i 4 dana traje sajam.

Pardanj 16. maja, 16. septembra prid datum u nedilju.

Pašicevo 14. febr. 25. maja, 1. okt. i 26. nov.

Pavliš (Banat) 6. maja i 1. okt.

Perjamoš 24. apr., 15. juna, i 24. septembra.

Perlez (Banat) prid 27. juni i 2. nov. u subotu marveni a u ned. robni sajam.

Pivnice (Bačka) 17. aprila, 1. jula i 23. okt. Ako dat. ne pada na

Zašto je Napoleon postao tako moćan?

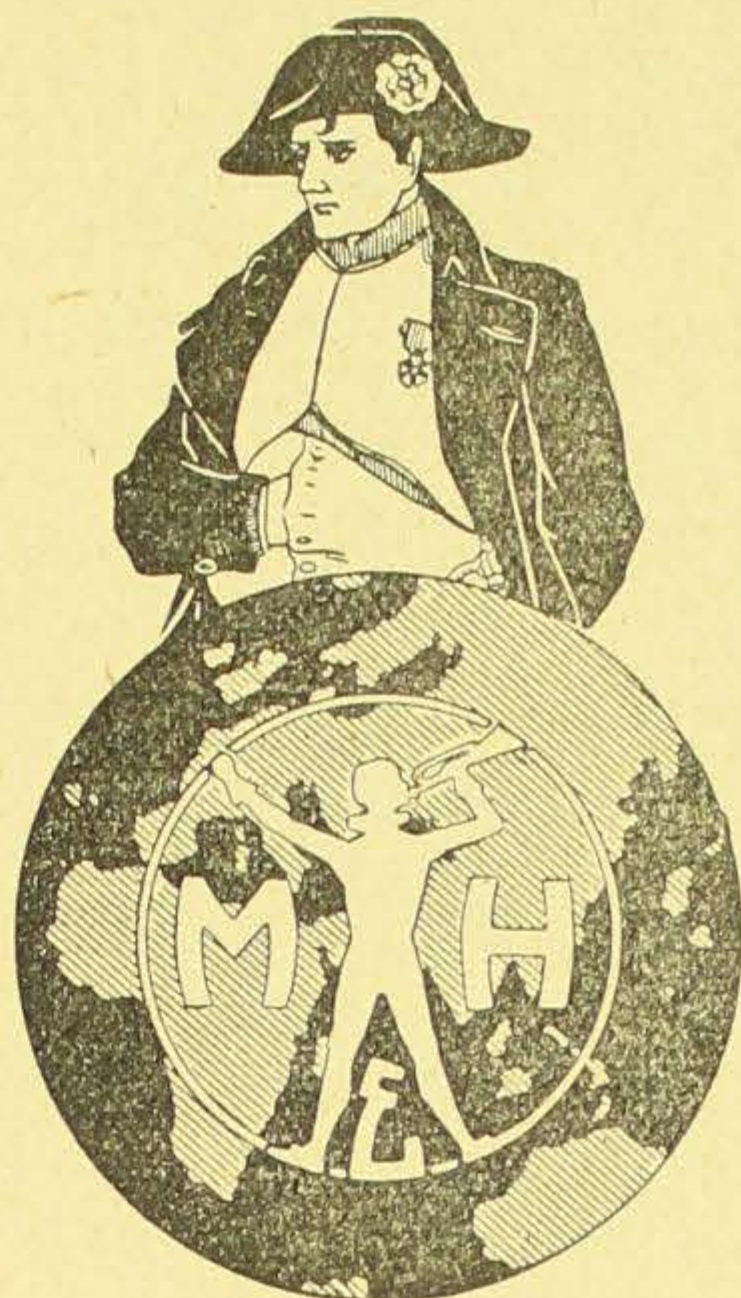
Zašto je imao toliko uspjeha? Jeli Napoleon znao za sposobnosti koje je nosio u sebi? Zacijelo nije, ali njegovo je zvanje pobudilo u njemu sposobnost, a njegova čvrsta volja, njegova žarka želja za slavom pomogla mu je do uspjeha, koji bio možda i drugi polučio istom voljom i revnosti.

Svatko imade sposobnosti u sebi, ali po-najviše manjka ona goru-ća želja i ono sa-mopouz-danje, ko-je je po-trebno ako hoće-mo, da tu sposob-nost isko-ristimo. Najbolje se to vidi u glazbi.

Nema skoro ni-jednog čovjeka, koji ne bi bio sposoban da svira na nekakvom glazbalu, nu rijetki se sjete da to i pokušaju, pa se tako neiskorišćeno gube mnogi veliki muzički talenti.

Ako bi svatko znao, kako se duševno raspoloženje i životna rodost dižu kod čovjeka koji sam svira, onda bi i stariji ljudi pokušali da nauče jedan instrumenat, nu posve sigurno ne bi bilo nijednog djeteta ni uzrasloga bez glazbala, već bi glazbalo u svakoj ruci, u svakoj kući postalo isto tako neophodno potrebno, kao hrana i odjeća.

Nu može se reći, da smo mi u Jugoslaviji na tom polju vrlo uznapredovali, otkada je jugoslavenska prodajna podružnica velike klingenthalske tvornice glazbala Metmel & Herola u Mariboru br. 251.-B. uvela kod nas tu olakšicu, da besplatno podučava u sviranju svakoga lijepo kod kuće. Svatko tko to od firme traži, može posve besplatno dobiti knjižicu „Kako postajem dobar svirač“, koja objašnjava kako se može na svakom glazbalu praktično i jednostavno naučiti lijepo svirati, pa makar još nikad nismo imali glazbalo u ruci. I naši čitatelji dobiju tu knjižicu besplatno, ako ju od firme zatraže.

ned. ili poned., onda slideće nedilje i poned. biva sajam.
Plavna (Bačka) 2, maja i 2, okt.
Popovac (Baranja) 10, marta 1. juna, 29, sept. i 8, dec. prid datum u poned.
Peskovac (Karlsdorf) 10, marta, 10, jun., 20, sept. i 7, nov, ako nije četvrtak onda u slid. četv.
Potiski Sv. Nikola 1, apr. i 1, okt.
Priglevica Sv. Ivan (Bačka) posli 24, juna u ponediljak.
Ruski Krstur (Bačka) poned. posli 3, apr., 14, juna i poned. posli 24, sept.
Samoš (Banat) 13—15, maja, 13, —15, okt. Prvi i drugi dan marveni, treći dan robni sajam.
Sarča (Banat) 15, mart. 15, sept. Ako ne pada u ned. onda u prij. ned.
Sečanj (Banat) 22, apr. 12, juna i 19, okt. Ako dat. ne pada u ned. onda u prijašnju ned. biva.
Sekić (Bačka) u poned. prid 17, juni i 27, septembra.
Senta (Bačka) 26, marta, 22, juna. 17, avg. i 19, nov. prid datum u ned. i ponediljak.
Skorenovac 1, juna i 28, sept.
Sombor (Bačka) 25, marta na srps. Spasovo, srps. Gospojinu i 25, nov. prid dat. u ned. i poned.
Srbobran 12. marta, 26, jula 20, sept. prid dat. u ned. i poned.
Srpska-Neuzina (Banat) 15, juna.
Srpska Crnja 30—31, mart. 20—22. jula, 8—10, okt. i 1, dec.
Srpski-Krstur (Bačka) prid 12, febr. i posli 15, sept. u četvrtak.
Stanišić (Bačka) u ponediljak prid 12, aprila i 4, oktobra.
Staribeb (Banat) 8. marta, 8, juna i 8, septembra. Ako nije ned. onda prije u nedilju.
Stara Kanjiža (Bačka) 6, marta, 25, maja i 1, sept. Ako u po-

sleni dan pada onda u prijašnju ned. biva sajam.
Stara Moravica ned. o Josipu u pon. u poned. iza 24, juna i prve ned. novembra u poned.
Stari Bečej (Bačka) 5, apr., 3, jula i 17, oktobra. Prid dat. u ned.
Stari Futog (Bačka) 31, marta, 16, juna, 18, avg. 8. nov. Ako ne padaju u ned. ili poned. onda prij. ned. i poned. biva sajam.
Subotica o Matiji, 16, maja, 8, sept. 28, okt. po tri dana. Ako datum na ned. pada, istog dana se počima, ako na drugi dan pada, prid datum u ned. počima se sajam. 29-og juna uvijek na dat. Sridom, ned. i subotom za telad i jaganjce biva sajam.
Supljaja 1—4 apr. i 1—4 okt.
Suza 21, februara, 23, maja, 12, sept. i 12. decembra.
Svetozar-Miletić (Lemeši) 7, maja 20, okt. Ako dat. ne pada u ned. onda prij. ned. biva sajam.
Temerin (Bačka) 25 febr., 5, maja 4, sept. i 22, novembra. Ako dat. ne pada u ned., onda prijašnje ned. biva sajam.
Titel (Bačka) 6, apr. 22, avg. i 20, okt. prid datum u nedilju.
Tomaševac (Banat) 1, aprila, 2, avg. i 5, novembra.
Torda (Banat) 29, juna i 1, nov.
Torža (Bačka) 11, juna i 2, oktobra.
Tovariševo 1, aprila, 1, juna i 1, novembra.
Turija 22, apr., 13, avg. i 25, oktobra.
Uljma 1, marta, 15, maja, 15, avg. i 15. decembra.
Uzdin 10, maja, 12, septembra.
Vel.-Gaj (Banat) 1, maja, i 7, nov.
Vel.-Bečkerek (Banat) 1, marta 25, maja, 17, avg., 12, okt. 23, nov, prid datum u četvrtak, petak,

subotu i nedilju. Prva dva dana za marvu, svinje, koze i ovce, druga dva dana za konje, i robu biva sajam.

Vel.-Keča (Banat) 5. maja i 26. oktobra.

Vel.-Kikinda (Banat) 25. februara 24. aprila, 24. juna, 20. sept. i 1. dec. prid datum u četvrtak, petak i subotu marveni, u ned. robni sajam biva.

Vel.-Žan (Banat) u ned. prid Đurđevo, u prvu ned. septembra.

Vranjevo 13. maja, 13. jula i 30. okt. prid datum u nedilju.

Vršac prid Marin u ned. po srps. kal. prid Cvjetnicu u ned. prve ned. avgusta, po srpskom kal. prid sv. Luku u ned, ili posljednje ned. okt. Sajam se počima u petak a u poned. svršava, prva dva dana marveni, zadnja dva robni sajam.

Zmajevac (Baranja) 14. febr., 4. apr. 6. jula, 26. okt. tih ned. u poned.

Žabalj 15. aprila, 20. juna i 29. septembra. Ako ne pada u nedilju ili ponediljak, onda u prijašnju nedilju i ponediljak biva sajam.

(U Hrvatskoj i Slavoniji).

Andrijevac, 5. svibnja, 28. kolov.

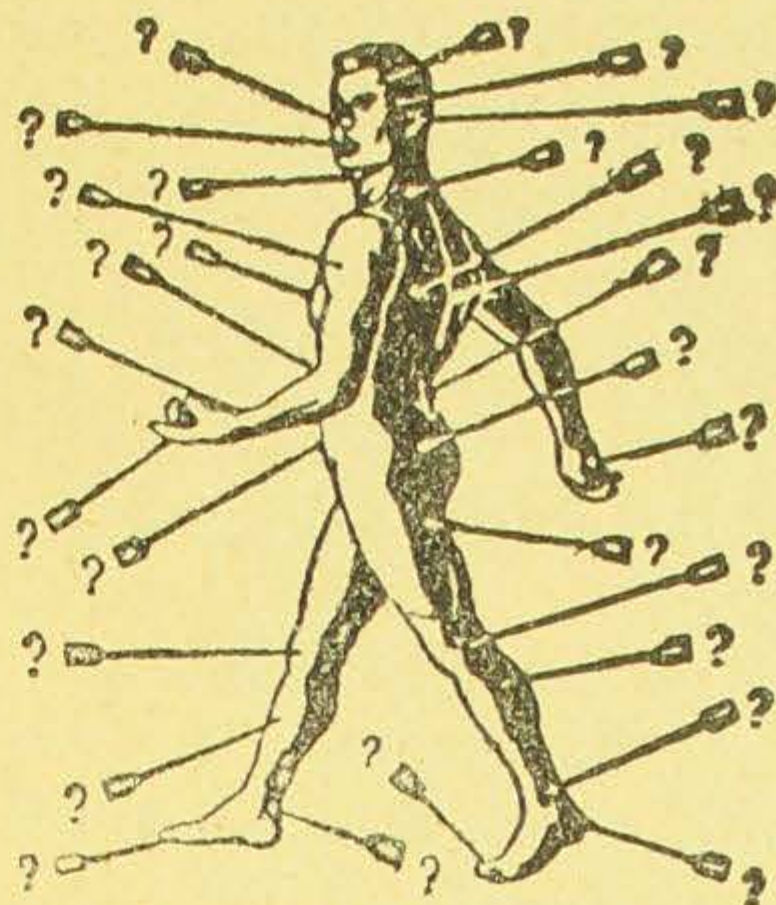
Babina greda, 21. trav. i 7. kolv. marveni, 23. trav. i 10. kolov. robeni, 24. lip., 15. stud.

Bapska-Novak, 20. trav., prvi i treći dan po Tijelovu, 6. 7. i 8. rujna.

Bakar, 13. do 15. srpnja, 1. i 30. stud.

Bizovac, 10. siječnja, 19. ožujka, 1. lipnja, i 20. rujna.

AKO IMATE BOLI

kupite u ljekarni ili kojoj odgovarajućoj trgovini Fellerov pravi miomirisni „Elsafluid“. Trljajte svakog jutra i večera bolna mjesta, pa ćete se čuditi i veseliti, kako brzo i prijatno Vam Elsafluid utičuje boli. Ako ste zdravi, uzmite Elsafluid za grgljanje i pranje, ostat ćete zahvalni i vjerni Elsafluidu.

Svakodnevna njega Elsafluidom nosi Vam za nagradu bistru glavu, krepke živce i čvrst san, zaštićuje Vaše zdravlje i pobuđuje time samopouzdanje i životnu radost. Iznutra nekoliko kapi na šećeru ili u mlijeku čuvat će Vas od nevoljkosti, grčeva itd.

Već naši roditelji i djedovi rabili su ga iznutra i izvana kao pouzdano kućno sredstvo i kozmetikum za glavu, za pleća, za ruke, za cijelo tijelo kao i za uspješnu njegu kože.

Zahtjevajte za probu u apotekama i odgovarajućim trgovinama izričito „Fellerov“ pravi Elsafluid u pokusnim bocama po 6 Din., u dvostrukim bocama po 9 Din. ili u specijalnim bocama po 26 Din.

Poštom dođe jeftinije, čim se više najedanput naruči. Sa pakovanjem i poštarinom stoje 9 pokusnih ili 6 dvostrukih ili 2 specijalne boce 62 Din, dva takova paketa samo 102 Din., 6 takovih paketa samo 250 Din. (umjesto 6 puta 62 Din.)

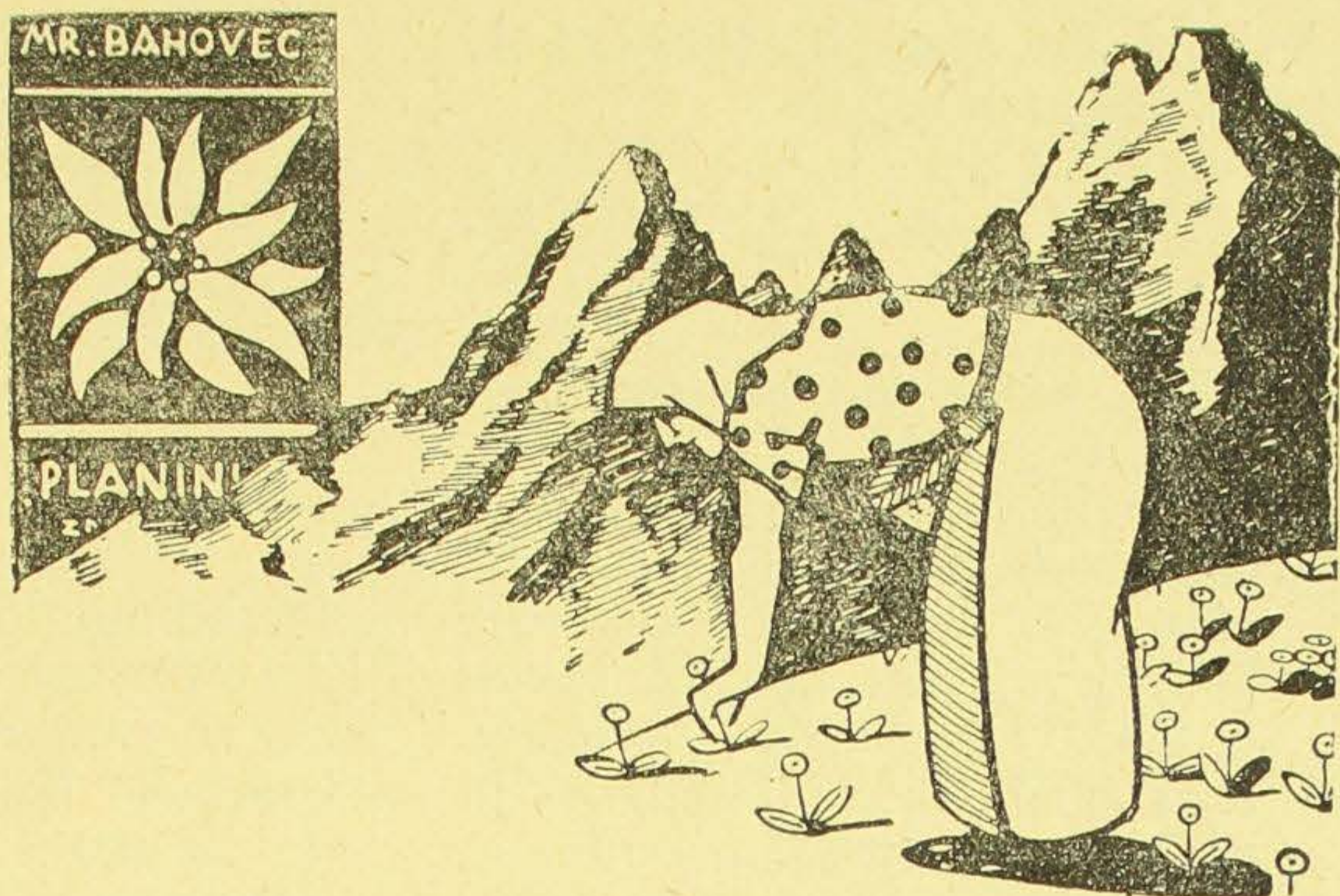
Narudžbe adresirajte tačno na apotekara

EUGEN V. FELLER
STUBICA DONJA br. 84. (Savska Banov.)

A za želudac i crijeva Fellerove tjerajuće Elsa-pilule, 1 omot sa 6 kutijica 12 Din.

- Bjelovar*, 17, travnja, 19, svibnja, 17, rujna, 20, list.
- Bosiljevo*, 19, ožujka, utorak po Uskrsu, utorak po Spasovu, ponedjeljak po Vidovu, 26. srp., 24. kol., 14, rujna i 15, listop.
- Brod-Moravice*, 25, ožuj., 10, svib., 16, kol., 15, stud. marveni.
- Brod na Kupi*, 19, ožujka i 23, travnja.
- Brod na Savi*, tri dana pred pravosl. Blagovijest marveni (1 dan), a na samu pravosl. Blagovijest robeni, tri dan pred Sv. Trojstvo marveni (1 dan), a na samo Sv. Trojstvo robeni, tri dana pred Porcijunkulu marveni (1 dan), a 2, kolov. robeni. 22, stud. marveni, 25, stud. robeni.
- Brod na Sutli*, 24, velj., 22. ožuj., 19, trav., 17, svib., 25, lip, 13, srpnja, 24, kolov., 14, rujna i 30, stud.
- Bršadin*, 10, travnja, 18, srpnja i 21. stud.
- Cernik*, (kot. N. Gradiška). go dišnji na dan sv. Linarte, prva nedjelja po rim.-kat. Spasovu, 29, lipnja i 6, stud.
- Crikvenica*, 15, siječ., 15., kolov. i prvu nedjelju po Uskrsu.
- Čazma*, 8, ožuj., 20, trav., 23, srp., 8, kol., prvoga ponedjeljka poslije sv. Triju kralja, prvog utora po Duhovima, prvog ponedjeljka po sv. Kati, 23, list.
- Čepin*, 8. trav., na drugi dan Duhova i 11. stud. marveni, a robeni na Duhove i 21. stud., 9. rujna.
- Dalj* 5, svib., 30. listop., 14. velj.
- Daruvar* u subotu pred pravosl. Bijelu nedjelju, 1. trav., u subotu po pravosl. Spasovu, 27. lip., 26. srp., 11. kolov., u ponedjeljak po rimo-kat. Maloj Gospi, 31. listop.
- Donja Stubica*, u subotu pred pokladama, u subotu pred prvom kvatrenom ned. u subotu pred Cvjetnicom, u subotu pred drugom kvatrenom nedjeljom, na dan poslije Petrova. na dan sv. Lovrinca, u subotu pred anđeoskom nedjeljom, u subotu pred trećom kvaternom nedjeljom, u subotu pred Terezijom, u subotu pred adventskom nedjeljom, u subotu pred četvrtom kvatrenom nedjeljom.
- Donji Miholjac* tri dana prije sv. Valenta, tri dana prije Cvjetne nedjelje. Četvrtak onoga tjedna, u koji pada dan sv. Kijana, tri dana prije sv. Mihajla, t. j. 26, ruj., marvinski sajmovi.
- Đakovo*, 20, 21. i 22, siječnja, 24, 25, i 26, travnja, 24, 25, i 26, srp., 26, 27, i 28, list. Mjesečni svakog prvog u mjesecu, a aki prvi pada u nedjelju ili blagdan, sajam se drži slijedeći dan.
- Erdevik*, 7, 8, i 9, travnja, 7, i 8, lipnja, 27, 28, i 29, rujna. 27, i 28, listopada.
- Feričanci*, 18. i 19, ožujka, 5 dana prije Duhova, na duhovsku nedjelju, 19, kolov., prva nedjelja iza sv. Stjepana kralja, 27, listop., 1, stud.
- Garešnica*, 3, srpnja (na Martinje) na trojački rim.-kat utorak. u ponedjeljak po anđeoskoj nedjelji, 28, listopada.
- Golubnici*, 20, svib., 6, rujna i 23, listopada.
- Grubišnopolje* 20, ožujke, 4 list., osmi dan po rimo-kat. Spasovu, 10, travnja i na dan poslije imena Marijina u rujnu, 15, prosinca marveni.

Blago prirode

je neizmjereno. — Iz dubina zemlje vade se zlato, kovine i ugljen, koji prerađeni od milijuna ruka i strojeva za nebrojene svrhe konačno ipak samo čovjeku služe. Gore na vrhovima naših slovenačkih alpa darežljivošću prirode kliju ljekovite biljke, koje sakupljene također od nebrojenih ruku putuju u laboratorij, da se tamo od stručno školovanih ljudi u raznim retortama prerade za zdravstvenu službu.

Moćne industrije su nastale da sva ova blaga prirode raspacavaju po cijelom svijetu pa i naše slovenačke alpske ljekovite biljke, iz kojih se proizvoda glasoviti ljekoviti „Planinka“ čaj, prodrle su si put kroz svijet, budući se naš „Planinka — čaj — Bahovec“ isto tako traži u Americi kao i u Evropi.

U Americi postao je poznat naš „Planinka — čaj — Bahovec“ kroz naše iseljenike, koji su ga sobom ponesli, da ga za čišćenje i obnavljanje krvi odnosno za uređenje kolanja krvi naročito kod znakova rane starosti, kod slabe probave, zatvorene stolice, preporog rada crijeva, za poboljšanje teka kao i u mnogim drugim slučajevima upotrebe kao dietetično piće.

Naravno je, da su i u Americi pokušali patvoriti ovaj vanredno dobro djelujući čaj, no to nije moglo uspjeti, jer se danas već i tamo znade, da je „Planinka — čaj — Bahovec“ pouzdano pravi samo u zatvorenim i plombiranim kartonima sa oznakom imena ljekarne Mr. Ph. L. Bahovec u Ljubljani. Kada se u ljekarni kupuje jedan karton za 20 din. onda treba izričito tražiti „Planinka — čaj — Bahovec“. Poštom šalje ljekarna Bahovec u Ljubljani 4 paketa za Din. 70.— (umjesto din. 80.—), 8 paketa za 140.— (umjesto Din. 160.—), 12 paketa za Din. 190.— (umjesto Din. 240.—), ako se novac šalje unapred. Pouzeće stoji naime za 10 din. više.

Generalni depot za Ameriku: Mr. Vlado Premru, 167 So. Main St., So. Norwalk Conn.

Generalni depot za Austriju: Heil. Geist-Apotheke, Wien, I., Operngasse 16.

Generalni depot za Mađarsku: Ljekarna Mr. Bokor Ferencz u Kapošvaru.

- Ilok* 24, travnja, 13, lip., 2, kol., 23, listopada
- India*, 16, velj., 22, 23, i 24, trav., 1, 2, i 3, lipnja, 19, kolov., 26, 27, i 28, rujna, 17, 18, i 19, prosinca.
- Irig* dva dana prije pravosl. Teodora, u petak prije pravosl. Duhova, 26, 27, 28, kol.
- Ivanić-grad*, 7, sij., 15, velj., 12, ožuj., 24, trav., 15, svib., 30, lip., 12, srp., 29, kol., 22, rujna, 4, list, 6. stud. i 21, prosinca. Ako sajam pada u nedjelju ili na državni blagdan, onda se drži slijedeći dan.
- Ivankovo* 14, velj., 10, lip., 14, rujna i 11. studenoga.
- Jasenovački Jablanac* 2, kolov. robom.
- Jastrebarsko* 7, siječ., utorak poslije Duhova, ponedjeljak po Škapularu, 9, rujna i 7, pros.
- Karlovac* na Miholjice, na Vidovo 15, lipnja, na Jakovo 25, srpnja, na Miholje, 29, rujna, na Tominje 21, prosinca.
- Klenak* drugi i treći dan pravosl. Uskrsa, drugi i treći dan pravosl. Duhova, na pravoslav. Petrov dan, 12, lipnja.
- Koprivnica* 3, veljače (na sv. Blaža), 26, ožujka (prvi djelatni dan iza Blagovijesti), 4, svibnja (na sv. Florijana), 2, srpnja (na sv. Mariju), 28, list, (na Šimunovo), 7, prosinca (prvi djelatni dan iza svetog Nikole).
- Kostajnica* 19, ožujka, 26, srpnja, 21, rujna i 21, studenoga.
- Krapina* 3, veljače, 19, ožujka, 15, i 16, svib., 27, lipnja, ponedjeljak po škapularu, ponedjeljak po Preobraženju, ponedjeljak po Imenu Marije, na Miholje, na Martinje, na Nikolinje.
- Križevci* 20, siječnja (Fabijanovo), 14, veljače (Valentinovo), u ponedjeljak po Cvjetnici, 3 svibnja, (Križevo), trojački utorak, 27, lipnja (Ladislavovo), 18, srpnja (dan po Aleksiju) 2, kolovoza (Porcinkula), 28, kolov. (Augustinovo), 14, rujna (jesensko Križevo), 18, listopada (Lukovo), 11, studenoga (Martinje), 29, studenoga i ponedjeljak prije Božica.
- Kukujevi* dva dana prije svetog Trojstva i na sveto Trojstvo, 20, srpnja, 16, listopada.
- Kutina* 4, svibnja, prvu srijedu po sv. Petru i Pavlu, i prvu srijedu po svetoj Klari.
- Laćarak* 24, i 25, srpnja.
- Lepoglava* 26, ožujka, 14, list.
- Ličko Petrovo selo* 13, srpnja.
- Lipik Buč* 2, veljače, 6, svibnja, 4, listopada.
- Lipovljani* 19, ožujka, 25, travnja (marvom), 8, lipnja, 20, srpnja, 30, kolovoza (marvom), 15, listopada i 8, prosinca.
- Marija Bistrica* u ponedjeljak po Đurđevu, u četvrtak po Bijeloj nedjelji, na duhovski ponedjeljak, u ponedjeljak po Tijelovu, na dan lica Božjega, na dan iza Male Gospe, na dan poslije Sviju Svetih, u ponedjeljak po Katarini,
- Mitrovica* 20, 21, i 22, ožujka, 4, 5, 6, svibnja, 26, i 27, lipnja, 31, srpnja, 1, i 2, kolo-

Tako se štedi! Ne valja kupovati prenaplo, pogotovo ne satove, jer i najjeftiniji sat može nas skupo doći, ako se vječito mora popravljati. Najbolje se štedi, ako se ne samo jeftino nego i dobro kupuje. Zato Vam ponovno kažemo, da zatražite novi godišnji cjenik sa više od 1000 slika od tvorničke kuće satova H. Suttner u Ljubljani br. 311 dobit ćete ga posve besplatno i naći ćete u njemu džepne satove već od 44 Din. ure narukvice od 98 Din. budilice od 49 Din. kao i zlatnu i srebrnu robu tako-rekući uz originalne tvorničke cijene.

voza, 19, 20, i 21, rujna, 29, 30, i 31, listopada.

Morović 5, i 6, srpnja, 13, 14, i 15, kolovoza.

Našice 5, i 10, ožujka, 8, i 13, lipnja, 10, i 15, kolovoza, 25, i 30, studenoga.

Nova Gradiška 25, ožujka, 21, kolovoza, 1, studenoga, na pravosl. Duhove.

Nova Pazova 23, 24, i 25, ožuj.

Novi Slankamen 17, 18, i 19, ožujka, 16, 17, 18, listopada.

Novska 20, siječnja, 25, ožujka, 15, lipnja, 18, listopada.

Nuštar 29, siječnja marveni, 11, ožujka marveni, 19, travnja marveni, u četvrtak prije rimokat. Duhova, a na Duhove robeni, 23, srpnja marveni, a 26, srpnja robeni, 24, kolovoza marveni, 28. rujna i 4, studenoga marveni.

Osijek, Fabijanski 16, i 17, siječnja, Đurđevski 22, i 23, travnja, Erazmovski 31, svibnja i 1. lipnja, Ilijinski 18, i 19, srpnja, Lučinski 16, i 17, listopada, Katarinski 23, i 24, studenoga.

Pakrac, 2, siječnja, drugi dan pravoslavni Duhova, 2, kolovoza i 21, rujna.

Petrinja na Veliki Petak, na petak poslije Tijelova, 10, kolovoza i 21, prosinca.

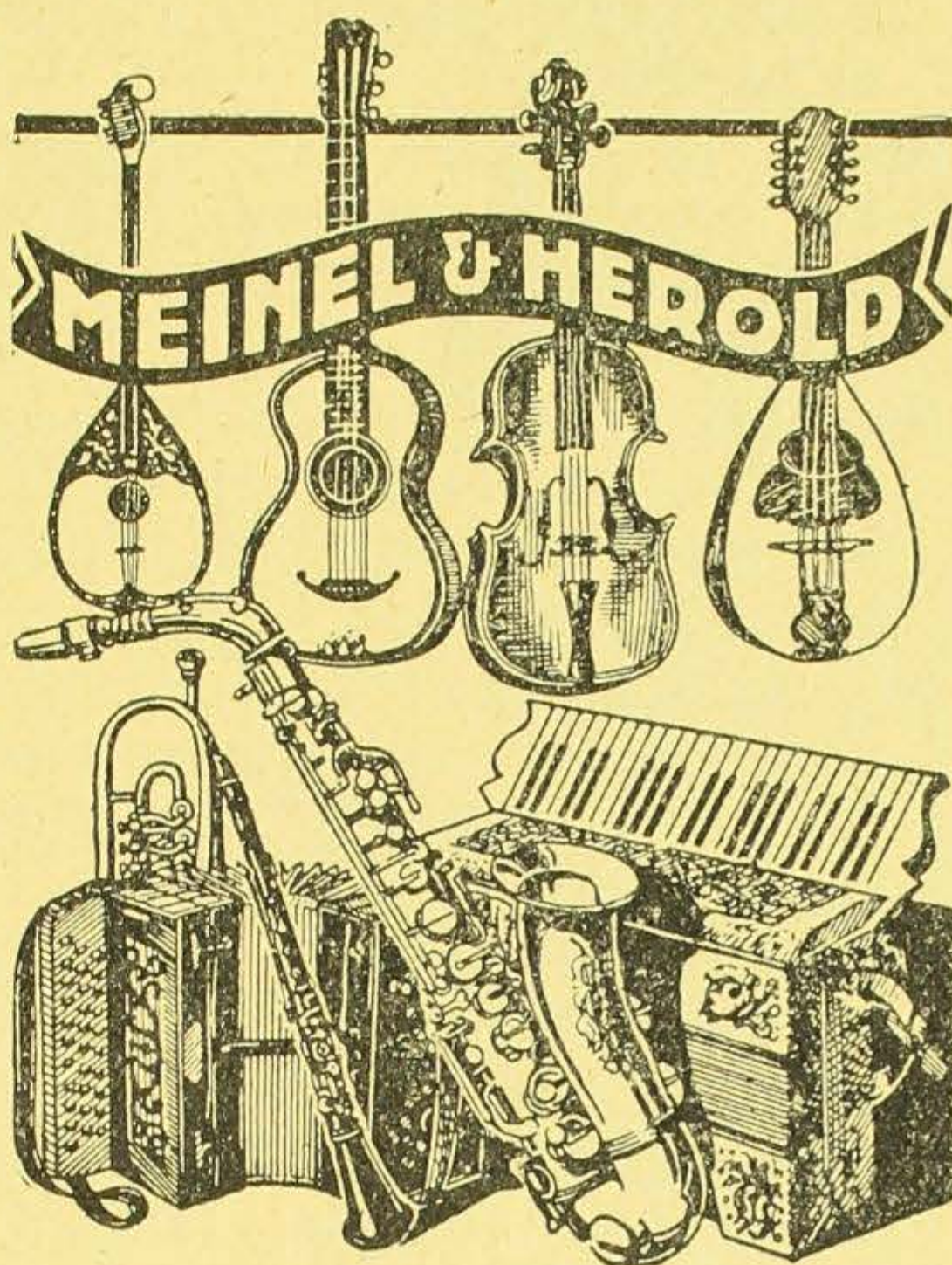
Petrovaradin 24, veljače, 29, lipnja i 11, studenoga.

Podravska Moslavina 10, siječnja, 1, ožujka, tri dana prije Male Gospe i 18, listopada. Na ove dane obržavaju se marveni sajmovi, a robom na mladi Uskrs i Malu Gospu.

Požega u siječnju 8 dana pred Antunovo u koliko je taj dan nedjelja, onda u ponedjeljak marvom, a na Antunovo 17, siječnja robom, u ponedjeljak

I Vi svirate na svakom glazbalu

ako samo hoćete, jer sposobnost za to imadete posve sigurno. Ali „dobro“ treba da bude glazbalo. Jer kakvo glazbalo, takva muzika! Danas se uostalom dobije za zbilja malo novaca vrlo dobro glazbalo izravno sa skladišta glasovite klingenthalske tvornice glazbala Meinel & Herold, koja Vas i pismenim putem besplatno podučava u sviranju. Evo jedan mali primjer:

1. Tambure	od Din.	98	— dalje
2. Gitare	„ „	199	— dalje
3. Gusle	„ „	89	— „
4. Mandoline	„ „	129	— „
5. Klarineti	„ „	120	— „
6. Trube	„ „	480	— „
7. Gramofoni	„ „	380	— „
8. Ručne harmonike (njem.)	od Din.	85	— „
9. „ „ (bečke)	od „	179	— „
10. Kromatične harmonike	od „	1590	— „

Sada jeftinije nego ovdje štampano! Danas ne još niže! Dneš-

Svako glazbalo 8 dana na probu!

Potpuno jamstvo!

Dosada preko 1 milijun mušterija!

Posve besplatno dobijete bogato ilustriran najnoviji cjenik, ako ga pozivom na naš kalendar zatražite od tt.

MEINEL & HEROLD
tvornica glazbenih instrum. gramofona i harmonika
Prodajna podružnica **MARIBOR** br. **251-A.**

Najveća oprema kuća glazbala u Jugoslaviji! Zabilježite novi besplatni cjenik!

- pred Cvjetnicu marvom, a na Cvjetnicu robom, u ponedjeljak pred Duhove marvom, a na Duhove robom, 8 dana pred svetog Lovrinca u kolovozu marvom (u koliko je taj dan nedjelja, onda u ponedjeljak), a na svetog Lovrinca robom, 8 dana pred Tereziju marvom (u koliko je taj dan nedjelja, onda u ponedjeljak), a na svetu Tereziju 15, listopada robom.
- Ruma* 12, veljače, 23, travnja, 11, lipnja, na pravosl. Petrov dan 10, srpnja, 10, listopada i 19, studenoga.
- Samobor* 14, veljače, 19-og ožujka, na Veliki petak. 22, svibnja, 28, srpnja, 10, kolovoza, 21, prosinca.
- Sesvete* (kot. Zagreb), 11, ožujka na Urbanovo 25, svibnja. na Mariju Magdalenu 22, srpnja i 2, stud.
- Sisak* 3, svibnja na Spasovo, 14, rujna 19, studenoga.
- Slatina* 18, i 19, ožujka, 9, srpnja, 31, kolovoza, 16, prosinca marvom, 21, ožujka, 12, srpnja, 1, rujna i 19, prosinca robom.
- Srijemski Karlovci* 2, 3, i 4-og rujna, 2, 3, i 4. prosinca.
- Stara Gradiška* 16, kolovoza, 29, rujna.
- Stara Pazova* 31, srpnja, 1, i 2, kolovoza, 30, i 31, listopada, i 1, studenoga.
- Stari Mikanovci* 1, travnja, 9, veljače, 20, svibnja, 21, rujna marveni.
- Stari Slankamen* god. 27, 28, i 29, lipnja.
- Staro Topolje*, 30, lipnja marveni
- Sveti Ivan Zelina* 26, ožujka, na Veliki četvrtak. dan po Spasovu, dan po Tijelovu, 25, lipnja, 27, srpnja, 14, kolovoza, 7, rujna i 20, studenoga.
- Sveti Ivan Žabno* 11, siječnja, 8, veljače, 1, ožujka, 15, travnja, 16, svibnja, 24, lipnja, 6, srpnja, 25, kolovoza, 23, rujna, 11, listopada, 22, studenoga, 30, prosinca. Ako je koji od tih dana nedjelja, sajam se drži u ponedjeljak.
- Šid* 10, 11, i 12, veljače, 17, 18, i 19, ožujka, 30, i 31, listopada, 1, studenoga, 10, i 11, 12, i 13, prosinca.
- Širokopolje* 12, ožujka, 28, rujna.
- Tovarnik* 25, ožujka, 15, lipnja, 22, i 23, kolovoza i 20, rujna.
- Valpovo* 21, veljače, 5, svibnja, 21, lipnja. 21, kolovoza, i 5, prosinca marveni.
- Varaždin* 20, siječnja, 18, veljače, dan iza gluhe nedjelje i 24, travnja đurđevski, na Bernardovo, 20, svibnja, na Ivanje 24, lipnja na Jakobovo 25, srpnja na Ljudevita Kralja 25, kolovoza, na Tomu Vilanskog 18, rujna na Franju Borgia 10, listopada na Mirkovo 6, studenoga, i na Tomaševo 21, prosinca.
- Vinkovci* 30, i 31, siječnja, 13,

Zdrav ili bolestan uvijek treba dobar sapun. Loši sapuni učinili su već mnogo štete. Kao zbilja dobrim sapunima zdravlja i ljepote daje se i u najvišim krugovima prednost Fellerovim Elsa-sapunima i to: ljiljanov-mlječni, sapun ljiljanove kreme, žumanjak, glicerinski, boraksov, katranov i sapun za brijanje. Ovi sadržavaju dobro djelujuće sastavine. Za pokus 5 komada Elsa-sapuna po izboru šalje već sa omotom i poštarinom za 52 Din ljekarnik Feller, Stubica Donja, br. 84. (Savska Banovina). Za pranje glave: Elsa-šampoon 3 Din. 30.

DAKLE TO VAM JE UPRAVO ČUDNO.

Evo me već tjedan dana na putu i gdje god naiđem na jednu dobro iduću toranjsku uru, ona Vam pokazuje na sekundu tačno isto vrijeme kao moja Suttnerova džepna ura „IKO“ a kraj toge je to još stara džepna ura od mog oca, koju je za upravo smješno malo novaca kupio. Ipak je dakle istina, da dugo traje ono, što je dobro Baš zato je ova Suttnerova tvornička kuća satova već 34 godina na tako dobrom glasu. Čim stignem kući pisat ću odmah na H. Suttner u Ljubljani broj 311 da mi pošalje veliki ilustrirani cjenik, ovaj naime firma šalje besplatno, a ja se sjećam, da je i moj otac isto uvijek iz Suttnerovog kataloga izabrao prekrasne stvari iz zlata i srebra, ako je za Božić i Uskrs, za krizmu ili inače za majku i za nas djecu nešto trebao.

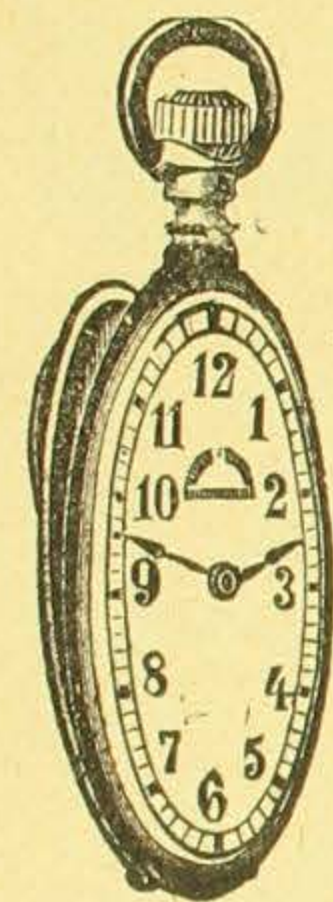
I Vi ćete dobiti posve besplatno veliki ilustrirani divni cjenik

treba samo da napišete jednu kartu sa Vašom tačnom adresom na tvorničku kuću satova H. Suttner u

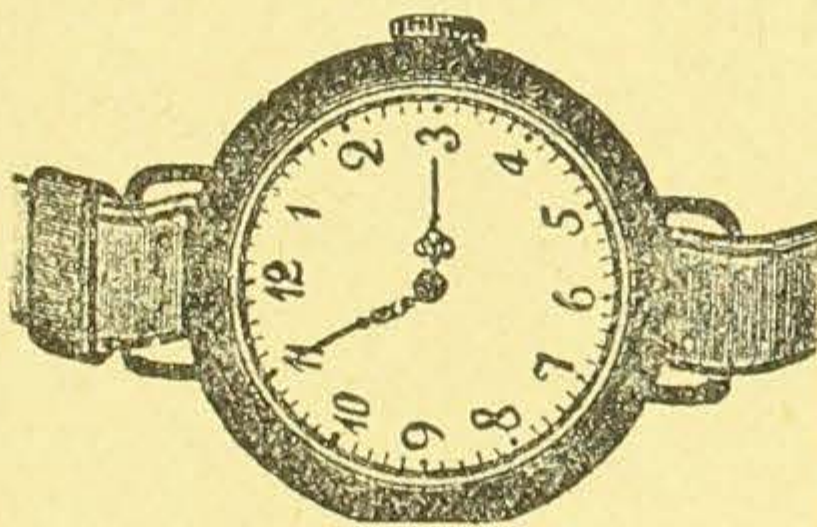
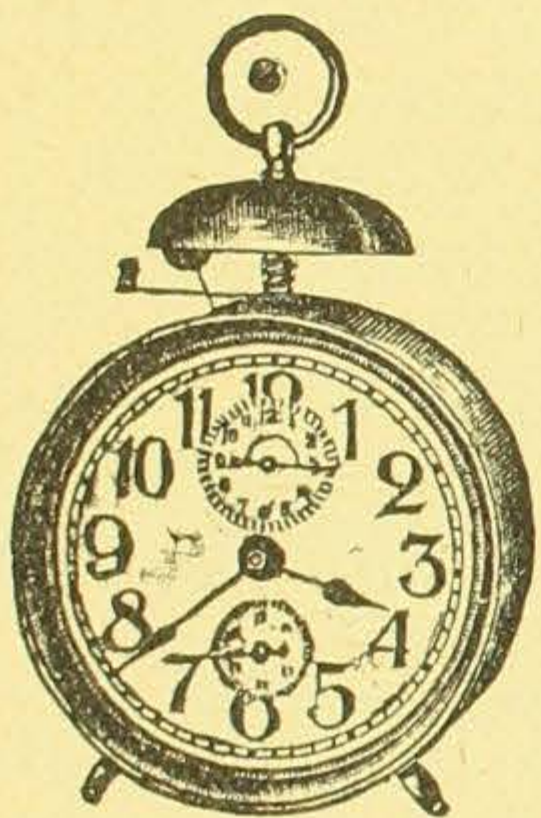
Ljubljani broj 311. Evo mali jedan izvadak iz cjenika: Već za **44.- Din.** dobijete pravu švicarsku Anker-Remontoir džepnu uru broj 120. koja se radi svojih sastavnih dijelova sigurno od pada i udaraca zove **neslomiva** a za samo **58.- Din.** dobijete pravu švicarsku Ruskopf uru broj 121. sa la strojem, svjetlećim Radium brojkama i kazaljka.

Za samo **94.- Din.** dobijete Anker metalni sat broj 122. sa Ruskopf strojem, sekundnom kazaljkom, svjetlećim Radium brojkama i kazaljka u poniklanoj lijepo graviranoj metalnoj kućici. Plitka Anker-Rem. ura broj 507 sa finim „IKO“ strojem, 15 rubisa, tačna na sekundu, sa 5-god. jamstvom samo **248.- Din.**

Za samo **98.- Din.** dobijete uru narukvicu broj 3720 sa kožnim remenom, vrlo dobar stroj. dobre kvalitete. „AXO“ srebrna ura rukvica samo **Din. 218.-** 14 kar. zlata **Din. 420.-**

Prave Anker budilice, br. 125 solidni stroj, poniklana kućica, 16 cm. visoka samo **49.- Din.**

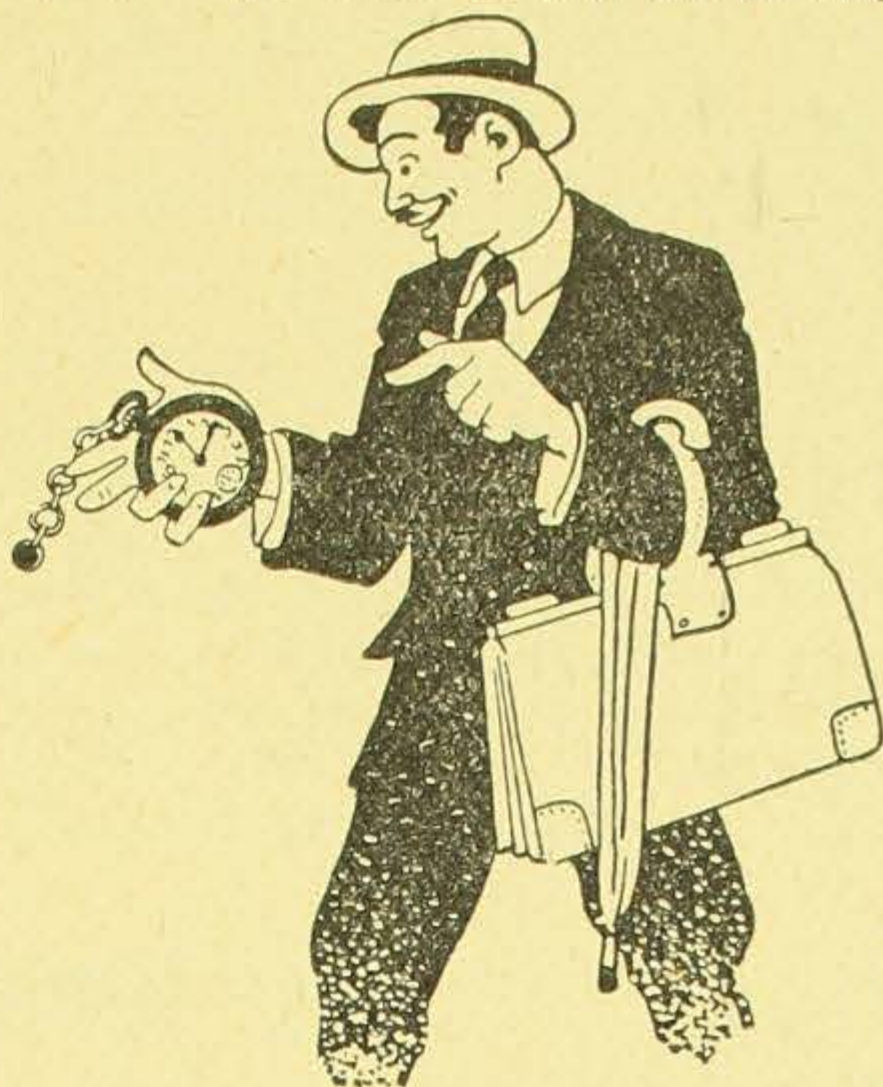
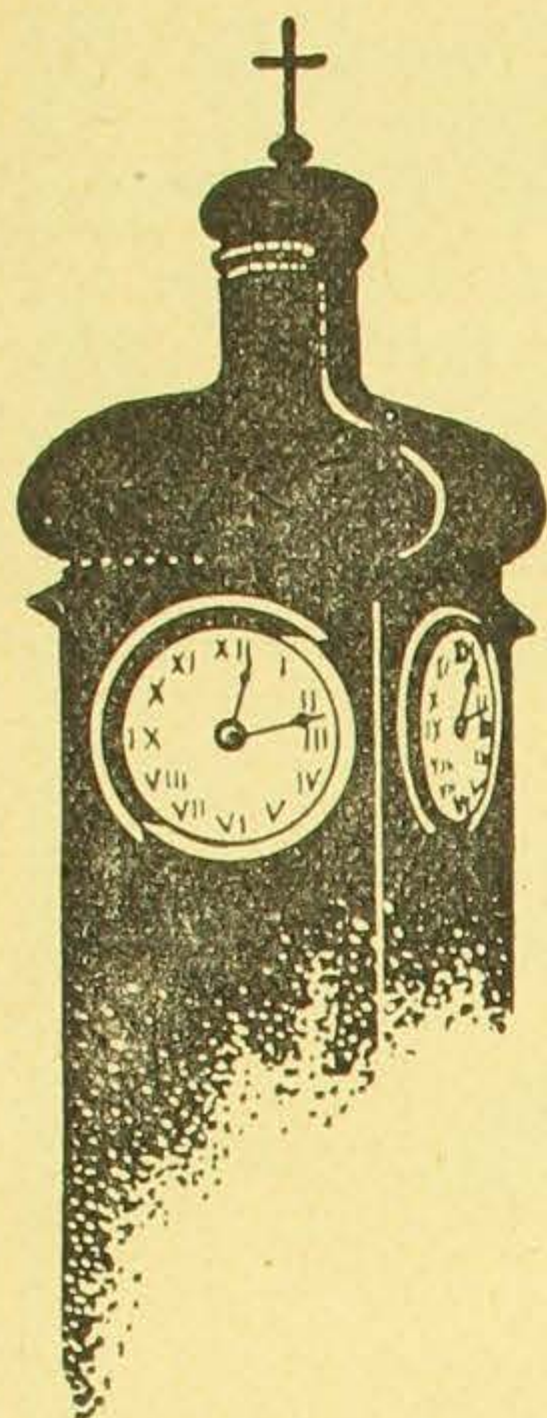

Satovi za dame i dospodu, **lanci, prstenje, naušnice, satovi sa njihalom, zidni satovi, kuhinjski satovi, ukrasni i darovni predmeti, iz zlata srebra i t. d.** nalaze se u ogromnom izboru u **SUTTNER-cjeniku!**

Vlastita tvornica satova u Švicarskoj. Šalje se pouzećem ili uz unapred poslani novac. 3—10 godina jamstva! Izmjena dozvoljena ili se po želji vraća novac. Zatražite odmah besplatni veliki cjenik od

svjetske otpremne kuće satova

H. SUTTNER, LJUBLJANA BR. 311
(Dravska Banovina)

- 14, 15, i 16, svibnja, 3, 4, 5, i 6, kolovoza, 29, listopada.
- Virje* 20, siječnja, 4, travnja 1, svibnja 21, lipnja, 25, srpnja, 18, kolovoza, 21, rujna, 11, studenoga.
- Virovitica* 2, siječnja, 24, i 29, ožujka 27, travnja.
- Vrpolje* 6, siječnja marveni i robeni, 11, veljače marveni i 14, veljače robeni, 24, lipnja robeni i marveni i 5, studenoga marveni i robeni.
- Vukovar* 1, ožujka, 29, i 30, travnja, 1, svibnja, 22, 23, i 24, lipnja, 13, i 14, rujna, 13, 14, i 15, studenoga.
- Zabok* 23, veljače, 21, svibnja, 6, kolovoza, 25, studenoga.
- Zagreb* Cvjetni u četvrtak prije Cvjetnice, Markovski 26, travnja, 18, svibnja, 27, lipnja, Margaretski 13, srpnja, Kraljevski, 21, kolovoza, Šimunski 28, listopada, Nikolinjski 9, prosinca.
- Zemun* 11, 12, i 13, svibnja, 13, 14, i 15, kolovoza, 25, 26, i 27, rujna.
- Županja* 1, veljače i 26, kolovoza marveni a 29, robeni.

(U Bosni i Hercegovini.)

- Banjaluka* na pravosl. Duhove i 7, i 8, studenoga.
- Bijeljina* za marvu 4, 5, i 6, svibnja, 6, 7, i 8, studenoga.
- Brčko* 24, lipnja i 4, listopada.
- Bihać* 22, do 28, srpnja.
- Bos. Brod* 20, i 21, srpnja te 16, i 17, rujna.
- Bos. Gradiška* 20 rujna.
- Bos. Šamac* 29, lipnja i 18, listopada.
- Bugojno* 13, lipnja, 11, rujna, te glavni godišnji vašar 18, i 19, studenoga. Okolica Bugojna bogata je naročito u ovcama, koje se na ovim sajmovima prodaju radi priploda u druga mjesta.
- Derventa* 28, do 30, kolovoza, 18, i 19, listopada, za konje 25, i 26, ožujka.
- Doboj I.* 2, i 3, kolovoza, 3, 4, i 5. listopada robeni i marveni, a 19, prosinca samo marveni.
- Fojnica* na Duhove.
- Jajce* 12, 13, i 14, listopada.
- Kozarac* 29, rujna.
- Livno* 24, do 29, lipnja, 1, studenoga i prva srijeda poslije Cvjetne nedjelje.
- Ljubuški* 6, 7, i 8, prosinca.
- Maglaj* 21, 22, i 23, rujna.
- Prijedor* 2, do 5, kolovoza.
- Prnjavor* 18, do 20, kolovoza i 12, i 13, listopada.
- Sarajevo* na pravosl. Duhove.
- Travnik* 6, do 8, svibnja, 29, i 30, rujna i 1, listopada.
- Tuzla* veliki proljetni marveni 12, 13, i 14, lipnja, jesenski marveni 27, 28, i 29, rujna.
- Visoko* 20, i 21, rujna i 1, listopada.
- Zvornik* 1, 2, i 3, kolovoza, 27, listopada.
- Zenica* 15, i 16, svibnja, 24, i 25, listopada.

Česti slučajevi oboljenja od prehlade imadu se svesti i na manjkavu njegu tijela. Jake mišice, zdravi živci dnevnim njegovanjem tijela najbolja su obrana. I kod hunjavice, promuklosti, vratobolje, kašlja, gripe, kod raznih nervoznih i reumatičnih bolova Fellerov je Elsafluid već 35 godina upotrebljen izvana i iznutra dobar prijatelj u lošim danima. Dobije se svagdje, pokusna boca 6 Din. dvostruka 9 Din. Ako ga nema, naručite poštom izravno bar za 62 Din. kod ljekarnika Feller, Stubica Donja, br. 84. (Savska Banov.) A kao tjerajuće sredstvo: Elsa-pilule, 6 kutija za 12 Din.

Mogu li se plućne bolesti izliječiti?

To nada sve važno pitanje zanima sve koji boluju na: Astmi, tuberkulozi pluća i grkljana, vrtoglavici, kataru plućnih vršaka, zastarjelom kašlju, zaslinjivanju, dugotrajnoj promuklosti a do sada se nisu mogli izliječiti. Svi takovi bolesnici mogu dobiti od nas **podpuno bezplatno** knjigu sa slikama iz pera gosp. Dr. med. Guttmanna, bivšeg šefa zavoda za finzenkuru o temi

„MOGU LI SE PLUĆNE BOLESTI IZLIJEČITI?“

Da dademo svakom bolesniku priliku, da si objasni vrst svoje bolesti, odlučili smo, da tu knjigu pošaljemo svakome bezplatno i franko radi obćenitog dobra.

Treba samo jednu dopisnicu frankiranu sa Din. 1'50 pisati sa naznakom tačne adrese na

PUHLMANN & Co., BERLIN 481.
MÜGGELSTRASSE 25-25-A.

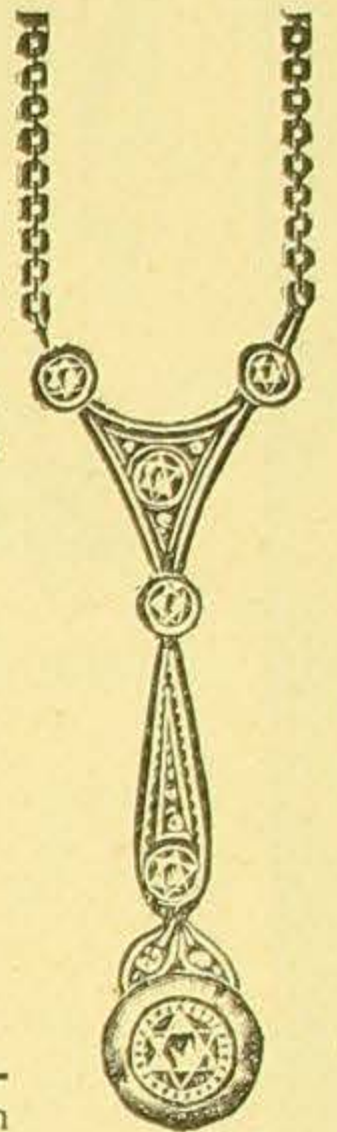
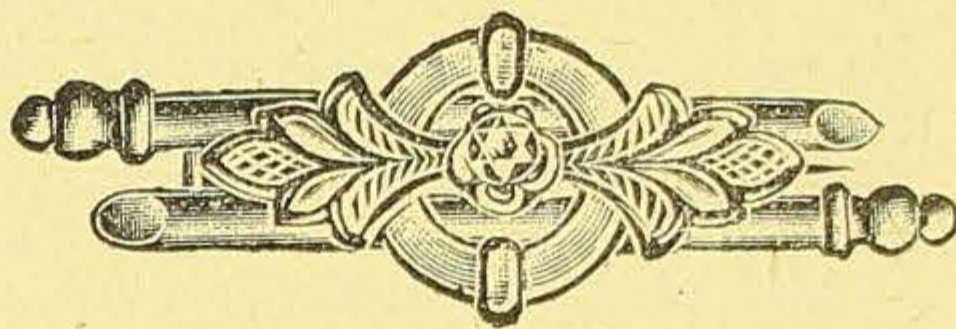
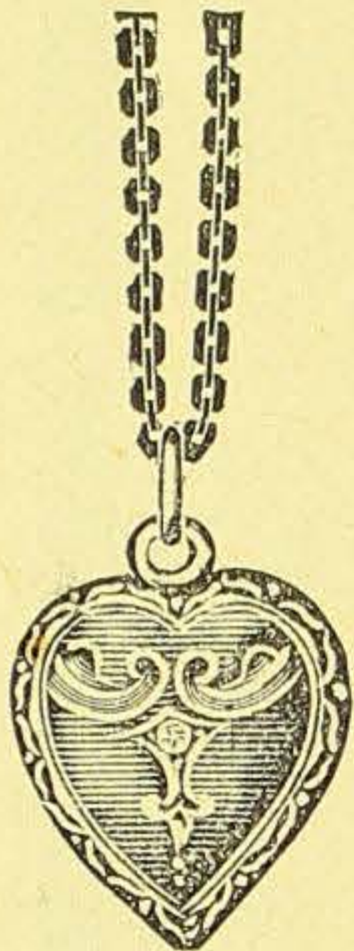
Mnogo lijepih djevojaka i žena pada u oči inostranom putniku u našoj zemlji. Nije li nam dužnost, da tu prirodnu ljepotu našega naroda negujemo i uzdržimo — namjesto da je upotrebom škodljivih sretstava za nauvijek u propastimo? Trebalo bi zato da se služimo odavna prokušanim i uistinu neškodljivim Elsa-preparatima za ljepotu: Elsa-Crême-pomada, Elsa pomada za porast kose, Elsa-sapuni zdravlja i ljepote, Elsa-shampoo, Elsadont-pasta za zube i Elsa-sachet. Tražite radi očuvanja Vaše ljepote svuda prave Elsa preparate! Poštom od apoteke Feller, Subotica Donja, br. 84. (Savska banovina.)

Sve se može, ako se pokuša! Kako bi se na primjer moglo svirati, ako se nikad nebi bilo pokušalo upoznati sa glazbalom? Koliko glazbenih talenata ostaje za cio ljudski život sakriveno u ljudima, koji niti ne slute, do koje bi umjetničke savršenosti bili dotjerali, da su pokušali svirati na jednom dobrom glazbalu. Na „Dobrom“ glazbalu dakako, jer o tomu zapravo ovisi sve. Na jednom glazbalu na primjer od svjetski poznate Klingenthalske tvornice glazbala Meinel & Herold (prodajna podružnica u Mariboru br. 251.-D) čovjek se lako i brzo snadje, zato i nabavljaju svirači cijeloga svijeta najrađe svoja glazbala od ove tvrtke. I naši čitatelji dobiju novi katalog sa poučnom knjižicom „Kako postajem dobar svirač“ besplatno ako ga pozivom na naš kalendar zatraže od ove firme.

Evo što smo izabrali

da Vam pokažemo nekoliko predmeta iz velikog divnog cjenika stare stručne tvrtke za pouzdane švicarske satove, dragulje, zlatnu i srebrnu robu H. Suttner u Ljubljani br. 311. Ovaj divni cjenik, koji sadržaje preko 1000 slika, dobijete Vi posve besplatno, ako tvrtci Suttner saopćite tačnu Vašu adresu.

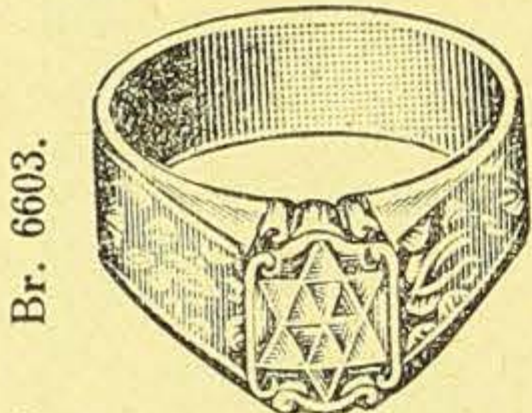

Br. 7761. Broša iz američanskog double-zlata Din. 56 —

Br. 5351. Ogrlica iz američanskog double-zlata, lijepo izrađena i trajna, dužina 45. cm. Din. 54 —

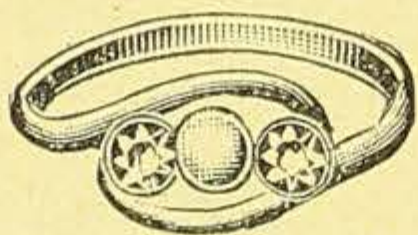
Br. 5464. 14 karatna zlatna ogrlica sa lijepim privjeskom i lijepim kamenom, fina izrada, dužina 50 cm. Din. 295 —

Br. 5462. Ista ogrlica iz 14 kar. zlata, sa privjeskom u obliku srca, vrlo lijepa, duž. 45 cm Din. 198. —

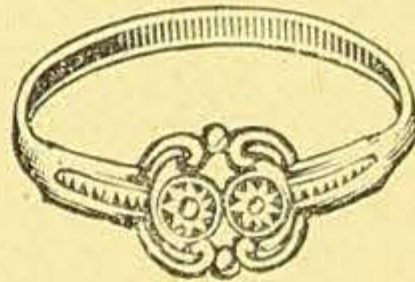

Br. 6603.

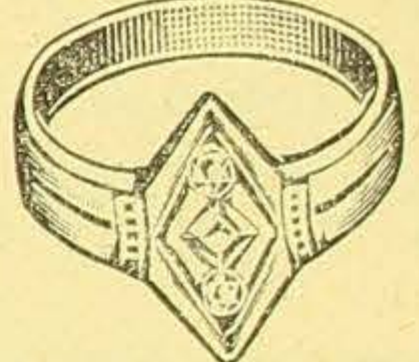
Američansko double-zlato
Din. 32 —

Br. 6617. Amer. double-zlato
Din. 27 —

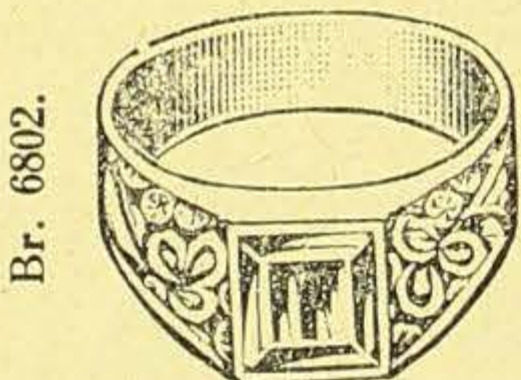

Br. 6616. Amer. double-zlato
Din. 24 —

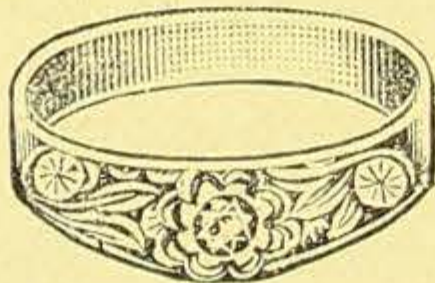
Br. 6614.

Američansko double-zlato
Din. 29 —

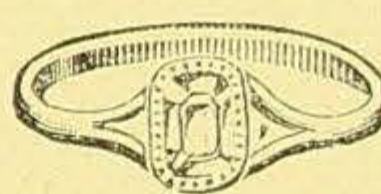

Br. 6802.

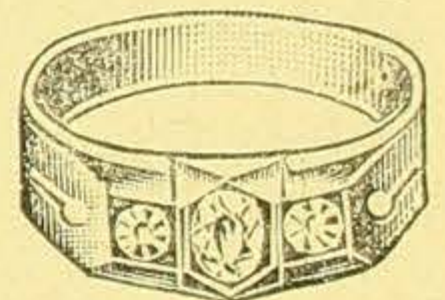
14 karatni zlatni prsten sa lijepim crvenim kamenom
Din. 224 —

Br. 6840. 14 karat. zlatni prsten sa lijepim zelenim, bijelim ili crvenim kamenom
Din. 145 —

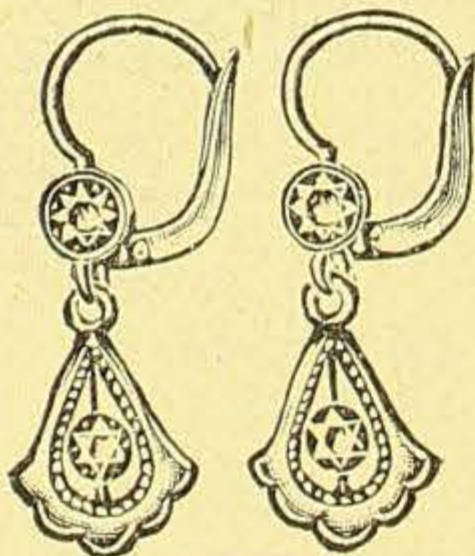

Br. 615, 14 karatni zlatni prsten sa jednim kamenom
Din. 78 —

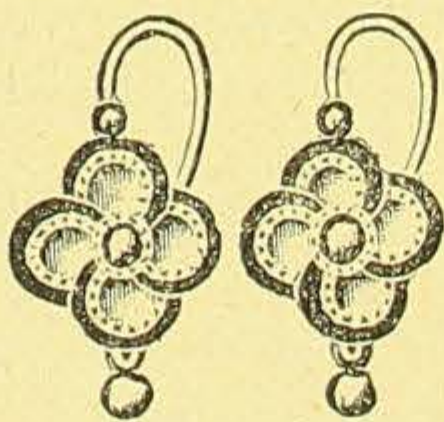

Br. 6841.

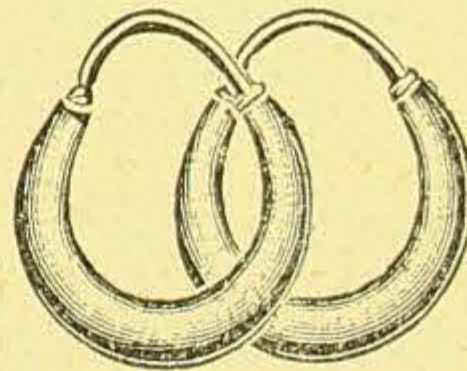
Br. 6841. 14 karat. zlatni prsten, sa strane bijeli kameni, u sredini crveni ili zeleni
Din. 186 —

Br. 7502. 14 karatno zlatno, lijepo izrađeno
Din. 160 —

Br. 7525. 14 karatno zlatno lijepo izrađeno
Din. 88 —

Br. 7101. Iz 14 kar. zlata D. 59.
Br. 7001. Iz amer. double-zlata
Din. 21 —

Br. 7310. Američansko double-zlato, lijepo izrađeno
Din. 31 —

Razašilje se pouzecom ili uz unapred poslani novac. Rizika nema, jer što se ne sviđa, odmah se izmjeni ili se novac vraća. Pišite jasno na specijalnu tvrtku:

H. SUTTNER, LJUBLJANA br. 311.

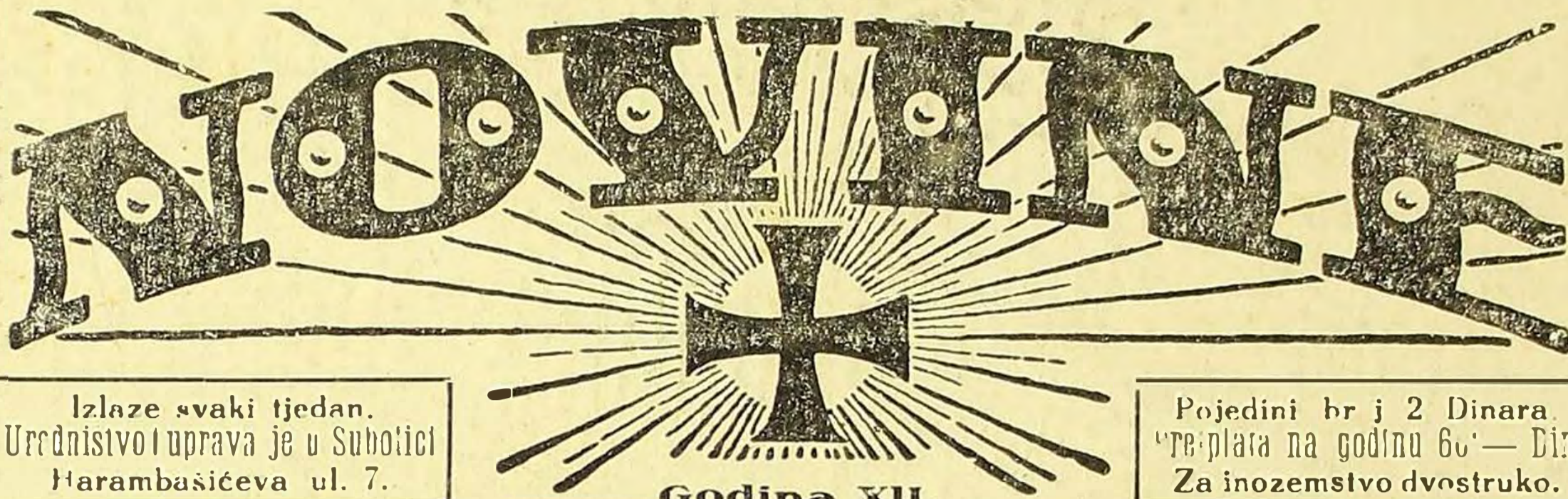
Već 34 godine obljubljeno vrelo mnogih hiljada zadovoljnih mušterija.

Tiskano u tiskari Josipa Horváth Subotica, Jelačićeva ulica broj 5.

zkvh.org.rs

SUBOTIČKE

NOVINAR

Izlaze svaki tjedan.
Uredništvo i uprava je u Subotici
Harambašićeva ul. 7.

Pojedini broj 2 Dinara.
Preplata na godinu 60 — Din.
Za inozemstvo dvostruko.

Godina XII.

Izdavač i odgovorni urednik: BLAŠKO RAJIĆ Beogradski put 52.

Kad se bratska srca slože...

Gdje se danas po prilici nalazi češko-slovačka država, postojala je prije tisuću godina prostrana država Moravska, u kojoj su obitavali stari Slaveni, a zapovijedali su im domaći knezovi. Jedan od najglasovitijih moravskih knezova bio je Svatopluk, koji je 23 godine upravljao Moravskom, to jest od g. 871. do 894. i to baš u vrijeme slavenskih apostola sv. Ćirila i Metoda. Nijemci, Mađžari i Bugari navaljivali su na njegovu kneževinu, ali on je do svoje smrti sačuvao svoju nezavisnost i slobodu Moravske.

Na koncu svojega života — tako pripovijeda stara predaja — pozvao je knez Svatopluk sva tri svoja sina k smrtnoj po-

stelji te im je predao jedan zavezani snopić prutova i naredio svakom sinu redom, da ih pokuša slomiti o koljeno. Pokušali su redom, ali uzalud. Tada naredi Svatopluk, da se snopić razveže i dade sinovima, da ih pojedine pokušaju prelomiti. To su mogli. Iz toga im otac izvede krasnu pouku:

„Vidite, djeco! Dok ste slogom povezani, nitko vas ne će nadvladati. Ali čim vas nesloga razdvoji, nadjačat će vas vaši neprijatelji.“

Sloga! Tu riječ trebalo bi užeći u sva slavenska srca a napose bunjevačka i šokačka, da nas vječno opominje na bratstvu slogu: jer složna braća kuću grade, a nesložna razgrađuju!

Poziv.

Svi kršćani treba da se vazda sjećaje:

Da je štampa danas najjača sila na svijetu; da svatko, tko zna čitati, da čita dobro štivo; da ima dobrih i zlih, kršćanskih i bezvjerskih novina; da danas svijetom vlada zla štampa; da zla štampa ubija dušu i ruši temelje naše porodice; da kršćanin mora primati, čitati i podupirati samo kršćansku štampu:

Jer ona brani našu vjeru; jer ona propovijeda istinu; jer ona zagovara ljubav i pravdu; jer ona štiti potlačene i proganjane; jer ona uči ljubiti Boga i domovinu; jer ona unosi u naše domove sela i grada slogu i bratstvo, ćudoređe i poštenje, mir i dobro.

Kršćanska štampa je najuspješnije oružje Bunjevaca i Šokaca u današnje pokvareno doba, zato: primaj, čitaj, širi i podupiri

„Subotičke Novine“!